

IPTO: vakken en bevoegdheden in het vo

peildatum 1 oktober 2019

eindrapport

datum
auteurs

december 2020
Astrid Vloet
Marcia den Uijl
Peter Fontein

© CentERdata, Tilburg, 2020

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Managementsamenvatting

Inleiding

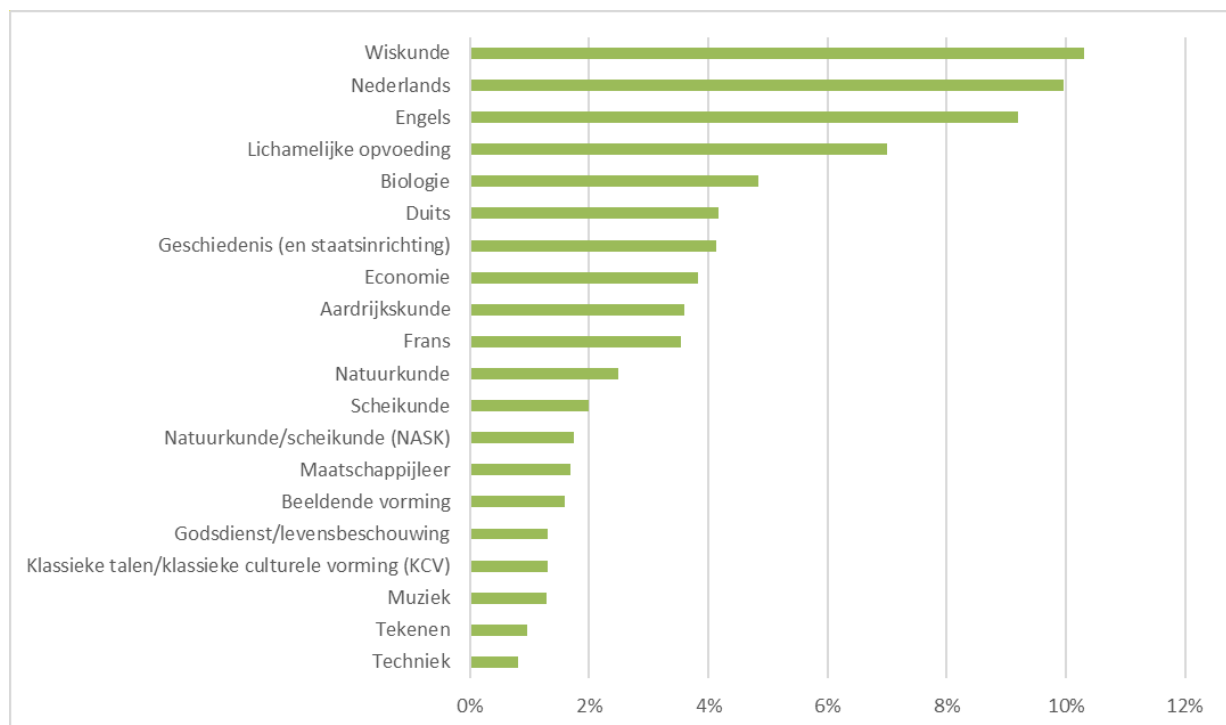
In dit rapport worden de met IPTO gemeten aantallen gegeven lesuren naar vak en het percentage bevoegd gegeven lesuren in het voortgezet onderwijs weergegeven per peildatum 1 oktober 2019. IPTO staat daarbij voor de Integrale Personeelstelling Onderwijs die het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) jaarlijks laat uitvoeren. Het betreft een telling op alle scholen in het voortgezet onderwijs (vo), waarbij voor al het lesgevend personeel gegevens worden verzameld over vakken en bevoegdheden. Onder het vo vallen ook het praktijkonderwijs (pro) en de internationale schakelklas (isk), maar niet het voortgezet speciaal onderwijs. Voor het pro zijn alleen vakken opgevraagd en geen bevoegdheden.

In deze samenvatting geven we de belangrijkste bevindingen van dit onderzoek voor het vo exclusief pro en isk. We starten daarbij met een bespreking van het aantal lesuren naar vak en gaan vervolgens in op de bevoegdheidssituatie. Daarbij maken we onderscheid naar drie mogelijke situaties: bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren. Sterk vereenvoudigd weergegeven geldt dat men bevoegd is als men over de juiste papieren beschikt voor de lesuren die men geeft. Als men daar niet over beschikt geeft men onbevoegd les, waarbij echter sprake is van een aantal wettelijk geregelde uitzonderingen. Veelal betreft dit situaties waarin men nog in opleiding is, maar toch al lesgeeft. In dergelijke gevallen is sprake van benoembaar gegeven lesuren.

Vakken

In Figuur 1 is het aandeel lesuren van de 20 grootste avo vakken weergegeven. Samen zijn deze vakken goed voor 76% van het totaal aantal gegeven lesuren in het vo. De drie grootste vakken zijn Engels, Nederlands en Wiskunde, hun gezamenlijk aandeel is ongeveer 30% van het totaal aantal lesuren in het vo. Het aandeel lesuren van het vak Lichamelijke Opvoeding is ook relatief groot en volgt op de vierde plaats.

Figuur 1: Aandeel van de 20 algemeen vormende vakken in het totaal aantal gegeven lesuren

Bevoegdheid

Van de lesuren waarvoor een bevoegdheid kan worden vastgesteld¹ vinden we dat 87,5% bevoegd gegeven wordt, zie Tabel 1. Dit betreft vooral personen met het juiste diploma voor zowel het vak als de graadsector (eerste- of tweedegraads lesgebied) waarin men lesgeeft, maar het kan bijvoorbeeld ook een zogeheten teambevoegdheid² betreffen. 8,5% van de lesuren wordt benoembaar gegeven. De personen die deze lesuren geven zijn veelal in opleiding, maar men kan ook onderbevoegd zijn, dat wil zeggen eerstegraads lesgeven met een tweedegraads bevoegdheid voor dat vak. Dit mag (onder voorwaarden) gedurende één jaar en komt in 1,5% van het totaal aantal lesuren voor. Bij 4,0% van het totaal aantal lesuren gaat het om lesuren die onbevoegd gegeven worden. Ongeveer de helft van deze leraren beschikt wel over een onderwijsbevoegdheid voor een ander vak. De andere helft is grotendeels in opleiding, of beschikt bijvoorbeeld over een pabo diploma (maar valt voor het gegeven vak buiten de toegestane uitzonderingen).

Tabel 1: Percentage bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren naar onderwijstype, peildatum 1 oktober, 2019

	Bevoegd	Benoembaar	Onbevoegd	Totaal	Lesuren
Totaal	87,5%	8,5%	4,0%	100,0%	1 035 837
Vmbo	84,0%	10,0%	6,0%	100,0%	420 353
Havo	87,9%	9,4%	2,7%	100,0%	225 551
Vwo	92,3%	5,8%	1,9%	100,0%	278 430
Combinaties	87,9%	7,9%	4,2%	100,0%	111 504

Onderwijstype

Van de in Tabel 1 onderscheiden onderwijstypen kent het vmbo het laagste aandeel bevoegd gegeven lesuren (84,0%) en het vwo het hoogste percentage (92,3%). Het percentage onbevoegd gegeven lesuren is het hoogst op het vmbo (6,0%). Dit percentage ligt bij havo en vwo duidelijk lager met 2,7% resp. 1,9%. Op het vmbo en de havo is daarbij ten opzichte van het vwo sprake van relatief veel benoembaar gegeven lesuren (respectievelijk 10,0% en 9,4% tegen 5,8%).

Ontwikkeling onbevoegdheid

Ten opzichte van 2018 is het percentage onbevoegd gegeven lesuren in 2019 met 0,1 procentpunt gedaald. Ook het percentage bevoegd gegeven lesuren is in die periode licht gedaald (met 0,1 procentpunt). Het percentage benoembaar gegeven lesuren is met 0,2 procentpunt gestegen.

Het percentage onbevoegd gegeven lesuren naar onderwijstype is in Figuur 2 weergegeven voor de jaren 2014 tot en met 2019. Zichtbaar is dat het percentage onbevoegd gegeven lesuren in deze periode is gedaald, zowel voor wat betreft het totaal als per onderwijstype.

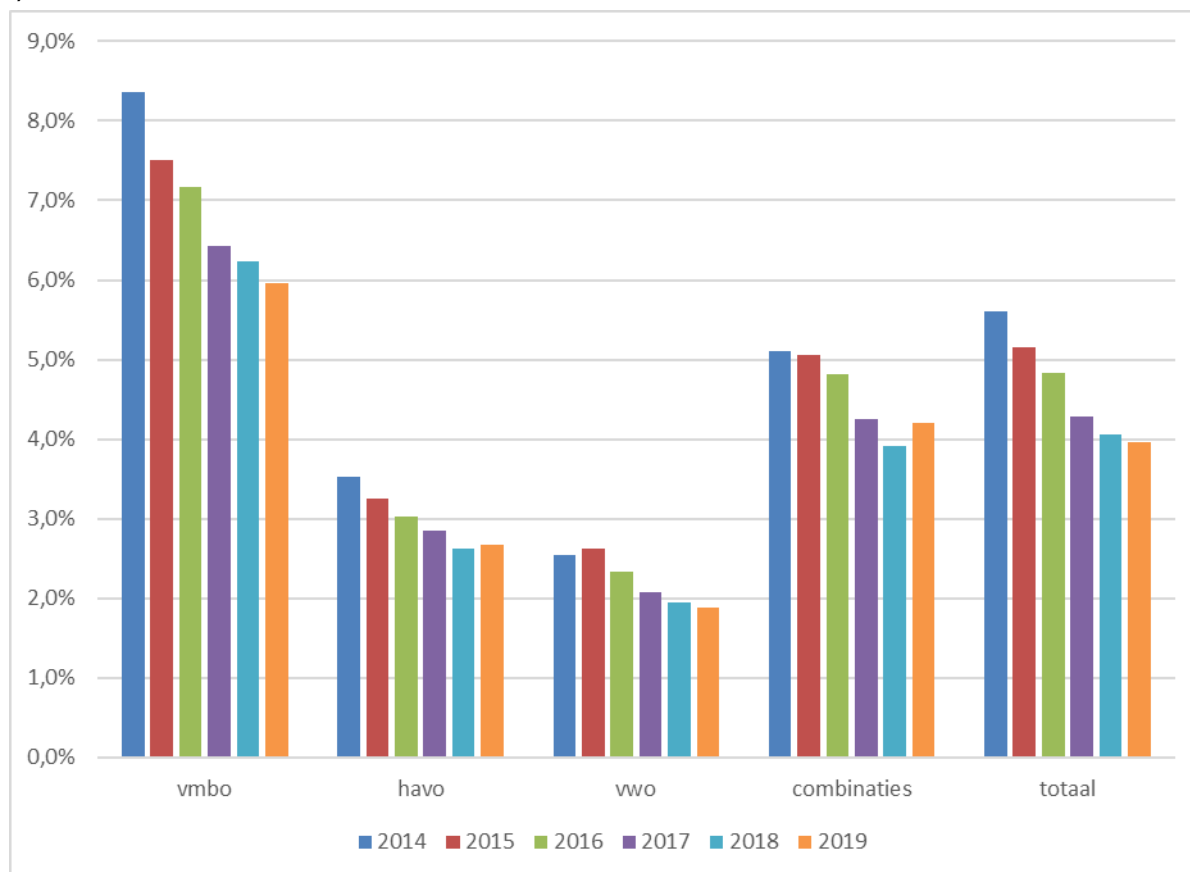
Van degenen die in 2018 onbevoegd lesgeven geeft bijna een kwart in 2019 diezelfde les benoembaar, ruim een kwart bevoegd en ongeveer de helft onbevoegd. Van degenen die in 2018 benoembaar lesgeven doet ruim de helft dat in 2019 nog, een klein deel geeft in

¹ Voor 13,2% van de lesuren is geen bevoegdheid vastgesteld, grotendeels omdat het vakken betreft waarvoor geen diploma/getuigschrift verleend wordt door lerarenopleidingen, zoals bijvoorbeeld Mentorles. Bij veruit de meeste van deze lesuren is sprake van één of andere vorm van onderwijsbevoegdheid voor een ander vak, waarvoor wel een bevoegdheid is vast te stellen.

² Het is in de eerste twee leerjaren (leerjaar 1 & 2) mogelijk als lid van een team bevoegd les te geven in vakoverstijgende programma-onderdelen als men zelf over een vakbevoegdheid beschikt voor een van de onderliggende vakken.

2019 onbevoegd les en een derde geeft in 2019 bevoegd les. Degenen die in 2018 bevoegd lesgeven geven dat in 2019 vrijwel allemaal nog steeds. Uit het voorgaande kan geconcludeerd worden dat onder de zittende leraren sprake is van een netto doorstroom richting benoembaar en bevoegd.

Figuur 2: Ontwikkeling percentage onbevoegd gegeven lesuren naar onderwijstype, 2014 t/m 2019

Bevoegdheid naar vak

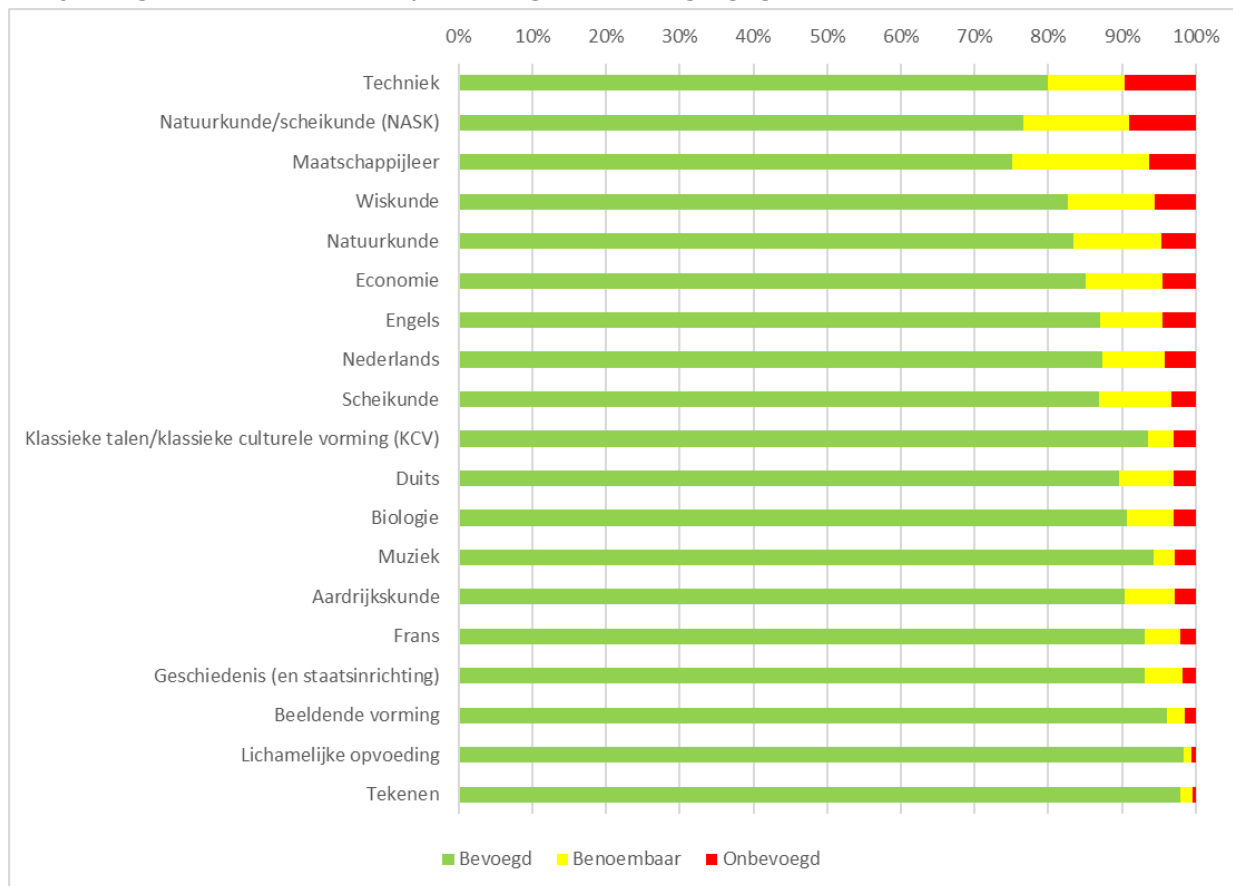
Qua onderscheid van bevoegdheid naar vak beperken we ons in deze samenvatting tot de 20 algemeen vormende vakken (avo-vakken). In Figuur 3 zijn de (on)bevoegdheidspercentages en benoembaarheidspercentages van de avo-vakken weergegeven.

De top vier vakken met het hoogste percentage onbevoegd gegeven lesuren wordt gevormd door Techniek (9,6%), het combinatievak Natuurkunde/Scheikunde (9,0%), Maatschappijleer (6,3%) en Wiskunde (5,5%). Uit de figuur blijkt dat de (qua lesuren) grote vakken Engels en Nederlands een iets hoger dan gemiddeld percentage onbevoegd gegeven lesuren kennen (respectievelijk 4,5% en 4,2%, tegen een gemiddelde van 4,0% over alle vakken). De percentages benoembaar gegeven lesuren voor Engels en Nederlands zijn aan elkaar gelijk (8,6%) en liggen duidelijk lager dan bij Wiskunde (11,8%).

Als we ons beperken tot veranderingen van het percentage onbevoegd gegeven lesuren ten opzichte van 2018 van meer dan 0,5 procentpunt, dan zien we een toename van het percentage onbevoegd gegeven lesuren bij Economie (0,5 procentpunt), Techniek (0,9 procentpunt), Muziek (1,1 procentpunt) en het combinatievak Natuurkunde/Scheikunde

(NASK, 1,1 procentpunt)) en een afname bij Wiskunde (0,5 procentpunt), Duits (0,8 procentpunt) en Maatschappijleer (1,9 procentpunt).

Figuur 3: Percentages bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren naar avo-vak, de lijst is gesorteerd naar het percentage onbevoegd gegeven lesuren, 2019

Bevoegdheid naar leeftijd

Met betrekking tot de relatie tussen bevoegd gegeven lesuren en leeftijd is vermeldenswaardig dat in de leeftijdsgroep tot 35 jaar vaker dan gemiddeld onbevoegd wordt lesgegeven. In de leeftijdsgroep van 55 jaar en ouder is het aandeel onbevoegd gegeven lesuren het laagst. Het aandeel benoembaar gegeven lesuren is het hoogste voor de groep tot 35 jaar en het laagst in de groep van 55 jaar en ouder. Dit zijn veelal personen die nog een (al dan niet aanvullende) opleiding volgen.

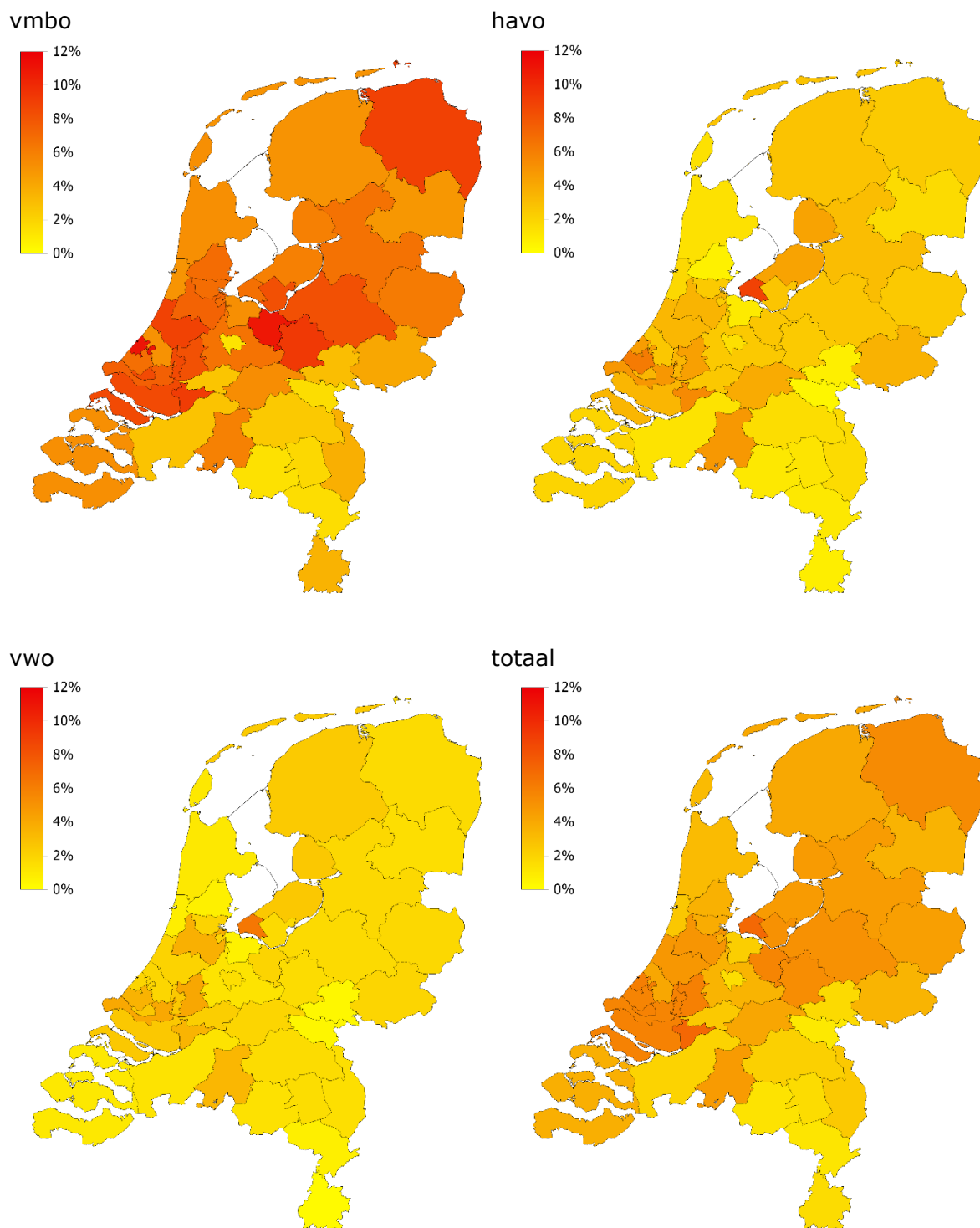
Combinaties van bevoegd en onbevoegd lesgeven

94,2% van de leraren geeft uitsluitend bevoegd/benoembaar les. 3,7% van de leraren geeft uitsluitend onbevoegd les. Het gaat hierbij om 2.643 personen en dit komt vooral voor in de groep tot 35 jaar. Deze personen beschikken overigens vaak wel over een lesbevoegdheid, maar niet voor de les die men geeft. Een combinatie van bevoegd/benoembaar en onbevoegd lesgeven door dezelfde leraar komt voor bij 2,1% van de leraren.

Bevoegdheid naar regio

Het regionale beeld qua onbevoegd gegeven lesuren is te zien in Figuur 4, waar het percentage onbevoegd gegeven lesuren is weergegeven per onderwijstype,

Figuur 4: Percentage onbevoegd gegeven lesuren per onderwijstype en voor alle onderwijstypen samen naar regio, 2019

Arbeidsmarktregio³ en de vier grote steden. Allereerst wordt uit de landkaartjes nog een keer zichtbaar dat het vmbo de meeste onbevoegd gegeven lesuren kent. Vervolgens wordt duidelijk dat er daarbij sprake is van tamelijk grote regionale verschillen. Het hoogste percentage onbevoegd gegeven lesuren op het vmbo (> 9%) doet zich voor in de stad Den

³ Zie Bijlage H voor de locatie van de diverse regio's.

Haag, gevolgd door de arbeidsmarktregio Amersfoort, FoodValley en Drechtsteden. Laag (<2,0%) scoren voor het vmbo de stad Utrecht, Rijk van Nijmegen, Zuidoost-Brabant, Helmond de Peel en Midden-Limburg. Voor de havo zien we veruit het hoogste onbevoegdheidspercentages (8,9%) in Almere. Dit geldt ook voor het vwo (6,4%).

Conclusie

Nu zes jaar lang op redelijk consistente wijze bevoegdheidsmetingen zijn uitgevoerd begint zich een duidelijk beeld te vormen: het percentage onbevoegd gegeven lesuren is tussen 2014 en 2017 gestaag afgenomen, maar deze afname is daarna vertraagd en in 2019 ongeveer tot stilstand gekomen. De in de eerste jaren waargenomen trend in de afname is zo duidelijk (ook voor elk van de afzonderlijke onderwijstypen) dat het zeer onwaarschijnlijk is dat deze het gevolg is van meetfouten (waarmee elke meting behept zal zijn omdat de wet- en regelgeving rond bevoegdheden complex is). Het relatief hoge percentage benoembaar gegeven lesuren (leraren die een opleiding volgen) geeft goede hoop dat de (on)bevoegdheidssituatie de komende tijd in elk geval niet snel zal verslechteren. Van benoembaarheid is voornamelijk sprake onder de jongste leeftijdsgroepen en dit zijn ook de groepen waar het onbevoegdheidspercentage de afgelopen jaren het hardste is gedaald. Dit alles neemt echter niet weg dat het percentage onbevoegd gegeven lesuren voor onder meer tekortvakken⁴ zoals Wiskunde (met op het vmbo een percentage onbevoegd gegeven lesuren van 8,6%) nog steeds hoog genoemd kan worden.

⁴ Zie bijvoorbeeld Adriaens, Hendri, Peter Fontein en Klaas de Vos (2019), *De toekomstige arbeidsmarkt voor onderwijspersoneel po, vo en mbo 2019-2029*, CentERdata [[link](#)], of idem 2020-2030 te verschijnen.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	3
1 Inleiding	10
2 Onderzoeksopzet.....	12
3 Vakken vo (exclusief pro en isk)	16
3.1 Lesuren naar onderwijstype.....	16
3.2 Ontwikkeling avo-vakken	17
3.3 Avo-vakken naar graadsector	18
3.4 Avo-vakken naar onderwijstype	19
3.5 Leerwegen vmbo en beroepsgerichte vakken vmbo	20
3.6 Leeftijd	21
3.7 Onderwijstypen naar regio	24
3.8 Pabo.....	25
4 Bevoegdheidsgegevens vo (exclusief pro en isk)	28
4.1 Inleiding	28
4.2 Onderwijstype en graadsector.....	28
4.3 Vak	33
4.4 Avo-vakken naar onderwijstype	38
4.5 Leeftijd	40
4.6 (On)bevoegd gegeven lesuren per persoon.....	41
4.7 Profiel onbevoegd lesgevende leraar.....	43
4.8 Profiel leraren in vakken waarvoor geen bevoegdheid nodig is	44
4.9 Bevoegdheidscijfers naar regio	44
5 Resultaten pro en isk	48
5.1 Resultaten pro	48
5.2 Resultaten isk.....	50
6 Discussie/nabeschouwing	52
A Tabellen bij figuren.....	53
A.1 Samenvatting	53
A.2 Lesuren.....	55
A.3 Bevoegdheid.....	59
B Lesuren per onderwijstype naar vak.....	65
C Verdeling lesuren naar avo-vak en graadsector.....	67
D Verdeling lesuren naar leeftijd en graadsector	69
E Bevoegd gegeven lesuren naar vak.....	71
F Indeling bevoegd, benoembaar, onbevoegd	76
G Functie en aard dienstverband	82
H Indeling arbeidsmarktregio's	83

1 Inleiding

Met de Integrale Personeelstelling Onderwijs (IPTO) worden jaarlijks⁵ voor al het lesgevend personeel op scholen gegevens verzameld over de lesuren die men geeft en meer recent, ook de bevoegdheidssituatie die bij deze lesuren hoort. De doelgroep van IPTO is van oudsher het voortgezet onderwijs⁶ (vo), al zijn daarbij tot de meting van 2015 niet het praktijkonderwijs (pro) en de internationale schakelklas (isk) meegenomen. In dit rapport, dat de 2019 meting betreft en ook in de 2015, 2016, 2017 en 2018 meting, is dat wel het geval. Het voortgezet speciaal onderwijs (vso) valt niet onder vo en valt daarmee buiten de doelgroep. De dekking van de IPTO-metingen is 100%.

Vergelijking met IPTO-metingen van vóór 2014 is alleen goed mogelijk met betrekking tot de aantallen lesuren. De onderzoeksopzet van IPTO-2014 (en daarmee IPTO-2015 en later) is namelijk zodanig veranderd dat de bevoegdheidspercentages tussen IPTO-2013 en eerder niet vergelijkbaar zijn met die van IPTO-2014 en later.⁷

Dit rapport doet verslag van de uitkomsten van de IPTO-meting met peildatum 1 oktober 2019 en gaat in op gegeven lesuren naar vak en de bevoegdheid voor die lesuren. In hoofdstuk 2 gaan we in op de gevolgde onderzoeksopzet en lichten we de gehanteerde definities toe. In de hoofdstukken 3 en 4 presenteren we de onderzoeksresultaten met betrekking tot lesuren resp. bevoegdheden voor het vo exclusief pro en isk. In hoofdstuk 5 behandelen we het pro en isk.

In de onderstaande tabel is een aantal belangrijke definities samengevat.

Definities

Bevoegd	Men is bevoegd als men over de juiste papieren beschikt voor de lessen die men geeft, zie ook Bijlage F.
Benoembaar	Wettelijk geregelde uitzonderingen op grond waarvan men les mag geven als men niet bevoegd is. Veelal betreft dit situaties waarin men nog in opleiding is, maar toch al lesgeeft en is daaraan een maximum termijn verbonden, zie ook Bijlage F.
Onbevoegd	Niet bevoegd en niet benoembaar.
Graadsector	Men spreekt van de eerstegraadsector in de leerjaren 4 en 5 havo en 4, 5 en 6 vwo. Vmbo en leerjaren 1, 2 en 3 van havo en vwo betreffen de tweedegraadsector. Dit onderscheid is relevant omdat voor beide graadsectoren andere bevoegdheidseisen gelden.
Avo-vakken	Algemeen vormende vakken: vakken die niet direct gericht zijn op beroeps(voorbereidend) onderwijs.

Achtergrondcijfers bij de figuren in het rapport zijn te vinden in bijlage A. Aanvullende tabellen met betrekking tot lesuren naar vak zijn te vinden in bijlage B. Bijlagen C en D

⁵ Sinds 1994, al is de inhoud van het onderzoek aan verandering onderhevig (geweest) en is in 2010 en 2012 afgezien van een meting.

⁶ Al heeft het primair onderwijs ook enige tijd onder IPTO gevallen.

⁷ Zie voor nadere uitleg blz. 8 van het eindrapport IPTO: bevoegdheden en vakken in het vo, peildatum 1 oktober 2014, CentERdata, 2016.

bevatten tabellen met uren naar graadsector en respectievelijk vak en leeftijd. Aanvullende tabellen met betrekking tot bevoegdheden zijn opgenomen in bijlage E. In bijlage F is een overzicht te vinden van de bevoegdheidscategorieën die in dit onderzoek zijn opgevraagd. Cijfers over functie en de aard van het dienstverband is te vinden in bijlage G. De indeling naar arbeidsmarktregio is opgenomen in bijlage H.

2 Onderzoeksopzet

Doelgroep

In IPTO-2019 zijn alle 650 scholen die vallen onder de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) gevraagd van alle lessen in de week van 1 oktober 2019 aan te geven:⁸

- Wie de les geeft;
- Om welk vak het gaat;
- Om welk onderwijstype het gaat (voor vmbo ook de leerweg);
- Om welk leerjaar het gaat;
- Om hoeveel uren het gaat;
- Wat de lesduur is;
- Voor zover niet uit andere bronnen te bepalen, wat de benoemingsgrondslag (bevoegdheidssituatie) van de leraar is die de les geeft;
- Voor een beperkt aantal vakken waarvoor geen bevoegdheid is vast te stellen en voor onbevoegde lessen, wat de hoogst afgeronde aan onderwijs gerelateerde opleiding is van de leraar die de les geeft;
- Voor NT2 is gevraagd of men een NT2 aantekening heeft.

Onder deze 650 scholen met 1.443 vestigingen bevinden zich 18 verticale scholengemeenschappen (ROC's/AOC's met een vo afdeling). In totaal gaat het om 328 besturen. De respons is 100%.

Meting gegeven vakken

De gegevensverzameling vindt plaats via een beveiligde webomgeving waar scholen kunnen inloggen. De meeste scholen maken gebruik van de mogelijkheid de lesgegevens via een afslag van hun roosterpakket aan te leveren (zie ook Figuur 5 voor een schematische weergave van de onderzoeksopzet). De in deze afslag aanwezige afkortingen (van klassen, vakken en leraren) dienen dan nog wel door de scholen (online) toegelicht te worden.⁹ Een beperkt deel levert de gegevens aan via een online vragenlijst of in de vorm van een spreadsheet. De scholen hebben alle gevraagde gegevens in de periode november 2019 tot en met oktober 2020 aangeleverd.

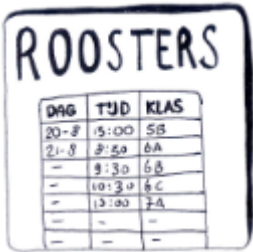

Bij het invullen van de vakken dienen scholen te kiezen uit bijna 90 vooraf gecodeerde mogelijke vakken.¹⁰ Indien een vak niet in deze lijst voorkomt dient men dit te classificeren als een Overig vak. In dat geval moet men een toelichting geven met een omschrijving van het vak. Indien uit de toelichting blijkt dat zo'n Overig vak toch een vooraf gecodeerd vak betreft wordt het door CentERdata alsnog onder zo'n vooraf gecodeerd vak ondergebracht. Een Overig vak met omschrijving Latijn wordt door CentERdata bijvoorbeeld ondergebracht onder Klassieke talen. Nadat dit proces van hercodering heeft plaatsgevonden is nog 3,0% van de uren een Overig vak. Voor deze vakken gelden geen bevoegdheidseisen.

⁸ Indien de week van 1 oktober niet representatief is wordt gevraagd de gegevens van een week eerder of een week later aan te leveren. Voorbeelden daarvan zijn scholen in Leiden waar op 3 oktober het Leidens Ontzet wordt gevierd en excursieweken.

⁹ Voor zover nog niet bekend uit eerdere metingen.

¹⁰ Zie de vakkenlijst in bijlage B. Vak in het kader van IPTO dekt een beduidend breder palet aan vakken dan de traditionele algemeen vormende vakken.

Figuur 5: Schematische weergave van de onderzoeksopzet*

Scholen leveren informatie aan (via roosters & personeelsbestanden)			 verwerkt de informatie	Bevoegdheden/opleidingen worden verklaard (uit BRON HO, eerdere meting of door scholen)
		 1) 6 uur Engels, havo 3 2) 10 uur Engels, vwo 3 3) 5 uur Engels, vwo 5	 1) 16 uur Engels, 2e graads 2) 5 uur Engels, 1e graads	 Dienst Uitvoering Onderwijs Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap 1) bevoegd 2) onderbevoegd
		 1) 3 uur Wiskunde, vmbo tl 3 2) 3 uur Wiskunde, vmbo tl 3 3) 5 uur NASK, vmbo tl 3	 1) 6 uur Wiskunde, 2e graads 2) 5 uur NASK, 2e graads	 1) onbevoegd 2) bevoegd
		 1) 6 uur Nederlands, havo 3 2) 2 uur Mentorles, vwo 3	 1) 6 uur Nederlands, 2e graads 2) 2 uur Mentorles, 2e graads	1) onbevoegd 2) pabo opleiding
Roosters zijn verzameld in november 2019 en later, personeelsbestanden in februari 2020 en later (deels via salarisadministrateurs)		Verklaren van in roosters aanwezige codes m.b.t. personeel, vakken en klassen vond plaats in maart 2020 en later door scholen.	Verwerking en controle vindt telkens z.s.m. na ontvangst van de gegevens plaats.	Bevoegdheidsbepaling o.b.v. BRON HO heeft plaatsgevonden in maart 2020. Scholen hebben in de periode april-oktober 2020 de bevoegdheidssituatie aangegeven van degenen waarvan CentERdata niet kon vaststellen dat men bevoegd is.

*De school levert een lesrooster aan CentERdata met daarin onder meer informatie over de leraar, lesuren, lokaal, tijdstip, vak en leerjaar. CentERdata verwerkt deze data. Meerdere lessen/klassen op hetzelfde tijdstip bij dezelfde leraar worden bijvoorbeeld als één les geteld en er wordt een graadsector aan de les toegekend. Vervolgens wordt met behulp van opleidingsinformatie uit BRON HO en informatie uit eerdere IPTO-metingen bepaald of de les bevoegd gegeven wordt. Indien niet kan worden vastgesteld dat dit zo is, dan wordt de school gevraagd aan te geven of de les bevoegd, benoembaar of onbevoegd wordt gegeven (voor de exacte indeling zie bijlage F).

Op deze manier is van alle lessen in het vo bepaald door wie ze gegeven worden en voor hoeveel uur. Omdat de lengte van een lesuur kan verschillen per school is in dit rapport een lesuur gestandaardiseerd naar 50 minuten. Een les met een lesduur van 25 minuten telt dan in de tabellen mee voor een half lesuur, een les van 60 minuten voor 6/5 lesuur etc. De in de tabellen gegeven aantallen lesuren betreffen gestandaardiseerde lesuren per week.

Meting bevoegdheden

Een vervolgstap is het bepalen van bevoegdheden. Dit rapport maakt daarbij onderscheid naar bevoegd, benoembaar en onbevoegd, zie bijlage F voor een gedetailleerde uitwerking van deze categorieën. In het kort gezegd komt het erop neer dat men bevoegd is indien sprake is van het juiste diploma. Dit hoeft niet noodzakelijkerwijs een diploma te zijn voor het vak dat men geeft. Er is namelijk sprake van overgangsrechten, buitenlandse diploma's, teambevoegdheid etc. Men kan echter ook bevoegd zijn vanwege ontheffingen of vanwege een verklaring van de minister, omdat een lerarenopleiding voor het betreffende vak ontbreekt. Benoembaarheid is in het algemeen een tijdelijke situatie. Men beschikt nog niet over de juiste bevoegdheid, maar volgt een opleiding. Zo tellen lesuren van leraren die niet over de juiste bevoegdheid beschikken niet per definitie als onbevoegd, zolang zij onder een wettelijke uitzonderingscategorie vallen. Dit is bijvoorbeeld het geval als voor een tekortvak een onbevoegde wordt ingezet, maar deze wel in opleiding is. Daarbij zijn termijnen gesteld aan de duur van deze situatie. Onbevoegd betreft de situatie waarin noch sprake is van bevoegdheid, noch van benoembaarheid.

Om de bevoegdheidssituatie vast te stellen die hoort bij een bepaalde gegeven les is gebruik gemaakt van diplomagegevens van leraren in BRON HO en uit eerdere IPTO-metingen verkregen bevoegdheidsinformatie. Als op die manier niet kan worden vastgesteld dat een les bevoegd gegeven wordt (ongeveer een kwart van de lessen), dan wordt aan de school gevraagd wat de bevoegdheidssituatie van de leraar is die de betreffende les geeft. In bijna de helft van deze nader bevroegde lessen blijken deze lessen bevoegd gegeven te worden, het restant wordt benoembaar of onbevoegd gegeven. **Alle lesuren die in dit rapport als benoembaar of onbevoegd gegeven lesuren worden aangeduid, zijn dus door de scholen zelf als zodanig benoemd.**

Met betrekking tot het vak Godsdienst is sprake van een bijzondere situatie door het ontbreken van bekwaamheidseisen. De betreffende leraren zijn daarom niet in te delen onder de noemers bevoegd, benoembaar en onbevoegd voor wat betreft de lesuren Godsdienst.

Lessen waarbij aangegeven wordt dat de betreffende persoon een andere leraar ondersteunt of dat de betreffende persoon die les (normaliter) niet geeft worden buiten beschouwing gelaten. Verder worden bepaalde vakken bij het bepalen van de bevoegdheidspercentages buiten beschouwing gelaten (grotendeels omdat er geen eensluidende bevoegdheid is vast te stellen). Het gaat daarbij om de in Tabel 2 genoemde vakken, al met al 13,2% van de in IPTO geregistreerde lesuren. Dit percentage is het hoogst voor vmbo, met 18,0%, en het laagst voor vwo, met 7,2%.

Daarnaast hebben scholen bij 1.699 lesuren (0,2%) aangegeven dat de bevoegdheid niet bepaalbaar¹¹ is. Deze uren zijn ook buiten de bevoegdheidsanalyse gehouden.

¹¹ De toelichting bij deze categorie betreft: "Voor deze les bestaat geen lerarenopleiding die een bevoegdheid verleent of het gaat om een schooleigen vak".

Tabel 2: Bij bepaling bevoegdheidspercentages buiten beschouwing gelaten vakken als percentage van totaal, naar onderwijstype

	Vmbo	Havo	Vwo	Combinaties	Totaal	Lesuren
Godsdienst/levensbeschouwing	1,0%	1,6%	1,4%	1,5%	1,3%	15 549
AVO-vakken gemengd*	0,8%	0,1%	0,1%	0,9%	0,5%	5 717
Nederlands als tweede taal (NT2)	0,2%	0,0%	0,0%	0,2%	0,1%	1 250
Overige vakken	4,3%	1,1%	1,3%	5,0%	3,0%	36 245
Subtotaal AVO t/m Overige vakken	5,3%	1,1%	1,4%	6,1%	3,5%	43 211
<i>vmbo beroepsgerichte keuzevakken bij:</i>						
profielvak Zorg en welzijn	0,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%	3 672
profielvak Bouwen, wonen en interieur	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	1 725
profielvak Dienstverlening & producten	0,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%	4 134
profielvak Economie en ondernemen	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	2 588
profielvak Groen	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	4 911
profielvak Horeca, bakkerijen en recreatie	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	1 957
profielvak Maritiem en techniek	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	137
profielvak Media, vormgeving en ICT	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	944
profielvak Produceren, installeren en energie	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	2 248
profielvak Mobiliteit en transport	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	724
Subtotaal vmbo ber.ger. keuzevakken	4,3%	0,0%	0,0%	0,1%	1,9%	23 040
<i>Niet vakgebonden begeleidingsuren</i>						
Begeleidingsuren/counselinguren	0,6%	0,3%	0,2%	1,0%	0,5%	6 181
Het Nieuwe Leren (HNL)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	41
Keuzewerktijd (KWT)	1,1%	0,4%	0,5%	3,5%	1,1%	12 856
Mentorles	4,6%	3,9%	3,6%	6,0%	4,4%	53 348
Praktische sectororiëntatie (PSO)	1,2%	0,0%	0,0%	0,6%	0,6%	6 952
Remedial teaching (RT)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	334
Subtotaal niet vakgebonden begeleidingsuren	7,5%	4,6%	4,4%	11,1%	6,5%	79 712
Totaal	18,0%	7,3%	7,2%	18,8%	13,2%	
Lesuren	95 339	18 186	22 343	25 644	161 513	161 513

*Dit vak betreft lesuren waarin meerdere avo-vakken gegeven worden

Tot slot moet worden opgemerkt dat waar we spreken over onderwijstype het steeds gaat om het onderwijstype van de les, niet van de school. We onderscheiden vmbo, havo en vwo, plus een categorie combinatieklassen. Een vmbo-klas op een scholengemeenschap vmbo/havo/vwo valt dus in de tabellen onder vmbo. Een gemengde havo/vwo brugklas of een anderszins gemengde klas valt dus onder combinatieklassen. Binnen het vmbo onderscheiden we in dit rapport vmbo basis (b), kader (k), gemengd (g), theoretisch (t) en combinaties van deze typen.

3 Vakken vo (exclusief pro en isk)

In dit hoofdstuk gaan we in op de gegeven vakken en de bijbehorende lesuren. We starten in paragraaf 3.1 met het aantal lesuren per onderwijstype, waarna we in paragraaf 3.2 ingaan op de ontwikkeling in het aantal lesuren van de grootste algemeen vormende vakken (avo-vakken). In de paragrafen 3.3 en 3.4 delen we de lesuren van avo-vakken op naar respectievelijk graadsector en onderwijstype, waarna we in paragraaf 3.5 inzoomen op het vmbo, en onderscheid maken naar de grootste vmbo-specifieke beroepsgerichte vakken. In paragraaf 3.6 maken we vervolgens een analyse van de verdeling van lesuren naar leeftijdscategorie. Regionale gegevens worden behandeld in paragraaf 3.7.

In de tabellen is, waar van toepassing, een regel 'Resterende vakken' opgenomen, zodat de percentages optellen tot 100%. Gegevens voor alle afzonderlijke vakken zijn opgenomen in bijlage B.

3.1 Lesuren naar onderwijstype

In Tabel 3 zijn de lesuren onderscheiden naar onderwijstype. Het vmbo neemt 43,1% van de lesuren voor zijn rekening, waarbij van de onderscheiden vmbo-typen klassen met alleen vmbo-g leerlingen duidelijk het minst vaak voorkomen. Het vwo is iets groter dan de havo. In de groep combinaties zitten zowel lesuren aan gemengde klassen vmbo-havo, havo-vwo, vmbo-vwo als aan vmbo-havo-vwo leerlingen (voornamelijk brugklassen).

Tabel 3: Aantal lesuren naar onderwijstype, 2019

Onderwijstype	Lesuren	Percentage
Vmbo-b	77 297	6,4
Vmbo-k	85 737	7,2
Vmbo-g	26 366	2,2
Vmbo-t	177 194	14,8
Combinaties vmbo	150 200	12,5
Vmbo (totaal)	516 794	43,1
Havo	243 915	20,3
Vwo	300 974	25,1
Combinaties	137 365	11,5
Totaal	1 199 049	100,0

3.2 Ontwikkeling avo-vakken

In Tabel 4 is allereerst gekeken naar de omvang en ontwikkeling in het aandeel lessen van avo-vakken. Om te abstraheren van landelijke groei en krimp van het aantal leerlingen tonen we daarbij de ontwikkeling in het aandeel van een vak in het totaal aantal lessen. De 'grote' avo-vakken met een aandeel van 9% of meer zijn Nederlands, Engels en Wiskunde. Daarna volgt Lichamelijke opvoeding met 7,0%. Het grootste verschil tussen 2018 en 2019 zien we bij Techniek (9,2%). Hier vond ook tussen 2017 en 2018 de grootste afname plaats. De afname bij Techniek hangt deels samen met de introductie van de profielvakken in het vmbo. De omvang van de grote vakken Engels en Wiskunde is relatief stabiel te noemen, bij het derde grote vak, Nederlands, is sprake van een relatief iets grotere afname. De verschuiving van Tekenen naar Beeldende vorming die zich het vorig jaar voordeed heeft zich voortgezet. In Bijlage A, Tabel 31 is de in Tabel 4 getoonde ontwikkeling opgesplitst naar onderwijstype. We zien daar dat de afname bij Techniek sinds 2015 het grootst is op het vmbo (-53%). Ook op havo en vwo is de afname in het aandeel Techniek echter groot te noemen (-37% resp. -42%).

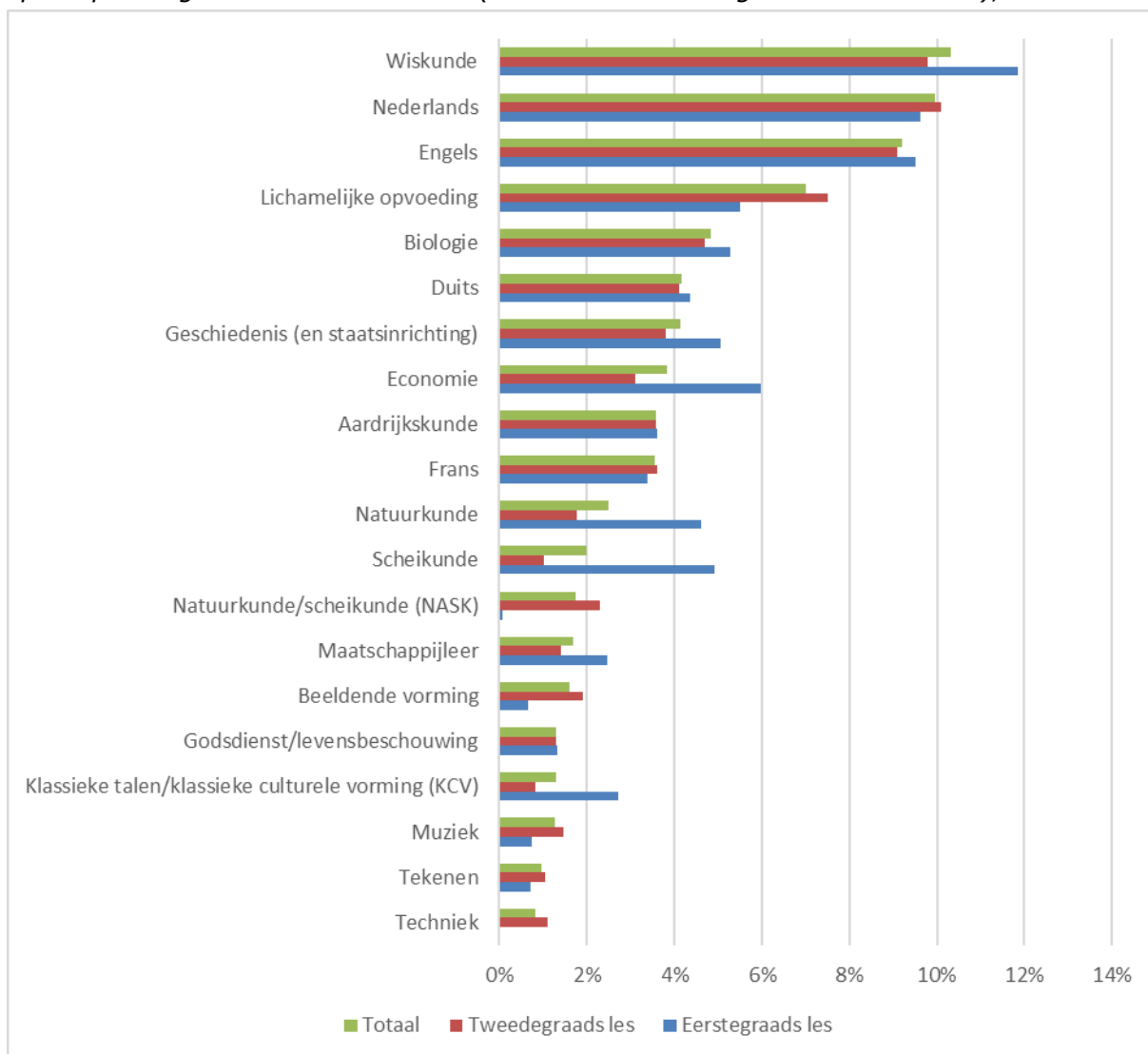
Tabel 4: Procentueel aandeel avo-vakken in 2015 en 2017 t/m 2019 en de groei van het aandeel lessen in een gegeven avo-vak tussen 2018 en 2019 en tussen 2015 en 2019

Vak	2015	2017	2018	2019	19-18	(19-18)/18	(19-15)/15
Aardrijkskunde	3,57%	3,53%	3,58%	3,59%	0,01%	0,2%	0,6%
Beeldende vorming	1,38%	1,47%	1,55%	1,59%	0,04%	2,4%	15,8%
Biologie	4,69%	4,66%	4,77%	4,84%	0,07%	1,5%	3,1%
Duits	4,34%	4,29%	4,26%	4,17%	-0,08%	-2,0%	-3,8%
Economie	3,84%	3,83%	3,85%	3,83%	-0,02%	-0,6%	-0,3%
Engels	9,27%	9,23%	9,24%	9,20%	-0,05%	-0,5%	-0,7%
Frans	3,75%	3,65%	3,62%	3,54%	-0,08%	-2,2%	-5,6%
Geschiedenis (en staatsinrichting)	4,08%	4,07%	4,12%	4,12%	0,00%	0,1%	1,2%
Godsdienst/levensbeschouwing	1,45%	1,39%	1,37%	1,30%	-0,08%	-5,5%	-10,5%
Klassieke talen/klassieke cult. vor. (KCV)	1,30%	1,30%	1,31%	1,30%	-0,01%	-0,8%	-0,6%
Lichamelijke opvoeding	6,97%	6,92%	6,91%	7,01%	0,10%	1,4%	0,6%
Maatschappijleer	1,60%	1,53%	1,61%	1,68%	0,06%	4,0%	5,0%
Muziek	1,36%	1,30%	1,29%	1,28%	-0,02%	-1,3%	-5,9%
Natuurkunde	2,43%	2,50%	2,50%	2,49%	-0,02%	-0,6%	2,2%
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	1,86%	1,75%	1,78%	1,74%	-0,03%	-1,9%	-6,5%
Nederlands	10,38%	10,12%	10,10%	9,96%	-0,14%	-1,4%	-4,0%
Scheikunde	1,86%	1,92%	1,96%	1,99%	0,03%	1,8%	7,1%
Techniek	1,62%	1,09%	0,90%	0,81%	-0,08%	-9,2%	-49,8%
Tekenen	1,16%	1,04%	0,99%	0,95%	-0,03%	-3,3%	-17,9%
Wiskunde	10,49%	10,35%	10,35%	10,31%	-0,04%	-0,4%	-1,7%
Totaal	77,39%	75,94%	76,06%	75,70%	-0,36%	-0,5%	-2,2%
Resterende vakken	22,61%	24,06%	23,94%	24,30%	0,36%	1,5%	7,5%

3.3 Avo-vakken naar graadsector

In Figuur 6 (detailcijfers zijn te vinden in Tabel 32 in bijlage A) is het percentage lesuren voor de avo-vakken weergegeven per graadsector. De 'grote' avo-vakken met een aandeel van 9% of meer zijn voor beide graadsectoren de vakken die we al eerder zagen: Nederlands, Engels en Wiskunde. Het vak Techniek komt nauwelijks voor in de eerstegraadsector. Hetzelfde geldt voor het combinatievak NASK. Natuur- en Scheikunde worden (ook als we daar NASK bij optellen) relatief vaker in de eerstegraadsector gegeven. Andere vakken die een relatief groot aandeel in de eerstegraadsector kennen zijn Economie, Maatschappijleer en Klassieke talen.

Figuur 6: Percentage lesuren voor avo-vakken naar graadsector, de vakken zijn gesorteerd op aflopende grootte voor het totaal (eerste- een tweedegraadsector samen), 2019

3.4 Avo-vakken naar onderwijstype

In Tabel 5 is het percentage lesuren avo-vakken weergegeven voor de verschillende onderwijstypen. De gegevens voor de vakken op detailniveau zijn opgenomen in bijlage B, die naar graadsector in bijlage C. De drie grootste avo-vakken zijn bij alle onderwijstypen wederom Nederlands, Engels en Wiskunde. Samen zijn deze vakken goed voor ongeveer 30% van de lesuren.

Tabel 5: Percentage gegeven lesuren per avo-vak naar onderwijstype (alle graadsectoren), 2019

	Vmbo	Havo	Vwo	Combinaties	Totaal	Lesuren
Aardrijkskunde	2,2%	4,9%	4,4%	4,6%	3,6%	43 042
Beeldende vorming	1,5%	1,4%	1,3%	2,9%	1,6%	19 098
Biologie	5,0%	4,9%	4,8%	4,3%	4,8%	58 017
Duits	3,1%	5,4%	5,4%	3,3%	4,2%	50 021
Economie	4,1%	5,2%	3,6%	1,1%	3,8%	45 921
Engels	9,1%	9,9%	9,1%	8,6%	9,2%	110 279
Frans	1,2%	4,9%	5,3%	6,1%	3,5%	42 454
Geschiedenis (en staatsinrichting)	2,5%	6,1%	5,1%	4,7%	4,1%	49 452
Godsdienst/levensbeschouwing	1,0%	1,6%	1,4%	1,5%	1,3%	15 549
Klassieke talen/klas. cult. v. (KCV)	0,0%	0,0%	5,0%	0,3%	1,3%	15 536
Lichamelijke opvoeding	7,4%	6,5%	6,2%	8,4%	7,0%	84 050
Maatschappijleer	2,4%	1,8%	1,1%	0,3%	1,7%	20 124
Muziek	0,8%	1,3%	1,4%	2,9%	1,3%	15 303
Natuurkunde	0,9%	4,1%	4,5%	1,2%	2,5%	29 816
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	3,1%	0,6%	0,6%	1,2%	1,7%	20 886
Nederlands	10,4%	10,6%	9,0%	9,4%	10,0%	119 485
Scheikunde	0,3%	3,7%	4,0%	0,7%	2,0%	23 865
Techniek	1,2%	0,4%	0,3%	1,2%	0,8%	9 760
Tekenen	0,7%	1,0%	1,1%	1,5%	1,0%	11 431
Wiskunde	9,6%	10,8%	11,5%	9,7%	10,3%	123 596
Resterende vakken	33,7%	15,0%	14,9%	26,3%	24,3%	291 364
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
Lesuren	516 794	243 915	300 974	137 365		1 199 049

3.5 Leerwegen vmbo en beroepsgerichte vakken vmbo

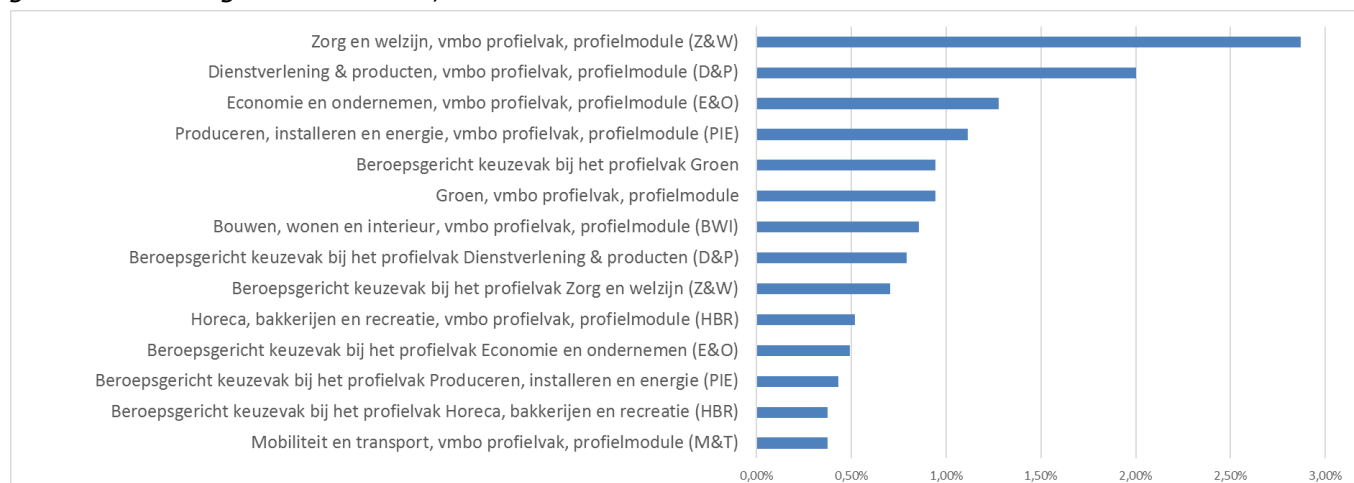
In deze paragraaf wordt nader ingezoomd op het vmbo. In Tabel 6 wordt een opsplitsing gemaakt naar de leerwegen basis (vmbo-b), kader (vmbo-k), gemengd (vmbo-g), en theoretisch (vmbo-t). In 29% van de lesuren zitten leerlingen die deze leerwegen volgen gezamenlijk in een les en is dit onderscheid niet te maken. Deze lesuren zijn in de tabel weergegeven onder combinatie (combin.). Te zien is bijvoorbeeld dat (inherent aan de leerwegen) vmbo-t relatief veel lesuren avo-vakken kent (slechts 15,8% betreft resterende vakken). Van de overige leerwegen heeft vmbo-g nog de meeste avo-vakken. Nederlands, Engels en Wiskunde worden op alle leerwegen veel gegeven.

Tabel 6: Percentage gegeven lesuren per avo-vak naar leerweg in het vmbo, 2019

	Vmbo-b	Vmbo-k	Vmbo-g	Vmbo-t	Combin.	Lesuren
Aardrijkskunde	0,7%	0,8%	1,6%	4,6%	1,2%	11 538
Beeldende vorming	1,5%	1,4%	1,0%	1,6%	1,5%	7 651
Biologie	5,1%	5,3%	6,1%	6,2%	3,1%	25 751
Duits	0,8%	1,9%	5,1%	5,4%	1,9%	16 080
Economie	2,8%	3,6%	5,5%	6,2%	2,2%	20 988
Engels	10,4%	11,2%	9,6%	9,9%	6,2%	47 019
Frans	0,1%	0,1%	0,4%	2,9%	0,4%	6 064
Geschiedenis (en staatsinrichting)	0,7%	0,8%	2,2%	5,3%	1,1%	12 814
Godsdienst/levensbeschouwing	1,0%	1,1%	1,3%	1,2%	0,7%	5 199
Lichamelijke opvoeding	8,2%	8,0%	7,0%	7,7%	6,3%	38 235
Maatschappijleer	3,0%	3,1%	2,9%	2,4%	1,4%	12 231
Muziek	0,6%	0,5%	0,5%	1,1%	0,7%	4 001
Natuurkunde	0,7%	0,7%	1,0%	1,3%	0,4%	4 503
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	2,6%	2,7%	4,1%	4,5%	1,7%	15 942
Nederlands	12,8%	12,5%	10,5%	10,7%	7,6%	53 765
Scheikunde	0,0%	0,0%	0,6%	0,8%	0,1%	1 761
Techniek	1,4%	1,2%	1,2%	0,8%	1,6%	6 174
Tekenen	0,4%	0,4%	0,8%	1,2%	0,4%	3 560
Wiskunde	10,6%	11,5%	10,5%	10,4%	6,9%	49 510
Resterende vakken	36,7%	33,1%	28,1%	15,8%	54,5%	174 009
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
Lesuren	77 297	85 737	26 366	177 194	150 200	516 794

In Figuur 7 is het percentage lesuren beroepsgerichte vakken op het vmbo opgenomen (zie ook Tabel 33 in bijlage A voor achterliggende cijfers. De grootste beroepsgerichte vakken op het vmbo zijn de profielvakken Zorg en welzijn en Dienstverlening en producten.

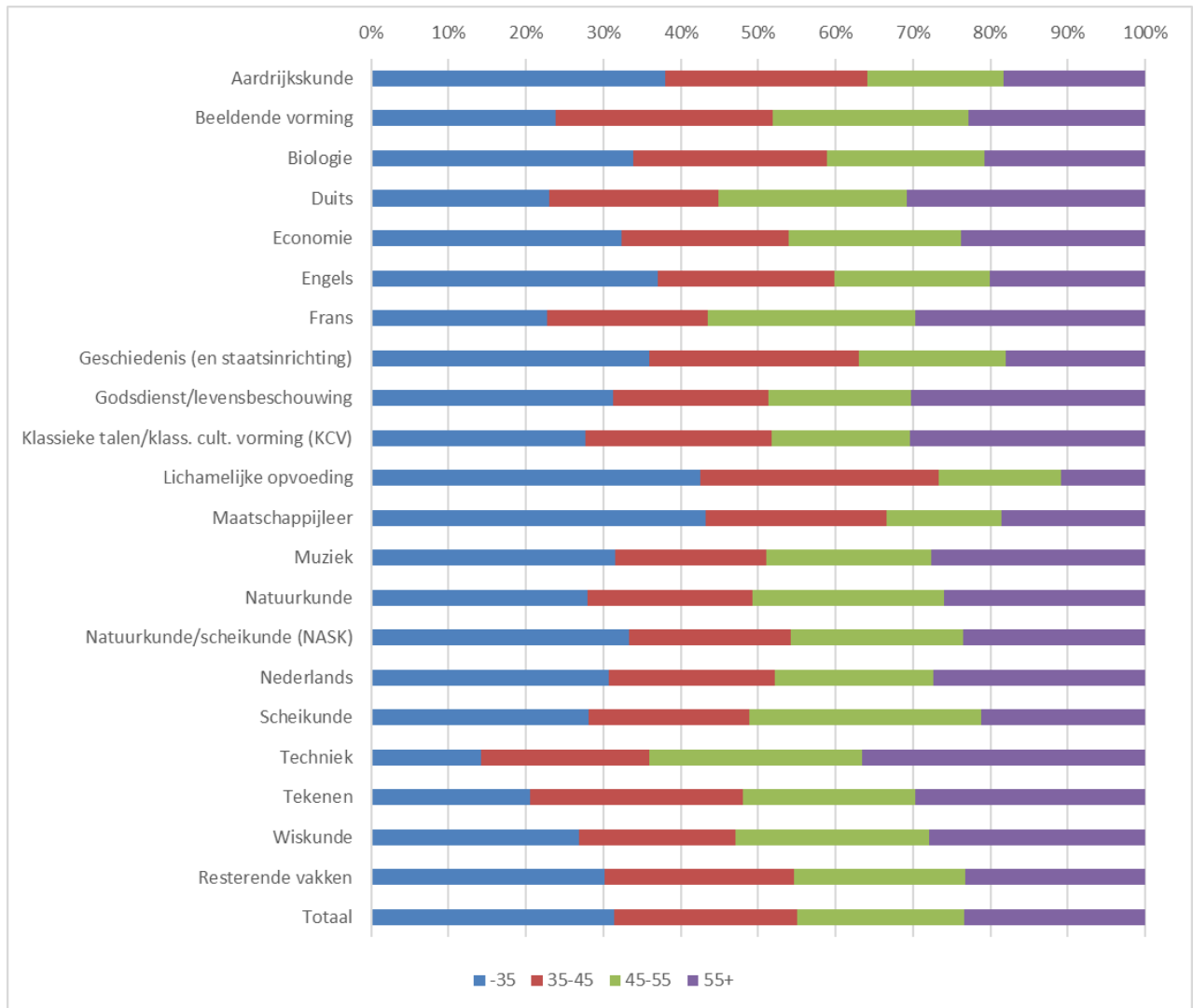
Figuur 7: Percentage lesuren voor de 14 meest gegeven beroepsgerichte vakken (vmbo), gesorteerd van groot naar klein, 2019

3.6 Leeftijd

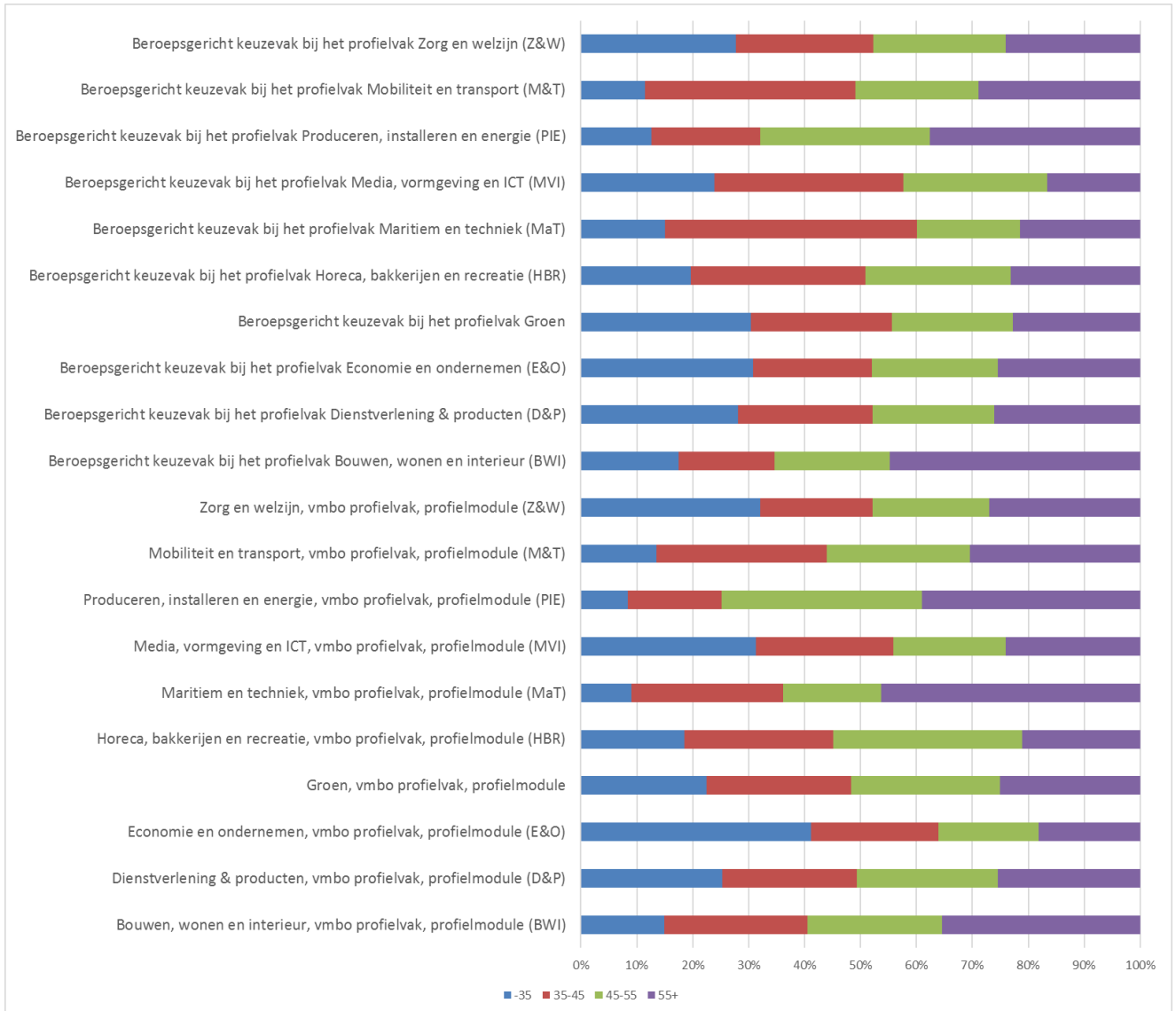
In deze paragraaf bekijken we de leeftijdsverdeling van de lesgevers naar vak, zie Figuur 8 voor de avo-vakken (en Tabel 34 in bijlage A). De gehanteerde leeftijdscategorieën zijn tot 35 jaar, 35 tot 45 jaar, 45 tot 55 jaar en 55 jaar en ouder. De categorie tot 35 jaar is daarbij het sterkst vertegenwoordigd met 31,4%, de omvang van de overige categorieën ligt tussen de 22 en 24%. Bij een aantal vakken is sprake van een duidelijk afwijkende leeftijdsverdeling. Lichamelijke opvoeding en ook Maatschappijleer zijn vakken die relatief vaak door leraren tot 35 jaar gegeven worden: 42,5% van de lesuren Lichamelijke opvoeding en 43,2% van de lesuren Maatschappijleer worden gegeven door deze groep. Techniek is juist een vak dat relatief vaak door 55-plussers gegeven wordt: 36,5% van de lesuren Techniek wordt gegeven door 55-plussers, tegenover 23,4% van alle lesuren. Ook bij sommige andere vakken is een lichte leeftijdsafhankelijkheid zichtbaar. Er is bijvoorbeeld sprake van een oververtegenwoordiging van ouderen bij onder meer Duits, Frans, Godsdienst/Levensbeschouwing en Klassieke talen en van een lichte ondervertegenwoordiging bij onder meer Aardrijkskunde, Engels en Geschiedenis. Een opsplitsing van deze cijfers naar graadsector is te vinden in bijlage D. De lesuren in de eerstegraadsector worden gegeven door personen die gemiddeld wat ouder zijn dan die in de tweedegraadsector.

Figuur 8: Verdeling lesuren naar leeftijdscategorie per avo-vak, 2019

In Figuur 9 is de verdeling naar leeftijd van het aantal lesuren voor de beroepsgerichte vmbo vakken weergegeven (zie ook Tabel 35 in bijlage A voor achterliggende cijfers). Ook hier zien we duidelijk verschillen per vak. De vakken Mobiliteit en transport, Produceren, installeren en energie en Maritiem en techniek (met de daarbij behorende keuzevakken) worden duidelijk minder vaak door de groep tot 35 jaar gegeven. Bij het profielvak Economie en ondernemen is dat juist relatief vaak het geval.

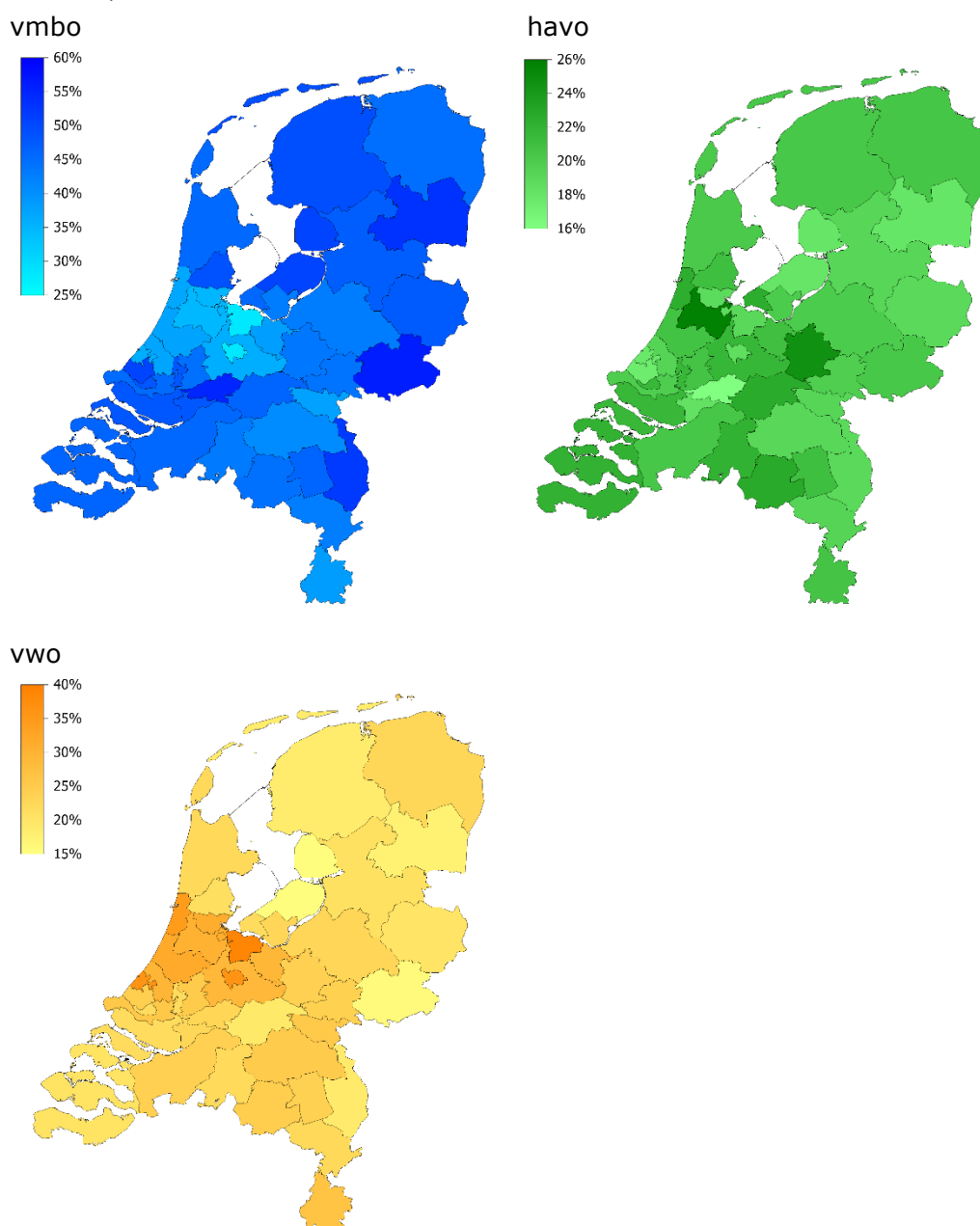
Figuur 9: Verdeling lesuren naar leeftijdscategorie per beroepsgericht vak (vmbo), 2019

3.7 Onderwijstypen naar regio

In Figuur 10 is het procentuele aandeel lesuren van de verschillende onderwijstypen weergegeven naar Arbeidsmarktregio en de vier grote steden. Zie voor de achterliggende cijfers Tabel 36 (bijlage A). De figuur geeft niet zozeer weer waar bijvoorbeeld veel leerlingen vmbo wonen, maar wel waar veel leerlingen vmbo les volgen, dus wordt (vooral) bepaald door waar zich vestigingen bevinden die een bepaald onderwijstype aanbieden. Er is duidelijk sprake van soms zelfs vrij grote regionale verschillen. Indien men regionale analyses bekijkt is het verstandig om dit in het achterhoofd te houden. Verschillen tussen regio's kunnen veroorzaakt worden door verschillen in de mate waarin onderwijstypes in die regio's voorkomen.

Figuur 10: Percentage lesuren dat in een regio aan een bepaald onderwijstype wordt besteed, 2019

3.8 Pabo

In deze paragraaf bespreken we kort een aantal nadere analyses met betrekking tot personen die alleen over een pabo-diploma beschikken of een pabo diploma plus eventueel een masteropleiding Special Educational Needs (SEN). We baseren ons op verschillende bronnen op grond waarvan we kunnen vaststellen of iemand aan deze criteria voldoet: een pabo diploma in BRON HO zonder een ander diploma hbo/wo (met evt. aanvullend alleen SEN), een bevoegdheidscategorie in het IPTO-onderzoek 'bevoegd op grond van pabo diploma' en degenen waarvoor pabo is ingevuld bij de vraag naar de hoogste (onderwijs)opleiding. De inschatting is dat we op die manier van vrijwel alle relevante personen weten of men alleen een pabo diploma heeft of niet (al dan niet met SEN). Het gaat om 2.166 personen waarvan 311 een pabo diploma plus een diploma SEN bezitten. Onder deze groep kunnen overigens wel pabo-gediplomeerden zijn die, op grond van het certificaat groepsleerkracht vmbo bb/kb of een zij-instroomgetuigschrift, per februari 2019 wel bevoegd zijn voor het onderwijs dat ze geven. In de tabellen in het onderstaande zijn soms ook gegevens over aantallen personen opgenomen. Daar kunnen dubbeltellingen ontstaan. Een persoon kan bijvoorbeeld zowel op vmbo-b als vmbo-k lesgeven. Optellen van de personen is dan niet zinvol.

Pabo'ers zijn behoudens het praktijkonderwijs en een aantal specifieke situaties in het vmbo niet bevoegd les te geven in het vo, zie ook Tabel 54 onder punt 9.

We presenteren in het onderstaande een aantal tabellen betreffende het aantal lesuren naar onderwijstype, leerjaar en avo-vak. In het geval van onderwijstype wordt daarbij ook afzonderlijk ingegaan op het vak Nederlands. Het gaat steeds om het vo exclusief pro en isk. Aantallen lesuren naar onderwijstype staan weergegeven in Tabel 7.

*Tabel 7: Percentage lesuren naar onderwijstype gegeven door personen met alleen een pabo diploma en evt. SEN, met vmbo opsplitsing onder-/bovenbouw, 2019, voor **alle vakken samen***

Onderwijstype		Lesuren	% Lesuren	Personen*
Onderbouw	Vmbo-b	4 442	13,2	553
	Vmbo-k	3 350	9,9	484
	Vmbo-g	648	1,9	125
	Vmbo-t	2 394	7,1	404
	Vmbo combinatie leerwegen	7 885	23,4	824
	Totaal	18 719	55,5	
Bovenbouw	Vmbo-b	2 232	6,6	379
	Vmbo-k	2 138	6,3	371
	Vmbo-g	558	1,7	105
	Vmbo-t	1 945	5,8	325
	Vmbo combinatie leerwegen	2 054	6,1	324
	Totaal	8 927	26,4	
Havo/vwo		4 185	12,4	434
Overige		1 921	5,7	274
Totaal		33 752	100,0	

* Dezelfde persoon kan in meerdere categorieën voorkomen

De lesuren door de groep met een pabo diploma vinden grotendeels plaats in de vmbo onderbouw (55,5%) en vmbo bovenbouw (26,4%), maar ook havo/vwo is vertegenwoordigd met 12,4%. In totaal gaat het om bijna 34.000 lesuren oftewel 2,8% van het totaal aantal lesuren.

In Tabel 8 beperken we ons tot alleen het vak Nederlands. Het beeld blijft daarbij hetzelfde, al is sprake van geringe verschuivingen en uiteraard lagere aantallen.

*Tabel 8: Percentage lesuren naar onderwijstype gegeven door personen met alleen een pabo diploma en evt. SEN, met vmbo opsplitsing onder-/bovenbouw, 2019, **alleen Nederlands***

Onderwijstype		Lesuren	% Lesuren	Personen*
Onderbouw	Vmbo-b	1 295	11,0	253
	Vmbo-k	1 073	9,1	200
	Vmbo-g	268	2,3	48
	Vmbo-t	977	8,3	177
	Vmbo combinatie leerwegen	1 872	15,8	323
	Totaal	5 486	46,4	
Bovenbouw	Vmbo-b	1 068	9,0	186
	Vmbo-k	1 046	8,8	172
	Vmbo-g	234	2,0	42
	Vmbo-t	1 020	8,6	157
	Vmbo combinatie leerwegen	565	4,8	102
	Totaal	3 932	33,3	
Havo/vwo		1 859	15,7	196
Overige		546	4,6	101
Totaal		11823	100,0	1957

* Dezelfde persoon kan in meerdere categorieën voorkomen

Omdat degenen met een pabo opleiding vooral in de onderbouw van het vmbo lesgegeven zijn daarmee logischerwijs de eerste twee leerjaren het sterkst vertegenwoordigd (met een aandeel van ongeveer 66%), zie Tabel 9.

Tabel 9: Percentage lesuren naar leerjaar gegeven door personen met alleen een pabo diploma en evt. SEN, 2019

Leerjaar	Lesuren	% Lesuren	Personen*
Leerjaar 1	12361	36,6	1493
Leerjaar 2	9903	29,3	1394
Leerjaar 3	5624	16,7	962
Leerjaar 4	4272	12,7	678
Leerjaar 5	154	0,5	35
Leerjaar 6	20	0,1	8
Combinatie onderbouw	652	1,9	98
Combinatie bovenbouw	252	0,7	62
Combinatie onderbouw/bovenbouw	514	1,5	74
Totaal	33752	100,0	

* Dezelfde persoon kan in meerdere categorieën voorkomen

De vakken Nederlands, Wiskunde, Engels en Rekenen zijn het sterkst vertegenwoordigd, zie Tabel 10. Ten opzichte van het landelijke beeld is vooral Nederlands, maar ook Wiskunde daarbij bovendien sterk oververtegenwoordigd (vergelijk Tabel 5).

Tabel 10: Percentage lessen naar avo-vak en Rekenen gegeven door personen met alleen een pabo diploma en evt. SEN, 2019

Vak	Lessen	% Lessen	Personen*
Aardrijkskunde	611	1,8	81
Beeldende vorming	124	0,4	22
Biologie	657	1,9	114
Duits	317	0,9	40
Economie	293	0,9	55
Engels	1 567	4,6	200
Frans	117	0,3	18
Geschiedenis (en staatsinrichting)	232	0,7	57
Godsdienst/levensbeschouwing	675	2,0	116
Lichamelijke opvoeding	222	0,7	26
Maatschappijleer	489	1,4	90
Muziek	172	0,5	29
Natuurkunde	122	0,4	19
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	219	0,6	32
Nederlands	11 823	35,0	1 085
Scheikunde	54	0,2	4
Techniek	151	0,4	19
Tekenen	59	0,2	15
Wiskunde	5 884	17,4	588
Rekenen	1 380	4,1	365
Resterende vakken	8 584	25,4	1 667
Totaal	33 752	100,0	

* Dezelfde persoon kan in meerdere categorieën voorkomen

4 Bevoegdheidsgegevens vo (exclusief pro en isk)

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we in op de mate waarin lesgevers bevoegd zijn voor het vak dat ze geven. Daarbij is in de tabellen een selectie gemaakt uit alle vakken die in IPTO onderscheiden worden, te weten de twintig grootste algemeen vormende vakken (avo-vakken) en de vmbo-specifieke beroepsgerichte vakken. In de tabellen is, waar van toepassing, een regel 'Resterende Vakken' opgenomen, zodat de percentages optellen tot 100%. Uitgebreidere tabellen zijn opgenomen in bijlage E. Qua bevoegdheid onderscheiden we de categorieën bevoegd, benoembaar en onbevoegd, zie hoofdstuk 2 en bijlage F. We starten in paragraaf 4.2 met een overzicht van bevoegdheid naar graadsector en onderwijstype. In de vervoloparagrafen gaan we in op de percentages bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren per vak (paragraaf 4.3), waarna we voor de avo-vakken vervolgens nog onderscheid maken naar onderwijstype (paragraaf 4.4). In paragraaf 4.5 bespreken we de bevoegdheidssituatie naar leeftijd. Nadere informatie over de mate waarin bevoegd en onbevoegd lesgeven gecombineerd wordt door één en dezelfde persoon staat in paragraaf 4.6. Voor onbevoegd gegeven lesuren is informatie opgevraagd over de hoogst afgeronde opleiding van de leraar, zie paragraaf 4.7. De hoogst afgeronde opleiding is ook opgevraagd voor een aantal vakken waarvan geen bevoegdheidssituatie kan worden bepaald (Mentorles etc.). Dit onderdeel is terug te vinden in paragraaf 4.8. Cijfers naar regio zijn weergegeven in paragraaf 4.9.

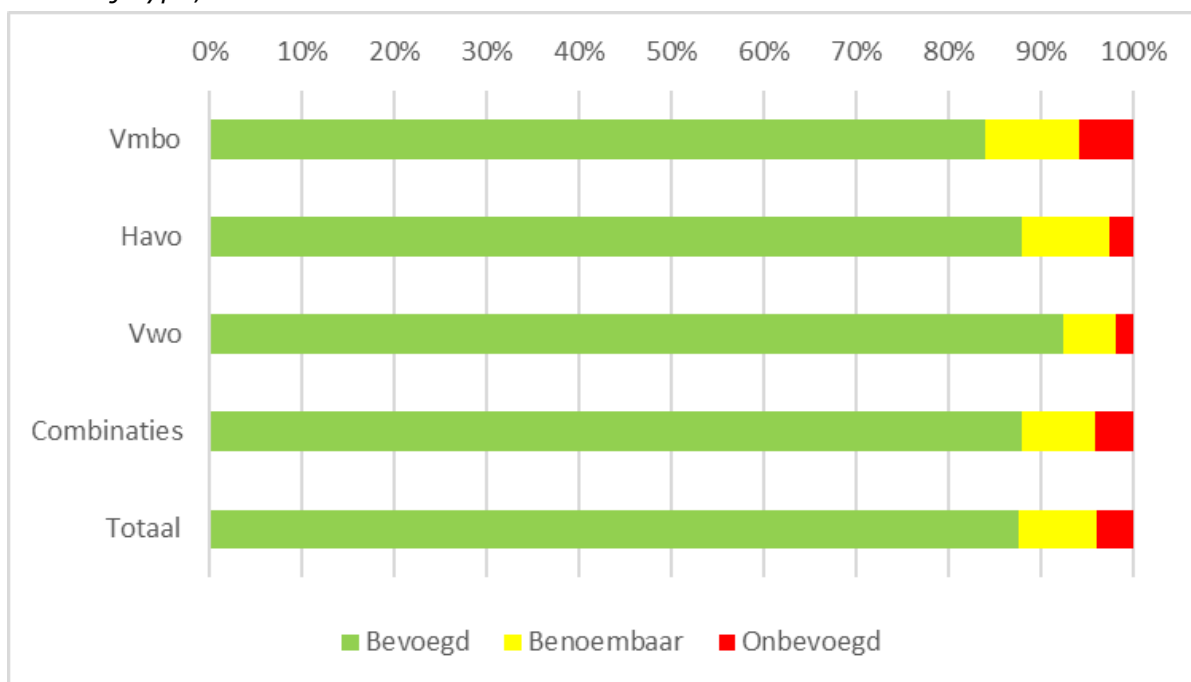
4.2 Onderwijstype en graadsector

In Tabel 11 en Figuur 11 presenteren we de bevoegdheidspercentages naar onderwijstype. Van de lesuren waarvoor een bevoegdheid kan worden vastgesteld wordt 87,5% bevoegd gegeven. Dit betreft vooral personen met het juiste diploma voor zowel het vak als de graadsector (eerste- of tweedegraads lesgebied) waarin men lesgeeft, maar het kan bijvoorbeeld ook een zogeheten teambevoegdheid betreffen. 8,5% van de lesuren wordt benoembaar gegeven. Bij 4,0% van het totaal aantal lesuren gaat het om lesuren die onbevoegd gegeven worden. In deze groep vallen personen die daadwerkelijk over geen enkele bevoegdheid beschikken, maar ook leraren die wel over een onderwijsbevoegdheid beschikken, maar niet met betrekking tot het gegeven vak, zie ook paragraaf 4.7. Verder is te zien dat het percentage bevoegd gegeven lesuren het hoogst ligt in het vwo (92,3%) en het laagst op het vmbo (84,0%). Op het vmbo wordt relatief vaak onbevoegd les gegeven (6,0%), op het vwo is dit 1,9%. Daarbij geldt overigens dat in het vmbo relatief vaak sprake is van lessen waarvoor geen bevoegdheid is vastgesteld, zie Tabel 2, waardoor het bij het vmbo gaat om een percentage over een lager aandeel lesuren dan bij het vwo. In bijlage E, Tabel 53 zijn de cijfers uit Tabel 11 bovendien opgesplitst naar vo op zogeheten verticale scholengemeenschappen (waar naast vo ook mbo gegeven wordt) en de overige vo scholen.

Tabel 11: Percentage bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren naar onderwijstype, 2019

	Bevoegd	Benoembaar	Onbevoegd	Totaal	Lesuren
Totaal	87,5%	8,5%	4,0%	100,0%	1 035 837
Vmbo	84,0%	10,0%	6,0%	100,0%	420 353
Havo	87,9%	9,4%	2,7%	100,0%	225 551
Vwo	92,3%	5,8%	1,9%	100,0%	278 430
Combinaties	87,9%	7,9%	4,2%	100,0%	111 504

Figuur 11: Percentage bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren naar onderwijstype, 2019

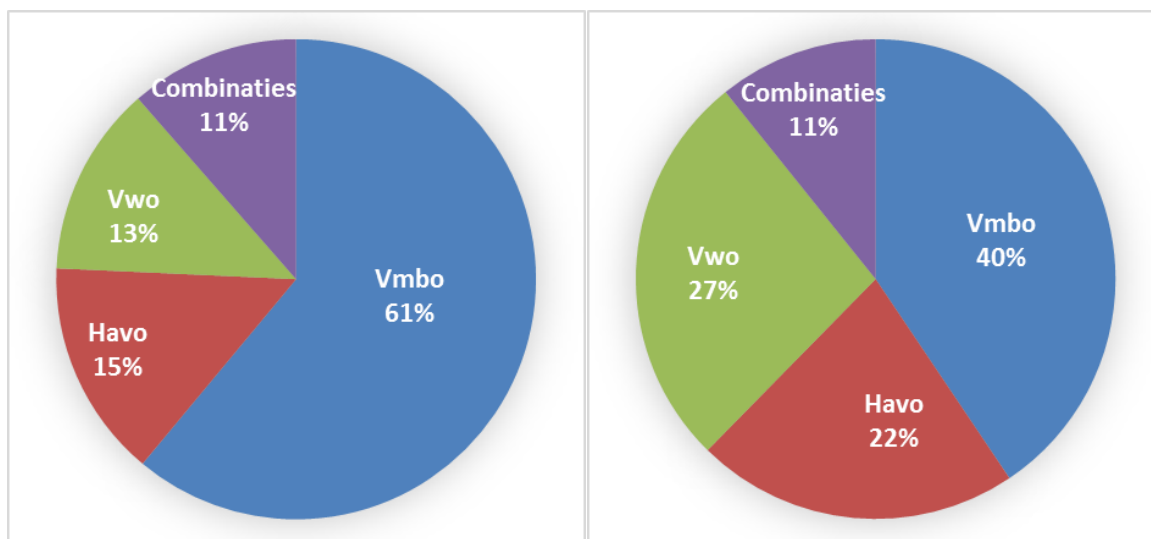

De verdeling van de onbevoegd gegeven lesuren over de onderwijstypen is weergegeven in Figuur 12. Merk op dat bijna twee derde van de onbevoegd gegeven lesuren in het vmbo voorkomt. Voor een deel is dit het gevolg van het feit dat het vmbo het grootste onderwijstype is en voor een deel omdat het vmbo het hoogste onbevoegdheidspercentage kent.

Figuur 12: Verdeling van onbevoegd gegeven lesuren over de onderwijstypen (links) en ter vergelijking de verdeling van het totaal aantal lesuren waarvoor de bevoegdheid bepaald is per onderwijstype (rechts)

Onbevoegd gegeven lesuren

Totaal lesuren

Als we kijken naar de ontwikkelingen ten opzichte van 2018, zie Tabel 12, dan zien we slechts geringe veranderingen. Het percentage onbevoegd gegeven lesuren is afgenomen met 0,1 procentpunt. Het percentage bevoegd gegeven lesuren is eveneens afgenomen met 0,1 procentpunt en het percentage benoembaar gegeven lesuren is voor alle onderwijstypen samen licht gestegen, te weten met 0,2 procentpunt. De veranderingen van 2018 op 2019 zijn het kleinst voor de havo.

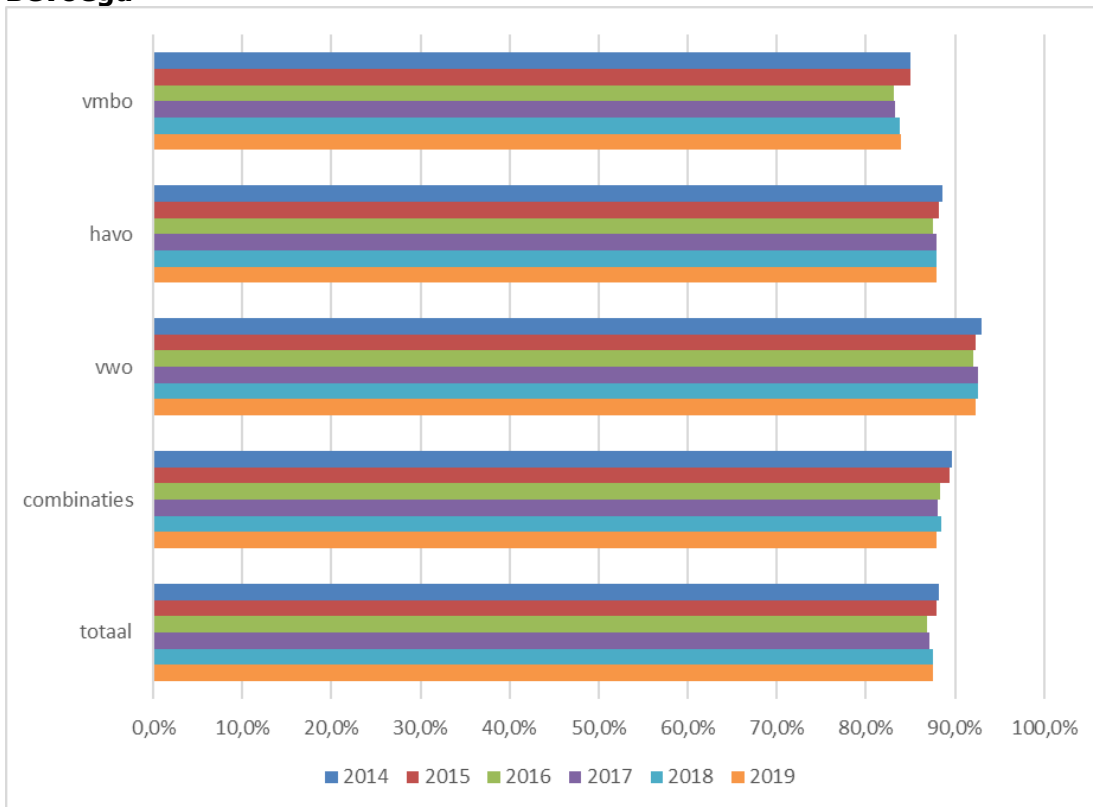
Tabel 12: Ontwikkeling percentage bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren naar onderwijstype tussen 2018 en 2019

		Bevoegd	Benoembaar	Onbevoegd	Lesuren
2019	Vmbo	84,0%	10,0%	6,0%	420 353
	Havo	87,9%	9,4%	2,7%	225 551
	Vwo	92,3%	5,8%	1,9%	278 430
	Combinaties	87,9%	7,9%	4,2%	111 504
	Totaal	87,5%	8,5%	4,0%	1 035 837
2018	Vmbo	83,8%	10,0%	6,2%	432 958
	Havo	88,0%	9,4%	2,6%	229 060
	Vwo	92,6%	5,5%	2,0%	286 606
	Combinaties	88,5%	7,6%	3,9%	112 113
	Totaal	87,6%	8,4%	4,1%	1 060 737
2019-2018	Vmbo	0,2%	0,1%	-0,3%	
	Havo	-0,1%	0,1%	0,0%	
	Vwo	-0,3%	0,3%	-0,1%	
	Combinaties	-0,6%	0,3%	0,3%	
	Totaal	-0,1%	0,2%	-0,1%	

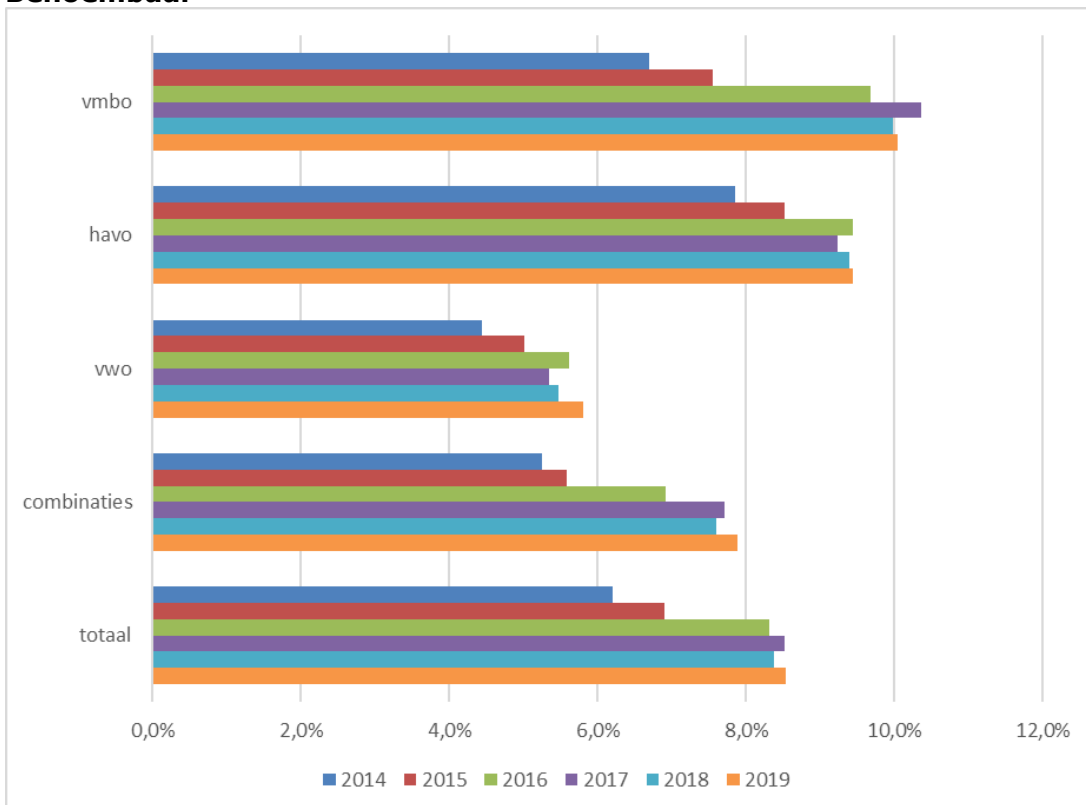
De ontwikkeling over de afgelopen zes jaar van het percentage bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren naar onderwijstype is in Figuur 13 weergegeven. De relatief grootste veranderingen zien we (vanwege hun geringere omvang) bij de categorieën benoembaar en onbevoegd. Het percentage benoembaar gegeven lesuren vertoont in de meeste jaren een stijging, dat van de onbevoegd gegeven lesuren een daling. Deze daling zwakt duidelijk af, net als de stijging in het benoembaar percentage, dat de laatste vier jaar zelfs vrij stabiel te noemen is.

Figuur 13: Ontwikkeling percentage bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren naar onderwijstype op grond van de IPTO-metingen 2014 t/m 2019

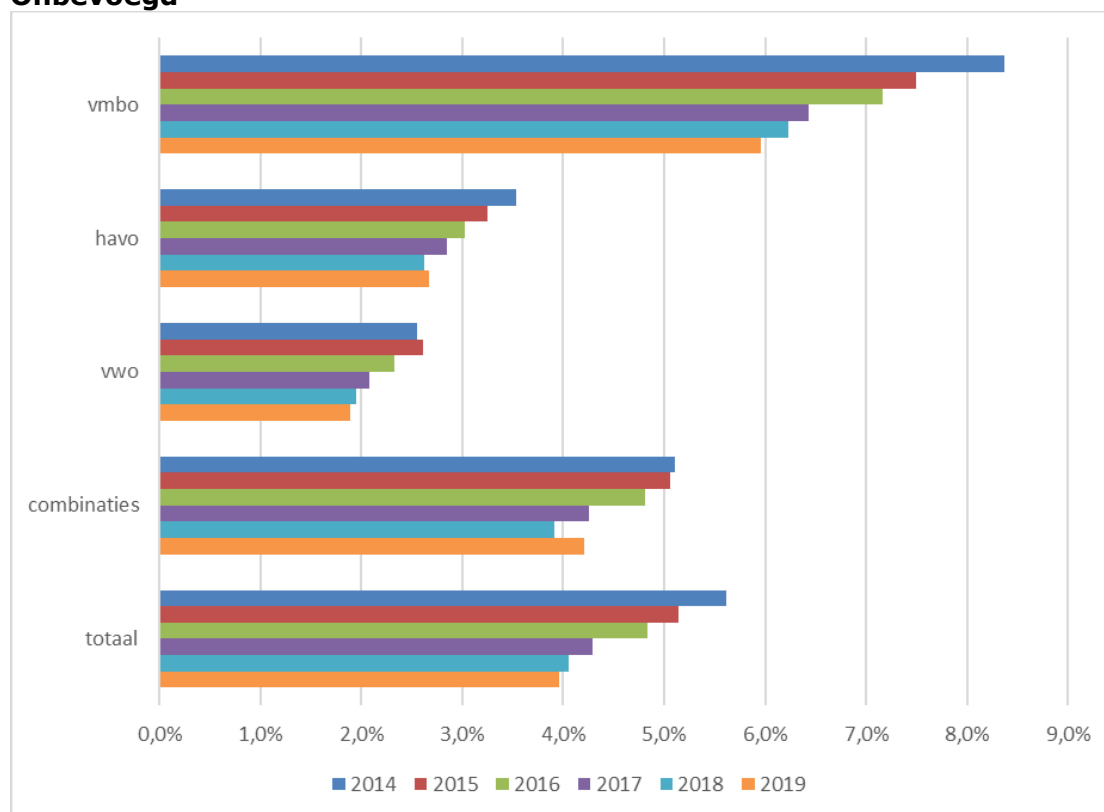
Bevoegd

Benoembaar

Onbevoegd

Graadsector

De percentages bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren naar graadsector¹² zijn te vinden in Tabel 13. In het eerstegraadsgebied wordt iets vaker bevoegd lesgegeven (89,3%) dan in het tweedegraadsgebied (86,8%). Bij de onbevoegd gegeven lesuren zijn de verschillen relatief groter. Zo wordt in het eerstegraadsgebied 1,6% van de lesuren onbevoegd gegeven en in het tweedegraadsgebied 4,8%.

Tabel 13: Ontwikkeling percentage bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren naar graadsector tussen 2018 en 2019

		Bevoegd	Benoembaar	Onbevoegd	Lesuren
2019	Eerstegraadsgebied	89,3%	9,1%	1,6%	282 580
	Tweedegraadsgebied	86,8%	8,3%	4,8%	753 257
	Totaal	87,5%	8,5%	4,0%	1 035 837
2018	Eerstegraadsgebied	89,5%	8,8%	1,7%	286.882
	Tweedegraadsgebied	86,8%	8,2%	4,9%	773.855
	Totaal	87,6%	8,4%	4,1%	1 060 737
2019-2018	Eerstegraadsgebied	-0,3%	0,3%	-0,1%	
	Tweedegraadsgebied	0,0%	0,1%	-0,1%	
	Totaal	-0,1%	0,2%	-0,1%	

¹² Tot lesuren in het eerstegraadsgebied worden hier de leerjaren 4 en hoger van havo en vwo gerekend.

Overgangen tussen onbevoegd, benoembaar en bevoegd

Door een koppeling uit te voeren op persoonsniveau tussen de jaren 2018 en 2019 kunnen overgangen tussen bevoegdheidscategorieën worden vastgesteld. In Tabel 14 zijn deze overgangen weergegeven voor die lesuren die door eenzelfde persoon op dezelfde vestiging voor een bepaalde vak/graad combinatie worden gegeven.

Tabel 14: Overgangen tussen bevoegdheidscategorieën tussen IPTO-2018 en IPTO-2019

		2019				
		Bevoegd	Benoembaar	Onbevoegd	Totaal	Lesuren
2018	Bevoegd	99,7%	0,3%	0,1%	100,0%	700 640
	Benoembaar	32,5%	57,5%	10,0%	100,0%	49 659
	Onbevoegd	28,1%	23,5%	48,4%	100,0%	23 611

Uit de tabel blijkt dat van degenen die in 2018 onbevoegd les gaven bijna een kwart dezelfde les in 2019 benoembaar geeft, ruim een kwart bevoegd en ongeveer de helft onbevoegd. Van degenen die in 2018 benoembaar les gaven doet ruim de helft dat in 2019 nog, een klein deel geeft in 2018 onbevoegd les en ongeveer een derde geeft in 2019 bevoegd les. Degenen die in 2018 bevoegd les gaven geven dat in 2019 vrijwel allemaal nog steeds. Slechts 0,4 procent doet dat niet (0,3% + 0,1%), dit kan bijvoorbeeld het geval zijn omdat men in 2018 bevoegd was in teamverband en in 2019 niet meer. Deze ontwikkelingen liggen geheel in lijn met de ontwikkelingen tussen de jaren 2017 en 2018. Geconcludeerd kan worden dat onder de zittende leraren sprake is van een netto doorstroom richting benoembaar en bevoegd.

4.3 Vak

De percentages bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren onderverdeeld naar avo-vak staan weergegeven in Figuur 14 (zie voor achterliggende cijfers Tabel 29 in bijlage A).

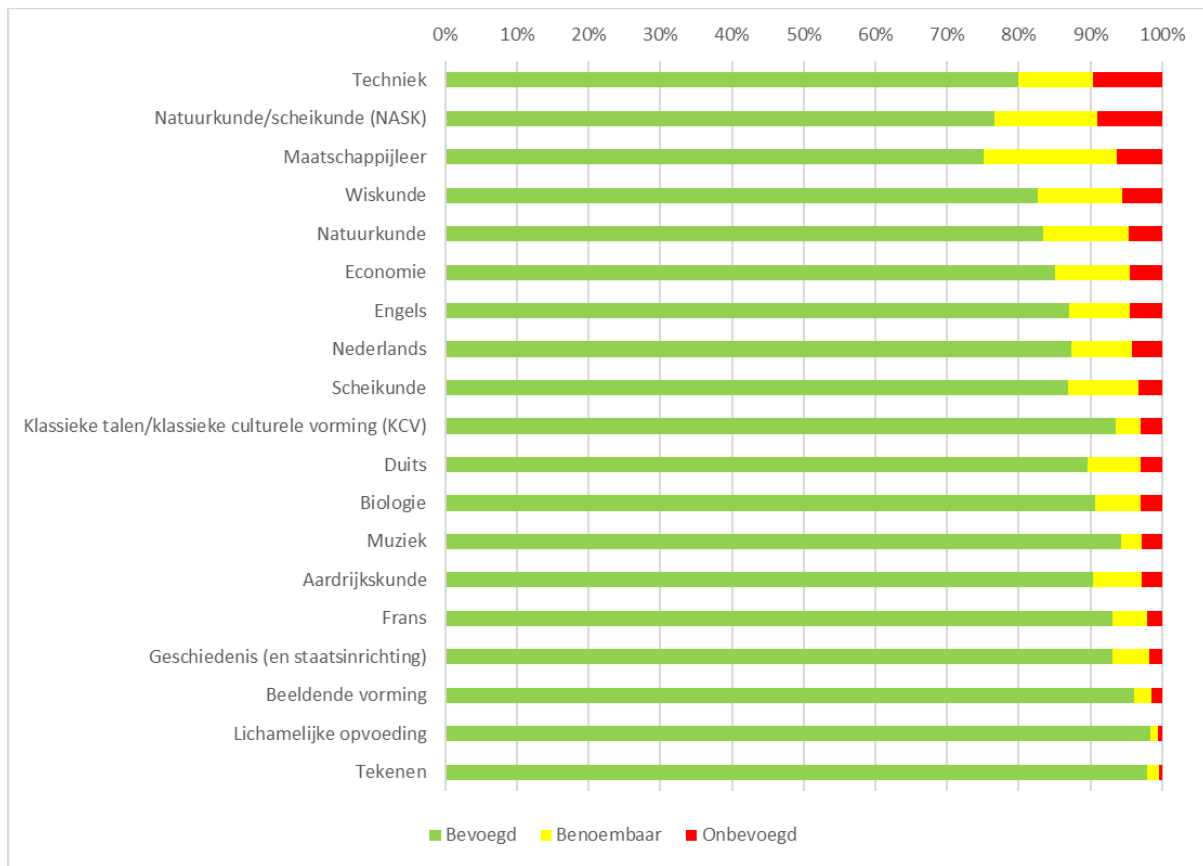
De top vier vakken met het hoogste percentage onbevoegd gegeven lesuren wordt gevormd door Techniek (9,6%), het combinatievak Natuurkunde/Scheikunde (9,0%), Maatschappijleer¹³ (6,3%) en Wiskunde (5,5%). Uit de figuur blijkt dat de (qua lesuren) grote vakken Engels en Nederlands een iets hoger dan gemiddeld percentage onbevoegd gegeven lesuren kennen (respectievelijk 4,5% en 4,2%, tegen een gemiddelde van 4,0% over alle vakken). De percentages benoembaar gegeven lesuren voor Engels en Nederlands zijn aan elkaar gelijk (8,6%) en liggen duidelijk lager dan bij Wiskunde (11,8%). Bevoegdheidspercentages lager dan 85% vinden we bij de vakken Maatschappijleer, Natuurkunde, Natuurkunde/Scheikunde, Techniek en Wiskunde. Relatief hoog (>95%) is het bevoegdheidspercentage bij onder meer Beeldende Vorming, Lichamelijke opvoeding en Tekenen. Benoembaarheidspercentages hoger dan 10% vinden we bij de vakken Economie, Maatschappijleer, Natuurkunde, Natuurkunde/Scheikunde, Techniek en Wiskunde.

Voor Godsdienst is bij afwezigheid van toepasselijke bekwaamheidseisen sprake van een afwijkende situatie. Derhalve is dit vak niet in de tabel met avo-vakken opgenomen.¹⁴

¹³ Personen die Maatschappijleer geven doen dit voor gemiddeld 45% van hun lesuren. Ze geven daarnaast relatief vaak ook andere vakken, met name het vak Geschiedenis.

¹⁴ Zie de artikelen XI en XII van de Wet BIO.

Figuur 14: Percentages bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren naar avo-vak, de lijst is gesorteerd naar het percentage onbevoegd gegeven lesuren, 2019

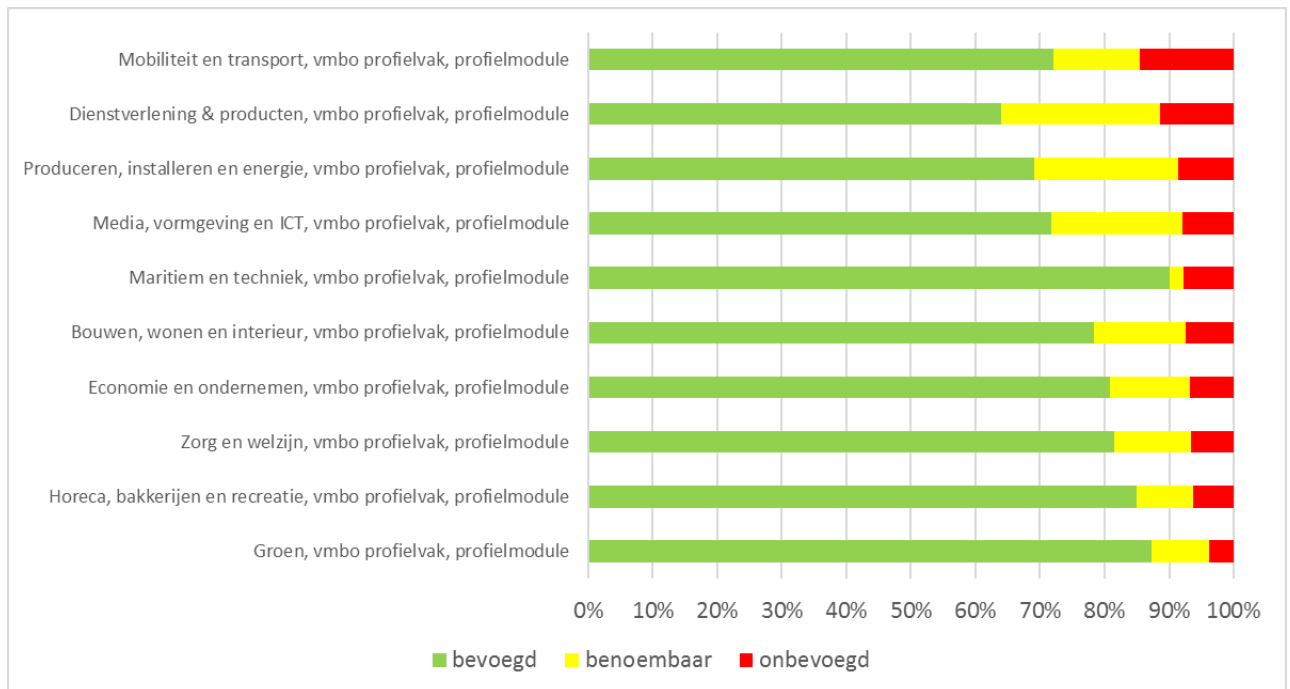
De ontwikkelingen met betrekking tot de bevoegdheidspercentages voor avo-vakken ten opzichte van 2018 zijn in Figuur 15 weergegeven (zie ook Tabel 37 in bijlage A), waarbij de vakken gesorteerd zijn op basis van de omvang van de ontwikkeling. Vakken waarbij het bevoegdheidspercentage relatief sterk is toegenomen zijn Wiskunde, Duits en Klassieke talen. De grootste afname zien we in dat opzicht bij Muziek en Techniek. Het benoembaarheidspercentage is vooral afgenomen bij Klassieke talen en toegenomen voor Maatschappijleer en Techniek. Qua ontwikkeling van het percentage onbevoegd gegeven lesuren ten opzichte van 2018 zien we de grootste toename van het percentage onbevoegd gegeven lesuren bij NASK, Muziek en Techniek en de grootste afname bij Maatschappijleer.

Figuur 15: Ontwikkeling bevoegdheidspercentages avo-vakken tussen 2018 en 2019

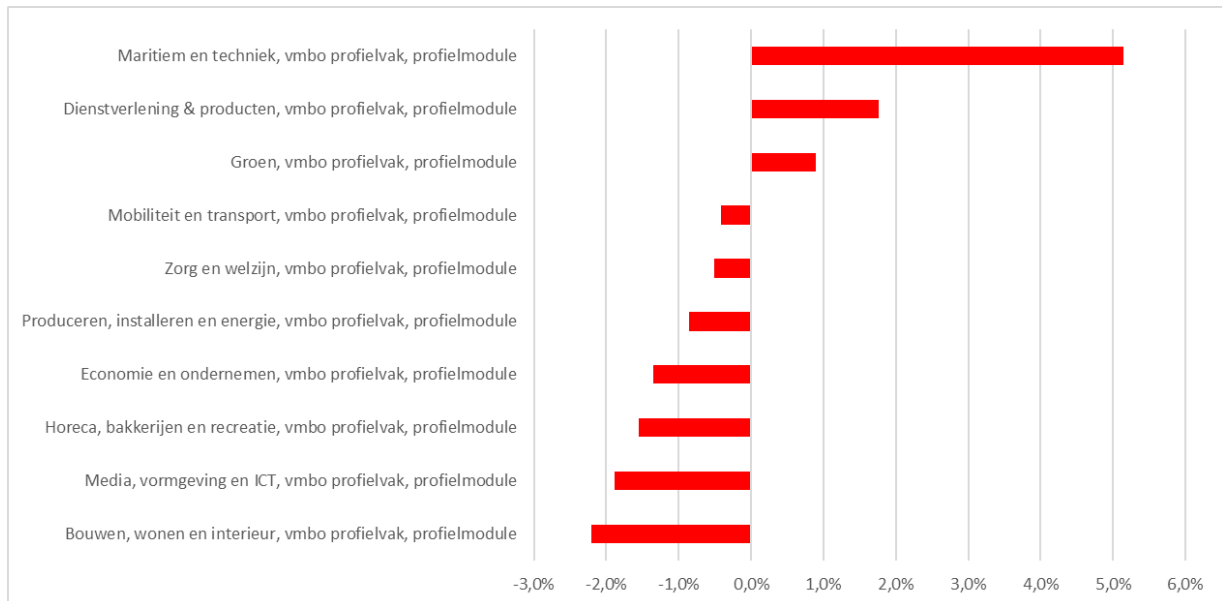
De bevoegdheidsinformatie voor de beroepsgerichte vakken in het vmbo is te vinden in Figuur 16 (zie voor achterliggende cijfers Tabel 38 in bijlage A). Het hoogste percentage onbevoegd gegeven lesuren (14,5%) zien we in de figuur bij het vak Mobiliteit en transport, het laagste bij het vak Groen (3,9%). Van een hoog benoembaarheidspercentage is sprake bij Dienstverlening en producten (24,8%). Zie Figuur 7 voor de lesuren behorende bij al deze vakken.

Figuur 16: Percentages bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren naar beroepsgericht vak (vmbo), gesorteerd is op percentage onbevoegd gegeven lesuren, 2019

De ontwikkelingen ten opzichte van 2018 in de beroepsgerichte vakken in het vmbo zijn in Figuur 17 weergegeven, zie ook Tabel 39 (waar ook informatie over de kleinere vakken worden getoond). We beperken ons hier tot ontwikkelingen in het percentage onbevoegd gegeven lesuren, waarbij de vakken gesorteerd zijn op basis van de omvang van de ontwikkeling hierin. Een positieve verandering duidt op een toename. Bij Maritiem en techniek is het onbevoegdheidspercentage relatief sterk toegenomen, bij Dienstverlening en producten en Groen is de toename geringer. Bij de andere getoonde vakken is sprake van een afname.

Figuur 17: Ontwikkeling percentage onbevoegd gegeven lesuren voor de beroepsgerichte vmbo vakken tussen 2018 en 2019

4.4 Avo-vakken naar onderwijstype

De percentages bevoegd gegeven lesuren naar avo-vak en onderwijstype staan weergegeven in Tabel 15. In de tabellen is een regel 'Resterende vakken' opgenomen, zodat een vergelijking gemaakt kan worden met het gemiddelde over alle niet opgenomen vakken (zie voor de Resterende vakken ook Tabel 49 en Tabel 50 in Bijlage E). Er zijn duidelijk verschillen tussen de onderwijstypen zichtbaar, waarbij voor vrijwel alle vakken het vwo het hoogste bevoegdheidspercentage laat zien. De Resterende vakken kennen voor alle onderwijstypen een lager dan gemiddeld percentage bevoegd gegeven lesuren.

Tabel 15: Percentage bevoegd gegeven lesuren naar avo-vak en onderwijstype, 2019

	Vmbo	Havo	Vwo	Combinaties	Totaal
Aardrijkskunde	87,3%	89,5%	93,9%	89,9%	90,3%
Beeldende vorming	95,3%	97,8%	97,0%	95,4%	96,1%
Biologie	88,3%	91,3%	94,9%	89,0%	90,6%
Duits	86,7%	90,1%	92,6%	87,9%	89,7%
Economie	85,9%	81,2%	88,6%	80,0%	85,1%
Engels	83,7%	87,1%	92,7%	86,5%	87,0%
Frans	90,5%	92,7%	94,9%	92,0%	93,1%
Geschiedenis (en staatsinrichting)	91,7%	92,3%	95,7%	91,0%	93,0%
Klassieke talen/klassieke culturele vorming (KCV)	68,3%	93,2%	93,9%	84,2%	93,6%
Lichamelijke opvoeding	98,2%	98,4%	98,7%	98,4%	98,4%
Maatschappijleer	72,2%	76,9%	84,7%	64,9%	75,0%
Muziek	91,4%	95,6%	96,4%	93,6%	94,2%
Natuurkunde	74,1%	82,1%	88,2%	76,3%	83,4%
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	75,8%	78,1%	83,9%	74,2%	76,6%
Nederlands	85,4%	87,3%	92,6%	83,9%	87,3%
Scheikunde	84,2%	84,1%	89,9%	80,1%	86,8%
Techniek	78,6%	83,1%	85,4%	79,6%	79,9%
Tekenen	96,9%	98,4%	98,1%	98,9%	97,9%
Wiskunde	78,0%	82,4%	90,0%	81,8%	82,7%
Resterende vakken	78,2%	86,1%	87,7%	85,1%	81,8%
Totaal	84,0%	87,9%	92,3%	87,9%	87,5%

Bekijken we de percentages benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren (Tabel 16, resp. Tabel 17) dan zien we bij de avo-vakken de hoogste benoembaarheidspercentages bij vmbo en havo, terwijl het vmbo de hoogste percentages onbevoegd gegeven lesuren laat zien. De Resterende vakken kennen voor alle onderwijstypen een hoger dan gemiddeld percentage benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren, met uitzondering van combinaties onbevoegd.

Tabel 16: Percentage benoembaar gegeven lesuren naar avo-vak en onderwijstype, 2019

	Vmbo	Havo	Vwo	Combinaties	Totaal
Aardrijkskunde	8,5%	8,1%	4,8%	6,2%	6,9%
Beeldende vorming	2,9%	1,0%	2,0%	3,0%	2,4%
Biologie	7,2%	7,0%	3,9%	8,0%	6,4%
Duits	8,6%	7,5%	6,0%	7,1%	7,3%
Economie	8,0%	15,5%	9,0%	12,5%	10,4%
Engels	9,4%	10,1%	5,8%	8,6%	8,6%
Frans	5,5%	5,1%	3,9%	5,5%	4,8%
Geschiedenis (en staatsinrichting)	5,3%	6,3%	3,3%	6,6%	5,1%
Klassieke talen/klassieke culturele vorming (KCV)	31,7%	6,8%	3,1%	9,9%	3,4%
Lichamelijke opvoeding	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%
Maatschappijleer	19,9%	18,5%	13,3%	28,0%	18,7%
Muziek	4,1%	2,4%	2,3%	3,0%	3,0%
Natuurkunde	18,3%	13,3%	8,8%	13,3%	12,0%
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	14,3%	14,6%	10,9%	18,6%	14,4%
Nederlands	8,9%	9,9%	5,5%	10,6%	8,6%
Scheikunde	10,7%	12,5%	7,4%	14,1%	9,9%
Techniek	11,5%	10,8%	7,4%	8,4%	10,5%
Tekenen	2,2%	1,2%	1,4%	1,1%	1,6%
Wiskunde	13,4%	14,1%	7,8%	11,3%	11,8%
Resterende vakken	14,6%	10,8%	9,2%	10,8%	12,7%
Totaal	10,0%	9,4%	5,8%	7,9%	8,5%

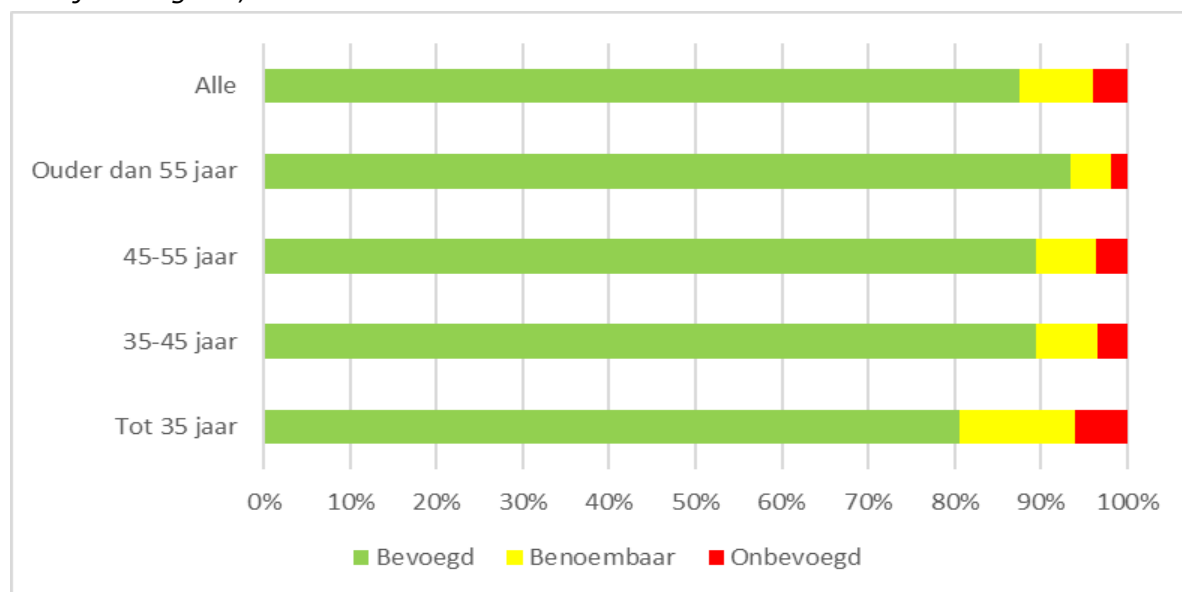
Tabel 17: Percentage onbevoegd gegeven lesuren naar avo-vak en onderwijstype, 2019

Vak	Vmbo	Havo	Vwo	Combinaties	Totaal
Aardrijkskunde	4,2%	2,4%	1,3%	3,9%	2,8%
Beeldende vorming	1,8%	1,2%	1,0%	1,6%	1,5%
Biologie	4,5%	1,7%	1,2%	3,0%	3,0%
Duits	4,7%	2,4%	1,3%	5,0%	3,0%
Economie	6,1%	3,3%	2,5%	7,6%	4,5%
Engels	6,9%	2,8%	1,5%	4,9%	4,5%
Frans	3,9%	2,1%	1,2%	2,5%	2,1%
Geschiedenis (en staatsinrichting)	3,0%	1,4%	1,0%	2,4%	1,8%
Klassieke talen/klassieke culturele vorming (KCV)	0,0%	0,0%	3,0%	6,0%	3,1%
Lichamelijke opvoeding	0,7%	0,5%	0,3%	0,6%	0,5%
Maatschappijleer	8,0%	4,5%	2,0%	7,0%	6,3%
Muziek	4,4%	2,0%	1,2%	3,4%	2,8%
Natuurkunde	7,6%	4,5%	3,0%	10,4%	4,6%
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	9,8%	7,3%	5,2%	7,2%	9,0%
Nederlands	5,7%	2,7%	1,9%	5,4%	4,2%
Scheikunde	5,1%	3,4%	2,7%	5,8%	3,3%
Techniek	9,8%	6,1%	7,3%	12,0%	9,6%
Tekenen	0,9%	0,4%	0,5%	0,0%	0,5%
Wiskunde	8,6%	3,5%	2,2%	6,9%	5,5%
Resterende vakken	7,2%	3,2%	3,1%	4,1%	5,6%
Totaal	6,0%	2,7%	1,9%	4,2%	4,0%

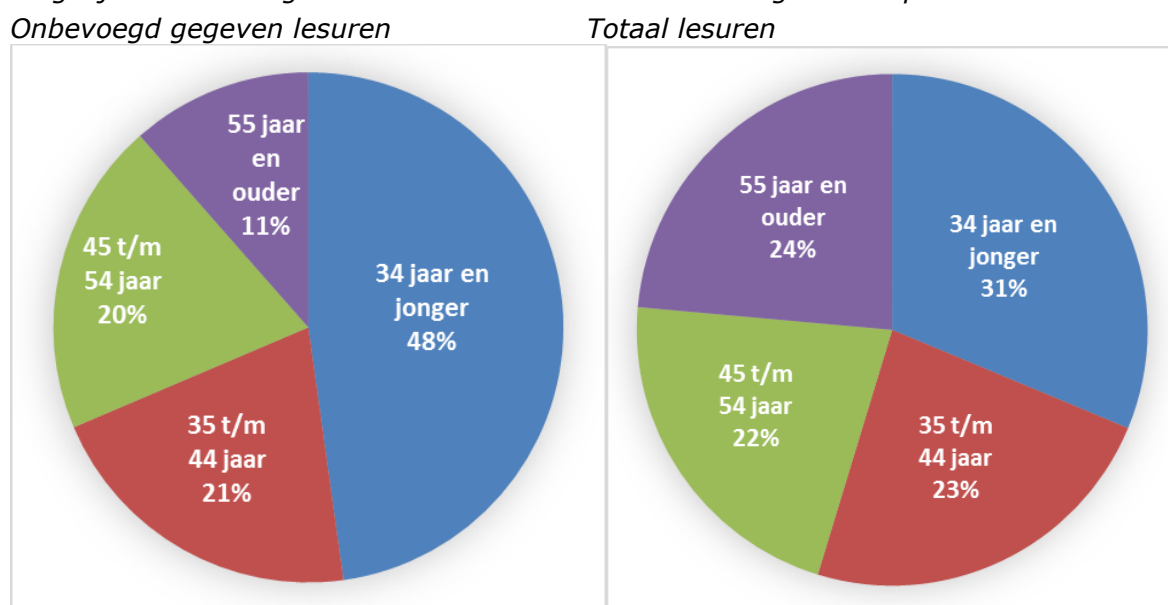
4.5 Leeftijd

Het percentage bevoegd gegeven lesuren naar leeftijdscategorie is weergegeven in Figuur 18 (zie voor de cijfers Tabel 40 in bijlage A). Het is duidelijk te zien dat het percentage bevoegd gegeven lesuren toeneemt met leeftijd. Voor het percentage onbevoegd en benoembaar gegeven lesuren geldt het omgekeerde. Dat jongeren relatief vaker in opleiding zijn is niet verrassend, maar ook voor de overige leeftijdsgroepen is de categorie benoembaar zeker niet verwaarloosbaar. De verdeling van de onbevoegd gegeven lesuren naar leeftijdscategorie is weergegeven in Figuur 19. Hieruit blijkt dat bijna de helft van de onbevoegd gegeven lesuren gegeven wordt door personen tot 35 jaar. Voor een overzicht van bevoegdheid naar leeftijd én avo-vak, zie Tabel 41 in de bijlagen.

Figuur 18: Percentage bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren naar leeftijdscategorie, 2019

Figuur 19: Verdeling van de onbevoegd gegeven lesuren naar leeftijdscategorie en ter vergelijking de verdeling van de lesuren waarvoor de bevoegdheid bepaald is

4.6 (On)bevoegd gegeven lesuren per persoon

De vraag of de onbevoegd gegeven lesuren gegeven worden door een groot aantal personen en of dit om grote en/of kleine aantallen uren per persoon gaat is te beantwoorden aan de hand van Tabel 18 A. In Tabel 18 B is onderscheid gemaakt naar leeftijdsklassen. Veruit de grootste groep is, zoals te verwachten, te vinden in de kolom nul uren onbevoegd in combinatie met meer dan tien uur bevoegd/benoembaar. De daarna grootste groep is nul uren onbevoegd en tussen de één en de tien uur bevoegd/benoembaar. 94,2% van de personen geeft dus uitsluitend bevoegd of benoembaar les (in de vorige meting was dit 94,0%). In de rijen met nul uur bevoegd/benoembaar zijn de personen te zien die uitsluitend onbevoegd lesgeven en dus geen enkel uur bevoegd/benoembaar. Dit komt vooral voor onder de groep jonger dan 35 jaar. 6,1% van hen geeft uitsluitend onbevoegd les. Onder de groep ouder dan 55 jaar is dit veel minder, namelijk 1,7%. Combinaties van bevoegd en onbevoegd lesgeven komen uiteraard ook voor. Zo is te zien dat onder de groep tot 35 jaar in totaal 2,7% zowel uren bevoegd als onbevoegd lesgeeft (de som van de grijze cellen aldaar). Voor de oudste groep is dit 1,6% en over alle leeftijdsgroepen samen 2,1%. Relatief vaak doen degenen die uitsluitend bevoegd en benoembaar lesgeven dat meer dan 10 uur. Bij 75% van de personen in deze groep is dat het geval (71,0%/94,2%), tegen 59% van de personen die uitsluitend onbevoegd lesgeven (2,2%/3,7%).

In totaal gaat het om 2.643 personen die uitsluitend onbevoegd lesgeven. 66.762 personen geven bevoegd en/of benoembaar les en 1.504 personen onbevoegd in combinatie met bevoegd en/of benoembaar.

Tabel 18: Verdeling van onderwijsgeevenden over het door hen gegeven aantal bevoegd plus benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren, 2019. Cellen waarin men zowel bevoegd/benoembaar als onbevoegd lesgeeft zijn lichtgrijs gemarkeerd.

A: alle leeftijden

Lesuren	Totaal	lesuren onbevoegd		
		0	1-10	10+
bevoegd en benoembaar				
0	3.7%		1.5%	2.2%
1-10	24.2%	23.2%	0.8%	0.2%
10+	72.0%	71.0%	1.0%*	0.1%
Totaal	100.0%	94.2%	3.4%	2.5%

*Voorbeeld: 1,0% van de personen waarvan is vastgesteld of men bevoegd, benoembaar en/of onbevoegd lesgeeft, geeft meer dan 10 uur bevoegd en/of benoembaar les en tussen de 1 en 10 uur onbevoegd les per week.

B: opgesplitst naar leeftijdscategorieën

Leeftijd	Lesuren		lesuren onbevoegd		
	bevoegd en benoembaar	Totaal	0	1-10	10+
<35 jaar	0	6.1%		2.5%	3.6%
	1-10	22.8%	21.4%	1.1%	0.3%
	10+	71.1%	69.8%	1.3%	0.1%
	Totaal	100.0%	91.2%	4.8%	3.9%
35 tot 45 jaar	0	3.2%		1.3%	1.9%
	1-10	25.0%	23.9%	0.9%	0.2%
	10+	71.8%	70.8%	1.0%	0.0%
	Totaal	100.0%	94.7%	3.1%	2.1%
45 tot 55 jaar	0	3.3%		1.2%*	2.0%
	1-10	23.4%	22.4%	0.7%	0.3%
	10+	73.4%	72.4%	0.9%	0.1%
	Totaal	100.0%	94.8%	2.9%	2.3%
>=55 jaar	0	1.7%		0.8%	0.9%
	1-10	26.1%	25.3%	0.6%	0.2%
	10+	72.3%	71.5%	0.7%	0.0%
	Totaal	100.0%	96.8%	2.1%	1.1%

*Voorbeeld: 1,2% van de personen in de leeftijdsgroep 45 tot 55 jaar waarvan is vastgesteld of men bevoegd, benoembaar en/of onbevoegd lesgeeft, geeft nul uur bevoegd en/of benoembaar les en tussen de 1 en 10 uur onbevoegd les per week.

4.7 Profiel onbevoegd lesgevende leraar

Voor lesuren die onbevoegd gegeven worden is gekeken of men een ander vak wel bevoegd geeft en zo niet, dan is gevraagd wat de hoogst afgeronde opleiding is van de persoon die voor de klas staat. De resultaten staan in Tabel 19 voor lesuren en personen. In de tabel zijn dus alleen de personen en lesuren van personen opgenomen die onbevoegd lesgeven, maar men kan wel een onderwijsbevoegdheid hebben, bijvoorbeeld voor een ander vak. In totaal gaat het om 2.643 personen die uitsluitend onbevoegd lesgeven (was 2.675 in 2018) en 1.504 personen die onbevoegd in combinatie met bevoegd en/of benoembaar lesgeven (was 1.582 in 2018). Een groot deel van de onbevoegd gegeven lesuren (tabel A) wordt gegeven door personen die wel een onderwijs gerelateerde opleiding hebben afgerond. Op basis van personen (tabel B) ligt dit nog hoger, aangezien leraren die onbevoegd lesgeven dit vaak maar een beperkt deel van hun tijd doen. Naast een eerste- en tweedegraads lerarenopleiding komt ook pabo relatief vaak voor onder de groep personen die onbevoegd lesgeven. In de categorie Anders bevinden zich veel personen die nog een opleiding aan het volgen zijn.

Tabel 19: Profiel leraren onbevoegd gegeven lesuren, 2019

A: percentage op basis van lesuren

	Vmbo	Havo	Vwo	Combin.	Totaal
Eerste- of tweedegraads lerarenopleiding*	27,8%	41,3%	34,7%	30,8%	31,0%
Pabo	8,6%	4,0%	2,5%	7,7%	7,0%
Een ander hbo of wo getuigschrift	12,3%	14,8%	21,2%	12,7%	13,9%
Een verklaring van het ministerie omtrent bevoegdheid (voor een ander vak)	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
Een getuigschrift van voor 2006 op grond waarvan een ander vak gegeven mag worden	0,2%	0,1%	0,3%	0,0%	0,2%
Opl. Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (PDG)	0,8%	0,2%	0,1%	0,4%	0,6%
MBO-4	10,6%	2,9%	2,0%	5,2%	7,7%
Anders	39,6%	36,6%	39,3%	43,2%	39,5%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Aantal lesuren	25 036	6 015	5 261	4 692	41 003

*inclusief degenen waarvoor niet naar opleiding gevraagd is omdat men ook bevoegd of benoembaar lesgeeft.

B: percentage op basis van personen

	Vmbo	Havo	Vwo	Combin.	Totaal
Eerste- of tweedegraads lerarenopleiding*	45,4%	54,5%	54,1%	51,7%	46,7%
Pabo	6,2%	2,7%	2,0%	4,5%	5,2%
Een ander hbo of wo getuigschrift	9,7%	12,4%	13,8%	9,4%	11,2%
Een verklaring van het ministerie omtrent bevoegdheid (voor een ander vak)	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Een getuigschrift van voor 2006 op grond waarvan een ander vak gegeven mag worden	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Opl. Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (PDG)	0,5%	0,2%	0,1%	0,3%	0,4%
MBO-4	7,9%	2,6%	2,0%	3,7%	6,3%
Anders	30,1%	27,4%	28,0%	30,4%	30,1%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Aantal personen	2 973	1 408	1 259	1 178	4 147

*inclusief degenen waarvoor niet naar opleiding gevraagd is omdat men ook bevoegd of benoembaar lesgeeft.

4.8 Profiel leraren in vakken waarvoor geen bevoegdheid nodig is

Voor alle vakken waar geen bevoegdheid voor nodig is (zie Tabel 2), is gekeken of men daarnaast een ander vak geeft (of gaf in eerdere jaren) waarvoor wel een bevoegdheid is vastgesteld. Zo ja, en is men daarvoor bevoegd of benoembaar, dan is niet doorgevraagd. In andere gevallen is aan de school gevraagd om nadere informatie over de hoogst afgeronde opleiding van de betreffende persoon te geven. Het resultaat is voor een selectie van deze vakken in Tabel 20 opgenomen. Bij veruit de meeste lesuren is sprake van één of andere vorm van onderwijsbevoegdheid. In ruim 90% van de lesuren is men bevoegd voor een ander gegeven vak. Op het vmbo is relatief wat vaker sprake van alleen een pabo opleiding.

Tabel 20: Profiel leraren Praktische sectororiëntatie, Begeleidingsuren/Counselinguren, Keuzewerktijd en Mentorles, 2019, percentage op basis van lesuren

	Vmbo	Havo	Vwo	Combin.	Totaal
Eerste- of tweedegraads lerarenopleiding*	90,8%	96,5%	96,5%	91,4%	92,7%
Pabo	1,6%	0,4%	0,3%	0,9%	1,1%
Een ander hbo of wo getuigschrift	1,4%	0,9%	0,9%	1,3%	1,2%
Een verklaring van het ministerie omtrent bevoegdheid	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Een getuigschrift van voor 2006 op grond waarvan een ander vak gegeven mag worden	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
Opleiding Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (PDG)	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
MBO-4	2,5%	0,4%	0,4%	1,7%	1,7%
Anders	3,3%	1,9%	1,9%	4,6%	3,1%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Aantal lesuren	39 362	11 363	13 483	15 128	79 337

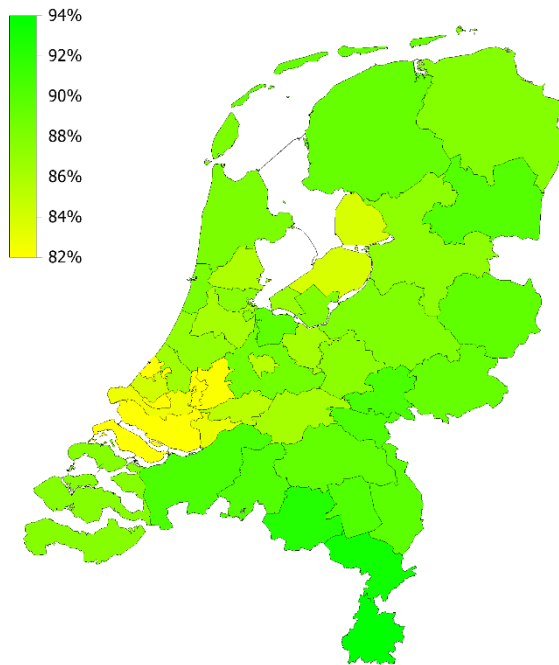
*inclusief degenen waarvoor niet naar opleiding gevraagd is omdat men ook bevoegd of benoembaar lesgeeft.

4.9 Bevoegdheidscijfers naar regio

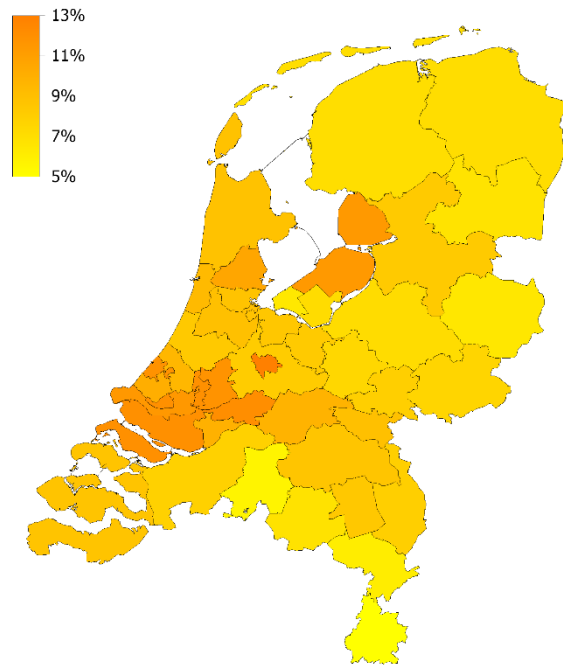
De uitkomsten naar Arbeidsmarktregio en de vier grote steden worden getoond in Figuur 20 (zie voor detailcijfers Tabel 42 in bijlage A). Er zijn duidelijke regionale verschillen. Relatief hoge bevoegdheidspercentages (meer dan 92%) zijn te vinden in Midden-Limburg, Zuid-Limburg en Zuidoost-Brabant. Het laagst is dit in Den Haag en Rijnmond (beide 81,9%). Relatief hoge percentages onbevoegd gegeven lesuren (meer dan 6%) zijn te vinden in de steden Almere en Den Haag en de regio Drechtsteden. De stad Utrecht, Rijk van Nijmegen, Midden-Gelderland, Zuidoost-Brabant, Helmond de Peel, Midden-Limburg en Zuid-Limburg vertonen relatief de laagste onbevoegdheidspercentages (2% of minder).

Figuur 20: Regionale verdeling van de bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren (schalen verschillen per kaartje), 2019

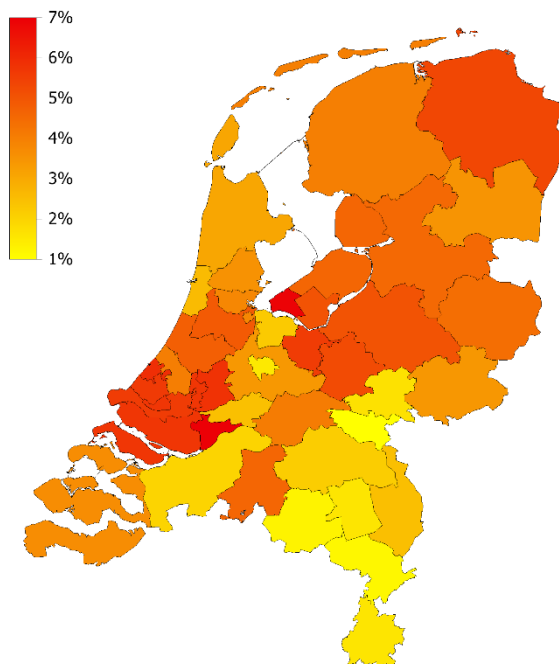
% bevoegd

% benoembaar

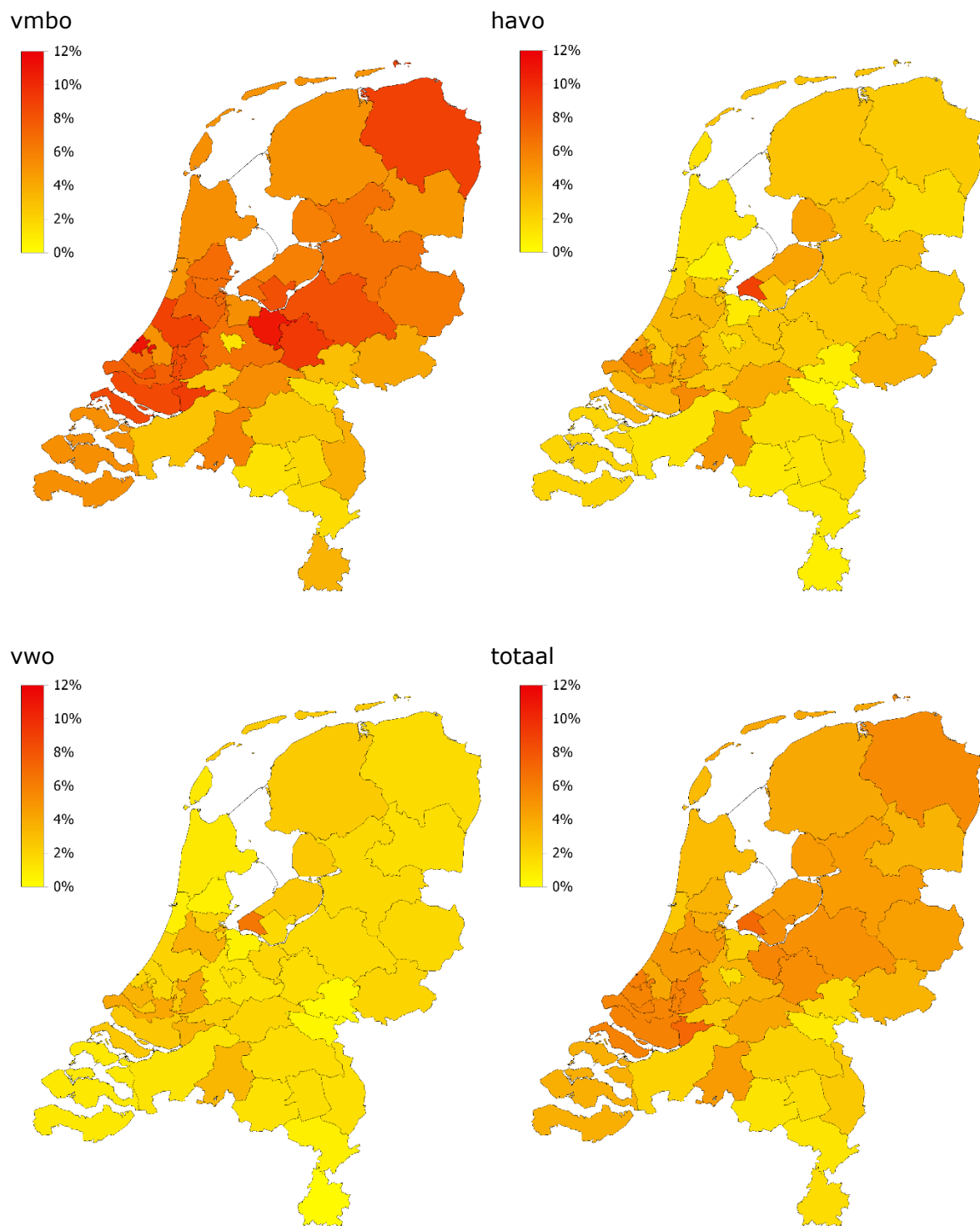

% onbevoegd

De (on)bevoegdheidspercentages variëren dus per regio, maar voor de aandelen van de verschillende onderwijstypen geldt dat ook (zie paragraaf 3.7). Omdat de bevoegdheidspercentages naar onderwijstype variëren is het dus zuiverder om de opsplitsing naar onderwijstype te maken bij regionale verschillen van (on)bevoegdheid. We beperken ons hierbij tot de onbevoegdheidspercentages, zie Figuur 21 (en Tabel 30 in bijlage A voor detailcijfers). De schaal met betrekking tot de onbevoegdheidspercentages is hier voor alle onderwijstypes gelijk gekozen. Op die manier zijn de onderwijstypen in Figuur 21 goed vergelijkbaar. Allereerst wordt uit de figuur nog een keer zichtbaar dat het vmbo de meeste onbevoegd gegeven lesuren kent. Vervolgens wordt duidelijk dat er daarbij sprake is van tamelijk grote regionale verschillen. Het hoogste percentage onbevoegd gegeven lesuren op het vmbo (> 9%) doet zich voor in de stad Den Haag, gevolgd door de arbeidsmarktregio Amersfoort, FoodValley en Drechtsteden. Laag (<2,0%) scoren voor het vmbo de stad Utrecht, Rijk van Nijmegen, Zuidoost-Brabant, Helmond de Peel en Midden-Limburg. Voor de havo zien we veruit het hoogste onbevoegdheidspercentages (8,9%) in Almere. Dit geldt ook voor het vwo (6,4%).

Figuur 21: Percentage onbevoegd gegeven lesuren per onderwijstype naar regio, 2019

5 Resultaten pro en isk

Zoals al aangegeven in hoofdstuk 2 zijn in IPTO-2019 ook pro en de internationale schakelklassen (isk) bevroegd. We behandelen de resultaten van pro en isk in respectievelijk paragraaf 5.1 en 5.2.

5.1 Resultaten pro

Op basis van IPTO blijken er 180 vestigingen te zijn die (ook) pro aanbieden met een respons van 100%. Het betreft scholen waar alleen pro gegeven wordt of pro in combinatie met andere onderwijstypen. De resultaten in deze paragraaf hebben betrekking op lesuren praktijkonderwijs. Vanwege het afwijkend karakter van het pro, onder meer qua vakken en bevoegdheidseisen, is dit hoofdstuk minder gedetailleerd en afwijkend van opzet dan bij vmbo/havo/vwo.

In het praktijkonderwijs worden iets meer lesuren gegeven door vrouwen dan door mannen, zie Tabel 21.

Tabel 21: Verdeling van lesuren in het praktijkonderwijs naar geslacht, 2019

Geslacht	Lesuren	%
Man	31 251	47,4
Vrouw	34 700	52,6
Totaal	65 951	100,0

De lesuren zijn daarbij vrij homogeen verdeeld over de leeftijdsgroepen die we onderscheiden in Tabel 22.

Tabel 22: Verdeling van lesuren in het praktijkonderwijs naar leeftijdscategorie, 2019

Leeftijd	Lesuren	%
-35	14 914	22,7
35-45	17 435	26,5
45-55	17 227	26,2
55+	16 245	24,7
Totaal*	65 821	100,0

* Voor 130 lesuren is de leeftijd van de leraar onbekend

In IPTO-2019 is net als in IPTO-2018 en IPTO-2017 ten opzichte van eerdere metingen voor een andere aanpak gekozen met betrekking tot de indeling naar vak. Er is in overleg met de Sectorraad Praktijkonderwijs een aantal domeinen vastgesteld waarbinnen vakken kunnen worden ingedeeld. Een nadere toelichting op deze indeling is gegeven in Tabel 23. Indien sprake is van het domein 'Overige vakken' wordt om een toelichting gevraagd.

Tabel 23: Toelichting op de pro domeinen

Domein	Vakgebied/leerlijn
Wonen	Persoonlijke verzorging en zelfstandig wonen
Werken	Logistiek Techniek (proces-, installatie-, constructie-) Dienstverlening & Zorg Plant of (groene) leefomgeving Bouwen/wonen/onderhoud Verkoop/retail Horeca/voeding(-s industrie)
Vrije Tijd	Sport Kunst en Cultuur
Burgerschap	Mens en Maatschappij Communicatieve en sociale vaardigheden
AVO vakken	Nederlands en Rekenen Engels
ICT/digitale geletterdheid	ICT vaardigheden
Stage en loopbaanbegeleiding (LOB)	Stagevoorbereiding/arbeidsstraining Stage uitvoering Arbeids-/beroepenoriëntatie
Leerlingbegeleiding	Coaching/begeleidingsuren Studievaardigheden
Keuzewerktijd	Keuzewerktijd
Overige vakken	Lesuren die niet in een van de voorgaande domeinen ingedeeld kunnen worden

De aantallen lesuren per domein zijn weergegeven in Tabel 24. Uit de tabel blijkt dat de (veruit) grootste twee domeinen de domeinen Werken en AVO vakken zijn, met resp. ongeveer 17.700 en 21.500 lesuren per week. Duidelijk het kleinst (tussen de ongeveer 600 en 1.400 lesuren per week) zijn de domeinen ICT, keuzewerktijd en Overige vakken.

Tabel 24: Lesuren naar domein waarbinnen vakken vallen in het praktijkonderwijs, 2019

Domein	Lesuren	%
Wonen	3 534	5,4
Werken	17 691	26,8
Vrije Tijd	7 159	10,9
Burgerschap	2 485	3,8
AVO vakken	21 530	32,6
ICT/digitale geletterdheid	939	1,4
Stage en loopbaanbegeleiding (LOB)	6 025	9,1
Leerlingbegeleiding	4 583	6,9
Keuzewerktijd	1 416	2,1
Overige vakken	589	0,9
Totaal	65 951	100,0

Wat betreft de functie van de personen die voor de klas staan is van een relatief groot deel van de lesuren (6,3%) geen informatie beschikbaar.¹⁵ Indien de functie wel bekend is betreft het vrijwel altijd onderwijzend personeel en onderwijsondersteunend personeel, zie Tabel 25.

Tabel 25: Lesuren naar functie in het praktijkonderwijs, 2019

Functie	Lesuren	%
Onbekend	4 185	6,3
Directie	124	0,2
Onderwijzend personeel	52 157	79,1
Leraar in opleiding	105	0,2
Onderwijsassistent	124	0,2
Stagiaire	29	0,0
OOP	8 026	12,2
Uitzendkracht/gedetacheerde	268	0,4
OBP	899	1,4
Overig	34	0,1
Totaal	65 951	100,0

In het pro is niet naar bevoegdheidsinformatie gevraagd.

5.2 Resultaten isk

Ook in IPTO-2019 zijn gegevens verzameld omtrent de eerste opvang anderstaligen, de zogeheten eersteopvangscholen, ook nog wel de internationale schakelklas (isk) genoemd. Het betreft circa 90 vestigingen met een respons van 100%.

In het isk wordt ruim 70% van de lesuren door een vrouw gegeven, zie Tabel 26.

Tabel 26: Aantal lesuren in het isk en verdeling naar geslacht, 2019

Geslacht	Lesuren	%
Man	4 351	29,5
Vrouw	10 402	70,5
Totaal	14 753	100,0

In de verdeling van lesuren over leeftijd zien we relatief het minste personen in de groep 35-45 jaar en het meeste in de groep 55+, zie Tabel 27.

Tabel 27: Verdeling van de gegeven lesuren in het isk over leeftijdscategorieën, 2019

Leeftijd	Lesuren	%
-35	3 188	21,7
35-45	2 777	18,9
45-55	3 777	25,8
55+	4 921	33,6
Totaal*	14 664	100,0

* Voor 89 lesuren is de leeftijd van de leraar onbekend

¹⁵ Omdat de gegevens niet aan het DUO formatiebestand gekoppeld kunnen worden.

Met 3.838 lesuren is NT2 het grootste vak in het isk, met een aandeel van 26%. Voor Nederlands is dat ruim 21%, waarmee NT2 en Nederlands samen ongeveer de helft van de lesuren in het isk voor hun rekening nemen. De andere vakken met een aandeel groter dan 5% op het totaal aantal lesuren zijn: Lichamelijke opvoeding (bijna 7%) en Rekenen (ruim 6%). Het aandeel Wiskunde en het aandeel Engels blijven net onder de 5%.

De meeste lesuren in het isk worden bevoegd gegeven, maar het percentage onbevoegd gegeven lesuren ligt met 8,3% wel duidelijk hoger dan in de rest van het vo. Ten opzichte van 2018 is sprake van een afname in het percentage onbevoegd gegeven lesuren en toename van het percentage bevoegd gegeven lesuren. Het percentage benoembaar gegeven lesuren is vrijwel gelijk gebleven.

Tabel 28: Bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren isk, 2017, 2018 en 2019

	% 2019	Lesuren 2019	% 2018	Lesuren 2018	% 2017	Lesuren 2017
Bevoegd	79,9	7 142	79,0	8 084	80,6	8 795
Benoembaar	11,8	1 059	11,9	1 214	11,1	1 212
Onbevoegd	8,3	739	9,1	933	8,3	910
Totaal	100,0	8 940	100,0	10 231	100,0	10 917

Voor het vak Nederlands als tweede taal (NT2), met een omvang van 3.838 lesuren (5.602 lesuren in 2018) is opgevraagd of men beschikt over een zogeheten NT2 aantekening. 51,3% van de lesuren NT2 wordt gegeven door iemand met zo'n aantekening. Dit is aanzienlijk meer dan in 2018 (43,1%). Een dergelijke NT2 aantekening is overigens niet de enige mogelijkheid om een bevoegdheid voor NT2 te verkrijgen.

6 Discussie/nabeschuwing

Consistentie

Met het gereedkomen van de IPTO-2019 meting is sprake van een reeks onderling vergelijkbare bevoegdheidsmetingen over een periode van zes jaar (2014-2019). In elk van deze zes jaren is sprake van dezelfde meetmethode. Bovendien is in die jaren de samenstelling van de vakken waarvoor bevoegdheden zijn bepaald redelijk constant gebleven. Het is met deze zes metingen dus mogelijk eventuele trends in de ontwikkeling van de bevoegdheidssituatie te identificeren. Alleen voor het vmbo is sprake van een uitzondering: het vmbo is in de meetperiode van zes jaar overgestapt naar profielen, met profielvakken en aangepaste bevoegdheidseisen. Dit zal de ontwikkeling van bevoegdheden in het vmbo beïnvloed hebben.

Trend

In de resultaten van de afgelopen zes jaar is sprake van duidelijke trends:

- Het percentage benoembaar gegeven lesuren is de eerste drie jaar (t/m 2016) hard gestegen, voor alle onderwijstypen;
- De jaren daarna is dit percentage relatief stabiel gebleven;
- Het percentage onbevoegd gegeven lesuren is in alle jaren afgenomen, zij het niet voor alle onderwijstypen in elk jaar. Waar dit niet het geval is, is de stijging bovendien beperkt;
- De snelheid waarmee het onbevoegdheidspercentage afneemt daalt. In het laatste jaar is de daling vrijwel tot stilstand gekomen;
- Het percentage bevoegd gegeven lesuren vertoont over de gehele periode enigszins een u-vorm (zie Figuur 13): eerst een daling en dan een stijging.

We duiden deze trends als volgt: Het percentage onbevoegd gegeven lesuren onder de oudste leeftijdsgroep is laag. Een deel van deze personen gaat jaarlijks met pensioen en verlaat het onderwijs. Dit zet het bevoegdheidspercentage onder druk. Daartegenover staat de groei van het benoembaarheidspercentage. Dit betekent dat steeds meer leraren in opleiding lesgeven. Het gaat hier veelal om relatief jonge leraren die ofwel als benoembaar instromen ofwel de overstap maken van de categorie onbevoegd naar benoembaar en vervolgens van benoembaar naar bevoegd. Dit is (naast instroom van bevoegde leraren) een belangrijke oorzaak van de daling in het percentage onbevoegd gegeven lesuren.

De combinatie van bovenstaande trends maakt dat we concluderen dat er vooruitgang is geboekt bij het oplossen van de (on)bevoegdheidsproblematiek, maar dat die vooruitgang dreigt te stagneren. De afname van het percentage onbevoegd gegeven lesuren met 0,1 procentpunt in het laatste jaar valt binnen de onontkoombare marge die ontstaat door meetfouten.

Vervanging en planningsrooster versus dagrooster

Scholen wordt gevraagd een planningsrooster op te leveren. De in dit rapport getoonde bevoegdheidscijfers gelden dus alleen voor de geplande lesuren met het vooraf geplande personeel. In de praktijk kan het percentage onbevoegd gegeven lesuren anders uitvallen dan in dit rapport getoond indien uren bij ziekte (in het dagrooster in afwijking van het planningsrooster) door ander personeel worden ingevuld. Dit is momenteel in het kader van de coronacrisis uiteraard extra actueel, al speelde corona nog geen rol ten tijde van de hier gepresenteerde meting.

A Tabellen bij figuren

A.1 Samenvatting

Tabel 29: Percentages bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren naar avo-vak, 2019

	Bevoegd	Benoembaar	Onbevoegd	Totaal	Lesuren
Aardrijkskunde	90,3%	6,9%	2,8%	100,0%	43 039
Beeldende vorming	96,1%	2,4%	1,5%	100,0%	19 085
Biologie	90,6%	6,4%	3,0%	100,0%	57 979
Duits	89,7%	7,3%	3,0%	100,0%	49 988
Economie	85,1%	10,4%	4,5%	100,0%	45 910
Engels	87,0%	8,6%	4,5%	100,0%	110 197
Frans	93,1%	4,8%	2,1%	100,0%	42 443
Geschiedenis (en staatsinrichting)	93,0%	5,1%	1,8%	100,0%	49 421
Klassieke talen/klassieke culturele vorming (KCV)	93,6%	3,4%	3,1%	100,0%	15 524
Lichamelijke opvoeding	98,4%	1,1%	0,5%	100,0%	84 038
Maatschappijleer	75,0%	18,7%	6,3%	100,0%	20 104
Muziek	94,2%	3,0%	2,8%	100,0%	15 303
Natuurkunde	83,4%	12,0%	4,6%	100,0%	29 816
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	76,6%	14,4%	9,0%	100,0%	20 862
Nederlands	87,3%	8,6%	4,2%	100,0%	119 357
Scheikunde	86,8%	9,9%	3,3%	100,0%	23 865
Techniek	79,9%	10,5%	9,6%	100,0%	9 673
Tekenen	97,9%	1,6%	0,5%	100,0%	11 429
Wiskunde	82,7%	11,8%	5,5%	100,0%	123 534
Resterende vakken	81,8%	12,7%	5,6%	100,0%	144 271
Totaal	87,5%	8,5%	4,0%	100,0%	
Lesuren	906 373	88 460	41 003		1 035 837

Tabel 30: Percentage onbevoegd gegeven lesuren naar onderwijstype en regio, 2019

	Vmbo	Havo	Vwo	Combinaties	Totaal
Groningen	8.9%	2.5%	1.7%	6.3%	5.5%
Friesland	5.1%	2.8%	2.5%	5.7%	4.1%
Drenthe	4.9%	1.7%	1.5%	4.3%	3.6%
Regio Zwolle	6.6%	3.1%	1.8%	5.2%	4.6%
Twente	6.2%	2.6%	1.8%	6.2%	4.5%
Noord-Holland-Noord	5.3%	1.4%	1.1%	3.3%	3.2%
Zaanstreek/Waterland	6.9%	0.6%	0.7%	1.4%	3.7%
Zuid-Kennemerland en IJmond	5.1%	1.8%	0.8%	3.1%	2.7%
Groot Amsterdam	7.4%	3.5%	3.7%	5.5%	5.0%
Gooi en Vechtstreek	5.3%	1.0%	0.7%	3.7%	2.3%
Amsterdam	6.9%	2.5%	2.1%	3.5%	3.9%
Flevoland	6.0%	4.3%	2.6%	3.6%	4.7%
Almere	6.7%	8.9%	6.4%	5.8%	7.1%
Stedendriehoek en Noordwest-Veluwe	8.2%	2.7%	1.7%	5.9%	5.2%
FoodValley	9.3%	2.5%	1.6%	5.7%	5.4%
Amersfoort	10.9%	2.7%	2.0%	5.5%	5.7%
Midden-Utrecht	6.6%	2.5%	1.3%	2.4%	3.5%
Stad Utrecht	1.3%	1.5%	1.5%	2.0%	1.5%
Holland Rijnland	8.9%	3.4%	2.1%	3.6%	4.9%
Zuid-Holland Centraal	5.1%	2.6%	1.9%	9.7%	4.1%
Haaglanden	6.8%	6.2%	3.6%	6.0%	5.8%
Midden-Holland	8.2%	4.5%	4.1%	4.3%	6.0%
's-Gravenhage	11.1%	4.6%	2.0%	6.3%	6.1%
Rijnmond	8.5%	3.5%	2.6%	7.6%	5.9%
Drechtsteden	9.2%	5.5%	3.5%	9.2%	7.2%
Gorinchem	2.7%	2.6%	2.3%	2.0%	2.5%
Rotterdam	7.5%	4.9%	4.1%	4.1%	5.7%
Rivierenland	5.3%	4.0%	2.0%	4.2%	4.2%
Rijk van Nijmegen	1.6%	0.4%	0.4%	1.6%	1.0%
Midden-Gelderland	3.1%	0.7%	0.4%	1.9%	1.7%
Achterhoek	4.1%	3.6%	2.0%	2.5%	3.5%
Zeeland	5.3%	2.0%	1.1%	7.5%	3.8%
West-Brabant	2.8%	1.3%	1.3%	2.3%	2.1%
Midden-Brabant	5.9%	4.9%	3.4%	2.6%	4.7%
Noordoost-Brabant	2.6%	1.6%	1.6%	3.4%	2.2%
Zuidoost-Brabant	1.4%	1.1%	1.4%	1.2%	1.3%
Helmond-De Peel	1.8%	1.3%	1.6%	1.6%	1.6%
Noord-Limburg	3.8%	1.7%	1.5%	0.7%	2.6%
Midden-Limburg	1.6%	1.1%	0.8%	1.1%	1.2%
Zuid-Limburg	3.6%	0.8%	0.3%	0.8%	1.7%
Totaal	6.0%	2.7%	1.9%	4.2%	4.0%
Lesuren onbevoegd	25.036	6.015	5261	4.692	41.003

A.2 Lesuren

Tabel 31: Ontwikkeling aandeel lesuren AVO vakken naar onderwijstype

Vak	(2019-2018)/2018			(2019-2015)/2015		
	vmbo	havo	vwo	vmbo	havo	vwo
Aardrijkskunde	-0,7%	1,9%	-0,1%	-4,9%	3,6%	0,4%
Beeldende vorming	1,7%	3,2%	-2,0%	12,5%	9,9%	17,2%
Biologie	2,5%	-0,4%	0,8%	5,2%	2,7%	2,8%
Duits	-3,0%	-2,1%	-1,9%	-7,4%	-4,1%	-3,4%
Economie	-1,7%	0,3%	0,8%	-0,7%	1,5%	0,2%
Engels	-0,8%	0,4%	-0,2%	-1,4%	0,7%	0,0%
Frans	-3,9%	-2,5%	-1,4%	-17,3%	-6,7%	-5,0%
Geschiedenis (en staatsinrichting)	1,3%	0,2%	-0,1%	0,8%	0,9%	-0,8%
Godsdienst/levensbeschouwing	-5,9%	-5,2%	-4,3%	-14,2%	-10,2%	-4,7%
Klassieke talen/klassieke culturele vorming (KCV)	0,0%	0,0%	-0,1%	0,0%	0,0%	-4,3%
Lichamelijke opvoeding	1,7%	1,9%	1,7%	1,0%	1,1%	2,1%
Maatschappijleer	6,2%	1,1%	-0,6%	8,6%	4,1%	4,5%
Muziek	-2,6%	1,7%	-2,5%	-13,2%	-5,7%	-3,9%
Natuurkunde	-0,9%	-0,8%	0,1%	-3,9%	-0,8%	1,0%
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	-2,4%	1,7%	3,4%	-2,8%	-14,8%	-3,0%
Nederlands	-2,4%	-0,3%	-0,6%	-5,6%	-0,8%	-0,9%
Scheikunde	0,7%	0,6%	2,4%	7,4%	1,9%	3,5%
Techniek	-8,8%	-8,0%	-13,4%	-52,9%	-36,7%	-42,2%
Tekenen	-4,5%	-0,3%	1,3%	-22,1%	-13,6%	-14,8%
Wiskunde	0,1%	0,1%	-0,7%	-3,2%	0,2%	-0,2%
Resterende vakken	1,3%	0,2%	1,6%	9,5%	4,1%	5,1%

Tabel 32: Percentage lesuren voor avo-vakken naar graadsector, 2019

Vak	Eerstegraads les	Tweedegraads les	Totaal
Aardrijkskunde	3,6%	3,6%	3,6%
Beeldende vorming	0,7%	1,9%	1,6%
Biologie	5,3%	4,7%	4,8%
Duits	4,4%	4,1%	4,2%
Economie	6,0%	3,1%	3,8%
Engels	9,5%	9,1%	9,2%
Frans	3,4%	3,6%	3,5%
Geschiedenis (en staatsinrichting)	5,0%	3,8%	4,1%
Godsdienst/levensbeschouwing	1,3%	1,3%	1,3%
Klassieke talen/klassieke culturele vorming (KCV)	2,7%	0,8%	1,3%
Lichamelijke opvoeding	5,5%	7,5%	7,0%
Maatschappijleer	2,5%	1,4%	1,7%
Muziek	0,7%	1,5%	1,3%
Natuurkunde	4,6%	1,8%	2,5%
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	0,1%	2,3%	1,7%

Vak	Eerstegraads les	Tweedegraads les	Totaal
Nederlands	9,6%	10,1%	10,0%
Scheikunde	4,9%	1,0%	2,0%
Techniek	0,0%	1,1%	0,8%
Tekenen	0,7%	1,0%	1,0%
Wiskunde	11,8%	9,8%	10,3%
Resterende vakken	17,7%	26,5%	24,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%
Lesuren	301 966	897 083	1 199 049

Tabel 33: Percentage lesuren voor beroepsgerichte vakken en aantallen lesuren (vmbo), 2019

Vak	Percentage	Lesuren
Bouwen, wonen en interieur, vmbo profielvak, profielmodule (BWI)	0,9	4 430
Dienstverlening & producten, vmbo profielvak, profielmodule (D&P)	2,0	10 336
Economie en ondernemen, vmbo profielvak, profielmodule (E&O)	1,3	6 601
Groen, vmbo profielvak, profielmodule	0,9	4 877
Horeca, bakkerijen en recreatie, vmbo profielvak, profielmodule (HBR)	0,5	2 677
Maritiem en techniek, vmbo profielvak, profielmodule (MaT)	0,1	335
Media, vormgeving en ICT, vmbo profielvak, profielmodule (MVI)	0,4	1 819
Produceren, installeren en energie, vmbo profielvak, profielmodule (PIE)	1,1	5 750
Mobiliteit en transport, vmbo profielvak, profielmodule (M&T)	0,4	1 936
Zorg en welzijn, vmbo profielvak, profielmodule (Z&W)	2,9	14 834
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Bouwen, wonen en interieur (BWI)	0,3	1 709
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Dienstverlening & producten (D&P)	0,8	4 099
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Economie en ondernemen (E&O)	0,5	2 546
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Groen	0,9	4 883
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Horeca, bakkerijen en recreatie (HBR)	0,4	1 941
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Maritiem en techniek (MaT)	0,0	137
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Media, vormgeving en ICT (MVI)	0,2	799
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Produceren, installeren en energie (PIE)	0,4	2 232
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Mobiliteit en transport (M&T)	0,1	712
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Zorg en welzijn (Z&W)	0,7	3 644
Resterende vakken	85,2	440 496
Totaal	100,0	516 794

Tabel 34: Verdeling lesuren naar leeftijdscategorie per avo-vak, 2019

	-35	35-45	45-55	55+	Totaal	Lesuren
Aardrijkskunde	38,0%	26,2%	17,5%	18,4%	100,0%	43 018
Beeldende vorming	23,8%	28,0%	25,4%	22,8%	100,0%	19 086
Biologie	33,8%	25,1%	20,3%	20,8%	100,0%	57 968
Duits	23,0%	21,9%	24,4%	30,8%	100,0%	49 939

	-35	35-45	45-55	55+	Totaal	Lesuren
Economie	32,4%	21,6%	22,3%	23,7%	100,0%	45 815
Engels	37,0%	22,9%	20,1%	20,0%	100,0%	110 107
Frans	22,7%	20,8%	26,7%	29,8%	100,0%	42 356
Geschiedenis (en staatsinrichting)	36,0%	27,0%	18,9%	18,1%	100,0%	49 369
Godsdienst/levensbeschouwing	31,2%	20,1%	18,4%	30,3%	100,0%	15 498
Klassieke talen/klass. cult. vorming (KCV)	27,7%	24,0%	17,9%	30,3%	100,0%	15 524
Lichamelijke opvoeding	42,5%	30,9%	15,8%	10,9%	100,0%	84 038
Maatschappijleer	43,2%	23,4%	14,9%	18,5%	100,0%	20 095
Muziek	31,5%	19,5%	21,4%	27,6%	100,0%	15 261
Natuurkunde	28,0%	21,3%	24,7%	26,1%	100,0%	29 720
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	33,3%	20,9%	22,2%	23,5%	100,0%	20 708
Nederlands	30,7%	21,4%	20,5%	27,3%	100,0%	119 125
Scheikunde	28,1%	20,7%	30,0%	21,2%	100,0%	23 836
Techniek	14,2%	21,7%	27,6%	36,5%	100,0%	9 716
Tekenen	20,6%	27,4%	22,3%	29,7%	100,0%	11 427
Wiskunde	26,8%	20,2%	25,0%	28,0%	100,0%	123 294
Resterende vakken	30,2%	24,4%	22,1%	23,3%	100,0%	290 909
Totaal	31,4%	23,6%	21,6%	23,4%	100,0%	
Lesuren	376 301	282 003	258 382	280 121		1 196 808

Tabel 35: Verdeling lesuren naar leeftijdscategorie per beroepsgericht vak (vmbo), 2019

	-35	35-45	45-55	55+	Lesuren
vmbo profielvak, profielmodule					
Bouwen, wonen en interieur (BWI)	14,9%	25,6%	24,1%	35,4%	4 430
Dienstverlening & producten (D&P)	25,3%	24,1%	25,1%	25,5%	10 336
Economie en ondernemen (E&O)	41,2%	22,8%	17,9%	18,1%	6 573
Groen	22,5%	25,8%	26,6%	25,1%	4 877
Horeca, bakkerijen en recreatie (HBR)	18,5%	26,6%	33,8%	21,1%	2 677
Maritiem en techniek (MaT)	9,0%	27,2%	17,5%	46,3%	335
Media, vormgeving en ICT (MVI)	31,3%	24,5%	20,1%	24,1%	1 819
Producersen, installeren en energie (PIE)	8,4%	16,7%	35,9%	39,0%	5 736
Mobiliteit en transport (M&T)	13,5%	30,4%	25,7%	30,4%	1 913
Zorg en welzijn (Z&W)	32,1%	20,1%	20,8%	27,0%	14 809
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak					
Bouwen, wonen en interieur (BWI)	17,4%	17,2%	20,6%	44,8%	1 709
Dienstverlening & producten (D&P)	28,1%	24,0%	21,8%	26,1%	4 099
Economie en ondernemen (E&O)	30,8%	21,3%	22,5%	25,5%	2 544
Groen	30,4%	25,2%	21,7%	22,7%	4 877
Horeca, bakkerijen en recreatie (HBR)	19,7%	31,2%	25,9%	23,2%	1 934
Maritiem en techniek (MaT)	15,1%	45,0%	18,5%	21,5%	137
Media, vormgeving en ICT (MVI)	23,9%	33,7%	25,8%	16,6%	799
Producersen, installeren en energie (PIE)	12,6%	19,5%	30,3%	37,6%	2 232

	-35	35-45	45-55	55+	Lesuren
Mobiliteit en transport (M&T)	11,5%	37,6%	22,0%	28,9%	698
Zorg en welzijn (Z&W)	27,7%	24,6%	23,6%	24,1%	3 644
Resterende vakken	34,7%	24,1%	20,1%	21,2%	439 410
Lesuren	171 755	123 439	106 594	113 800	515 588

Tabel 36: Aantal lesuren per regio en aandeel lesuren naar onderwijstype, per regio, 2019

	Vmbo	Havo	Vwo	Combinaties	Totaal	Lesuren
Groningen	44.9%	20.5%	22.9%	11.7%	100,0%	50 070
Friesland	49.2%	20.3%	18.8%	11.7%	100,0%	47 124
Drenthe	53.1%	18.0%	17.5%	11.4%	100,0%	16 741
Regio Zwolle	47.1%	19.2%	21.0%	12.7%	100,0%	42 317
Twente	47.6%	19.0%	20.2%	13.3%	100,0%	47 472
Noord-Holland-Noord	45.6%	20.2%	22.5%	11.6%	100,0%	51 399
Zaanstreek/Waterland	48.8%	21.1%	21.4%	8.8%	100,0%	21 293
Zuid-Kennemerland en IJmond	37.1%	22.4%	34.6%	6.0%	100,0%	27 877
Groot Amsterdam	34.7%	25.8%	30.3%	9.2%	100,0%	22 908
Gooi en Vechtstreek	28.2%	19.0%	39.0%	13.8%	100,0%	23 156
Amsterdam	35.0%	18.8%	31.2%	15.1%	100,0%	52 716
Flevoland	50.6%	18.0%	15.3%	16.0%	100,0%	14 885
Almere	45.9%	22.5%	21.9%	9.8%	100,0%	15 815
Stedendriehoek en Noordwest-Veluwe	43.0%	20.0%	23.0%	14.0%	100,0%	44 071
FoodValley	43.7%	24.7%	24.3%	7.4%	100,0%	23 956
Amersfoort	38.4%	21.0%	29.1%	11.5%	100,0%	27 030
Midden-Utrecht	36.2%	21.7%	28.9%	13.2%	100,0%	41 820
Stad Utrecht	28.1%	18.6%	36.2%	17.1%	100,0%	19 293
Holland Rijnland	37.5%	20.8%	31.7%	10.0%	100,0%	39 816
Zuid-Holland Centraal	37.4%	19.4%	29.6%	13.6%	100,0%	25 965
Haaglanden	50.7%	17.5%	24.4%	7.4%	100,0%	19 707
Midden-Holland	44.6%	20.7%	25.3%	9.4%	100,0%	16 978
's-Gravenhage	36.3%	17.8%	36.0%	9.9%	100,0%	36 405
Rijnmond	48.2%	21.7%	21.9%	8.2%	100,0%	46 013
Drechtsteden	48.2%	18.3%	22.9%	10.6%	100,0%	16 506
Gorinchem	54.9%	15.8%	23.1%	6.2%	100,0%	9 872
Rotterdam	45.3%	19.9%	25.9%	8.9%	100,0%	46 512
Rivierenland	46.3%	22.6%	19.4%	11.7%	100,0%	17 410
Rijk van Nijmegen	37.9%	19.3%	25.6%	17.2%	100,0%	25 543
Midden-Gelderland	44.1%	19.8%	24.1%	11.9%	100,0%	27 061
Achterhoek	56.0%	20.3%	16.0%	7.7%	100,0%	19 038
Zeeland	46.3%	22.1%	20.6%	11.0%	100,0%	25 512
West-Brabant	45.7%	20.4%	24.2%	9.7%	100,0%	48 202
Midden-Brabant	43.3%	22.1%	22.3%	12.4%	100,0%	28 775
Noordoost-Brabant	40.8%	19.1%	25.2%	14.9%	100,0%	42 257
Zuidoost-Brabant	44.5%	22.7%	24.7%	8.1%	100,0%	37 355

	Vmbo	Havo	Vwo	Combinaties	Totaal	Lesuren
Helmond-De Peel	46.1%	21.1%	24.0%	8.8%	100,0%	17 216
Noord-Limburg	52.1%	19.0%	19.2%	9.8%	100,0%	15 941
Midden-Limburg	42.8%	19.4%	22.4%	15.4%	100,0%	15 274
Zuid-Limburg	38.4%	20.7%	26.6%	14.2%	100,0%	31 747
Totaal	43.1%	20.3%	25.1%	11.5%	100,0%	
Lesuren	516 794	243 915	300 974	137 365		1 199 049

A.3 Bevoegdheid

Tabel 37: Ontwikkeling van de percentages bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren naar avo-vak in 2019 ten opzichte van 2018 (een positieve waarde is een toename)

2019-2018	Bevoegd	Benoembaar	Onbevoegd
Aardrijkskunde	-1,1%	0,7%	0,4%
Beeldende vorming	0,0%	-0,2%	0,2%
Biologie	0,0%	0,2%	-0,3%
Duits	0,7%	0,1%	-0,8%
Economie	-0,1%	-0,4%	0,5%
Engels	0,3%	-0,4%	0,1%
Frans	-0,6%	0,8%	-0,2%
Geschiedenis (en staatsinrichting)	-0,4%	0,2%	0,1%
Klassieke talen/klassieke culturele vorming (KCV)	0,7%	-0,8%	0,1%
Lichamelijke opvoeding	-0,6%	0,4%	0,2%
Maatschappijleer	-1,0%	2,9%	-1,9%
Muziek	-1,8%	0,7%	1,1%
Natuurkunde	-0,6%	0,4%	0,2%
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	-0,9%	-0,2%	1,1%
Nederlands	-0,3%	0,6%	-0,3%
Scheikunde	0,3%	-0,1%	-0,2%
Techniek	-2,8%	2,0%	0,9%
Tekenen	0,2%	-0,3%	0,1%
Wiskunde	0,8%	-0,3%	-0,5%
Resterende vakken	0,1%	0,0%	-0,1%
Totaal	-0,1%	0,2%	-0,1%

Tabel 38: Percentages bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren naar beroepsgericht vak (vmbo profielvak, profielmodule), 2019

	Bevoegd	Benoembaar	Onbev.	Totaal	Lesuren
Bouwen, wonen en interieur	78,4%	14,2%	7,4%	100%	4 430
Dienstverlening & producten	63,9%	24,8%	11,3%	100%	10 251
Economie en ondernemen	80,9%	12,3%	6,8%	100%	6 601
Groen	87,2%	8,9%	3,9%	100%	4 865
Horeca, bakkerijen en recreatie	84,9%	8,7%	6,4%	100%	2 677

	Bevoegd	Benoembaar	Onbev.	Totaal	Lesuren
Maritiem en techniek	90,1%	2,1%	7,7%	100%	233
Media, vormgeving en ICT	71,8%	20,2%	8,0%	100%	1 793
Producersen, installeren en energie	69,1%	22,3%	8,6%	100%	5 734
Mobiliteit en transport	72,1%	13,4%	14,5%	100%	1 936
Zorg en welzijn	81,5%	11,8%	6,7%	100%	14 798
Resterende vakken	85,1%	9,2%	5,7%	100%	367 035
Totaal	84,0%	10,0%	6,0%	100%	420 353
Lesuren	353 111	42 207	25 036	100%	420 353

Tabel 39: Ontwikkeling van de percentages bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren voor de beroepsgerichte vmbo vakken (profielmodules) in 2019 ten opzichte van 2018 (een positieve waarde is een toename)

	Bevoegd	Benoembaar	Onbevoegd
Bouwen, wonen en interieur	-3,6%	5,9%	-2,2%
Dienstverlening & producten	8,8%	-10,6%	1,8%
Economie en ondernemen	1,2%	0,1%	-1,3%
Groen	1,3%	-2,2%	0,9%
Horeca, bakkerijen en recreatie	-0,5%	2,0%	-1,6%
Maritiem en techniek	2,0%	-7,1%	5,1%
Media, vormgeving en ICT	0,2%	1,6%	-1,9%
Producersen, installeren en energie	-2,7%	3,6%	-0,9%
Mobiliteit en transport	4,3%	-3,9%	-0,4%
Zorg en welzijn	1,5%	-1,0%	-0,5%

Tabel 40: Percentage bevoegd gegeven lesuren naar leeftijd, 2019

	Tot 35 jaar	35 tot 45 jaar	45 tot 55 jaar	55 jaar of ouder	Totaal
Bevoegd	80,5%	89,4%	89,4%	93,5%	87,6%
Benoembaar	13,5%	7,1%	7,0%	4,6%	8,5%
Onbevoegd	6,0%	3,5%	3,6%	1,9%	4,0%

Tabel 41: Percentage bevoegd gegeven lesuren naar leeftijd en avo-vak, 2019

Vak	Leeftijdscategorie	Bevoegd	Benoembaar	Onbevoegd	Totaal
Aardrijkskunde	34 jaar en jonger	83,3%	12,1%	4,6%	100,0%
	35 t/m 44 jaar	92,9%	5,1%	2,0%	100,0%
	45 t/m 54 jaar	95,1%	3,4%	1,5%	100,0%
	55 jaar en ouder	96,6%	1,9%	1,4%	100,0%
	Totaal	90,3%	6,9%	2,8%	100,0%
Beeldende vorming	34 jaar en jonger	92,8%	3,9%	3,4%	100,0%
	35 t/m 44 jaar	99,1%	0,7%	0,2%	100,0%
	45 t/m 54 jaar	95,0%	3,2%	1,8%	100,0%
	55 jaar en ouder	97,4%	1,8%	0,7%	100,0%

Vak	Leeftijdscategorie	Bevoegd	Benoembaar	Onbevoegd	Totaal
Biologie	Totaal	96,2%	2,4%	1,5%	100,0%
	34 jaar en jonger	82,2%	12,3%	5,6%	100,0%
	35 t/m 44 jaar	94,3%	4,1%	1,6%	100,0%
	45 t/m 54 jaar	94,9%	3,0%	2,1%	100,0%
	55 jaar en ouder	95,9%	2,9%	1,2%	100,0%
Duits	Totaal	90,7%	6,4%	3,0%	100,0%
	34 jaar en jonger	80,0%	13,8%	6,2%	100,0%
	35 t/m 44 jaar	89,8%	7,8%	2,4%	100,0%
	45 t/m 54 jaar	90,0%	6,4%	3,6%	100,0%
	55 jaar en ouder	96,5%	2,9%	0,6%	100,0%
Economie	Totaal	89,7%	7,3%	3,0%	100,0%
	34 jaar en jonger	78,0%	15,0%	7,0%	100,0%
	35 t/m 44 jaar	87,2%	9,7%	3,1%	100,0%
	45 t/m 54 jaar	87,1%	8,9%	4,0%	100,0%
	55 jaar en ouder	91,0%	6,2%	2,9%	100,0%
Engels	Totaal	85,1%	10,4%	4,5%	100,0%
	34 jaar en jonger	78,0%	14,4%	7,6%	100,0%
	35 t/m 44 jaar	90,0%	6,5%	3,5%	100,0%
	45 t/m 54 jaar	91,7%	5,4%	2,9%	100,0%
	55 jaar en ouder	95,6%	3,1%	1,3%	100,0%
Frans	Totaal	87,0%	8,5%	4,5%	100,0%
	34 jaar en jonger	82,6%	11,2%	6,2%	100,0%
	35 t/m 44 jaar	95,1%	3,2%	1,7%	100,0%
	45 t/m 54 jaar	96,0%	3,0%	1,1%	100,0%
	55 jaar en ouder	97,4%	2,2%	0,3%	100,0%
Geschiedenis (en staatsinrichting)	Totaal	93,2%	4,7%	2,1%	100,0%
	34 jaar en jonger	86,6%	10,0%	3,4%	100,0%
	35 t/m 44 jaar	96,1%	2,7%	1,2%	100,0%
	45 t/m 54 jaar	96,8%	2,4%	0,8%	100,0%
	55 jaar en ouder	97,7%	1,6%	0,7%	100,0%
Klassieke talen/klassieke culturele vorming (KCV)	Totaal	93,1%	5,1%	1,8%	100,0%
	34 jaar en jonger	88,9%	6,2%	4,9%	100,0%
	35 t/m 44 jaar	94,6%	2,6%	2,7%	100,0%
	45 t/m 54 jaar	96,5%	1,8%	1,6%	100,0%
	55 jaar en ouder	95,3%	2,2%	2,5%	100,0%
Lichamelijke opvoeding	Totaal	93,6%	3,3%	3,1%	100,0%
	34 jaar en jonger	96,7%	2,4%	0,9%	100,0%
	35 t/m 44 jaar	99,6%	0,2%	0,2%	100,0%
	45 t/m 54 jaar	99,8%	0,0%	0,2%	100,0%
	55 jaar en ouder	99,3%	0,2%	0,5%	100,0%
Maatschappijleer	Totaal	98,4%	1,1%	0,5%	100,0%
	34 jaar en jonger	69,5%	23,0%	7,5%	100,0%
	35 t/m 44 jaar	76,1%	17,0%	6,9%	100,0%
	45 t/m 54 jaar	80,8%	15,0%	4,2%	100,0%

Vak	Leeftijdscategorie	Bevoegd	Benoembaar	Onbevoegd	Totaal
Muziek	55 jaar en ouder	82,0%	13,7%	4,3%	100,0%
	Totaal	75,0%	18,7%	6,3%	100,0%
	34 jaar en jonger	91,2%	5,2%	3,6%	100,0%
	35 t/m 44 jaar	93,6%	2,7%	3,7%	100,0%
	45 t/m 54 jaar	94,0%	2,1%	3,9%	100,0%
	55 jaar en ouder	98,9%	0,7%	0,4%	100,0%
Natuurkunde	Totaal	94,4%	2,8%	2,8%	100,0%
	34 jaar en jonger	71,0%	20,1%	8,8%	100,0%
	35 t/m 44 jaar	86,9%	9,2%	3,9%	100,0%
	45 t/m 54 jaar	85,3%	11,8%	2,9%	100,0%
	55 jaar en ouder	92,2%	5,5%	2,3%	100,0%
	Totaal	83,4%	11,9%	4,6%	100,0%
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	34 jaar en jonger	62,4%	23,2%	14,4%	100,0%
	35 t/m 44 jaar	80,3%	10,9%	8,9%	100,0%
	45 t/m 54 jaar	82,5%	11,0%	6,5%	100,0%
	55 jaar en ouder	88,2%	7,8%	4,0%	100,0%
	Totaal	76,7%	14,3%	9,0%	100,0%
	Nederlands	34 jaar en jonger	79,9%	14,0%	6,1%
35 t/m 44 jaar		86,7%	8,2%	5,1%	100,0%
45 t/m 54 jaar		87,7%	7,8%	4,4%	100,0%
55 jaar en ouder		95,8%	3,0%	1,2%	100,0%
Totaal		87,3%	8,5%	4,2%	100,0%
Scheikunde		34 jaar en jonger	77,8%	16,1%	6,0%
	35 t/m 44 jaar	84,6%	13,0%	2,4%	100,0%
	45 t/m 54 jaar	93,0%	4,7%	2,4%	100,0%
	55 jaar en ouder	92,7%	5,6%	1,7%	100,0%
	Totaal	86,9%	9,8%	3,3%	100,0%
	Techniek	34 jaar en jonger	54,9%	21,3%	23,8%
35 t/m 44 jaar		76,1%	12,0%	11,9%	100,0%
45 t/m 54 jaar		83,1%	8,6%	8,3%	100,0%
55 jaar en ouder		89,7%	6,8%	3,5%	100,0%
Totaal		80,1%	10,5%	9,5%	100,0%
Tekenen		34 jaar en jonger	97,2%	2,6%	0,2%
	35 t/m 44 jaar	98,7%	0,7%	0,6%	100,0%
	45 t/m 54 jaar	97,2%	1,9%	0,9%	100,0%
	55 jaar en ouder	98,3%	1,4%	0,3%	100,0%
	Totaal	97,9%	1,6%	0,5%	100,0%
	Wiskunde	34 jaar en jonger	72,4%	19,2%	8,4%
35 t/m 44 jaar		82,0%	12,1%	5,9%	100,0%
45 t/m 54 jaar		84,6%	9,8%	5,6%	100,0%
55 jaar en ouder		91,5%	6,0%	2,5%	100,0%
Totaal		82,7%	11,7%	5,5%	100,0%
Resterende vakken		34 jaar en jonger	75,6%	17,7%	6,8%
	35 t/m 44 jaar	83,4%	11,1%	5,5%	100,0%

Vak	Leeftijdscategorie	Bevoegd	Benoembaar	Onbevoegd	Totaal
	45 t/m 54 jaar	82,3%	11,8%	5,9%	100,0%
	55 jaar en ouder	86,7%	9,3%	3,9%	100,0%
	Totaal	81,8%	12,6%	5,5%	100,0%
Totaal	34 jaar en jonger	80,5%	13,5%	6,0%	100,0%
	35 t/m 44 jaar	89,4%	7,1%	3,5%	100,0%
	45 t/m 54 jaar	89,4%	7,0%	3,6%	100,0%
	55 jaar en ouder	93,5%	4,6%	1,9%	100,0%
	Totaal	87,6%	8,5%	4,0%	100,0%

Tabel 42: Percentage bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren per regio, 2019

	Bevoegd	Benoembaar	Onbevoegd	Totaal	Lesuren
Groningen	87,6%	7,0%	5,5%	100,0%	43 163
Friesland	89,0%	6,9%	4,1%	100,0%	40 069
Drenthe	89,9%	6,5%	3,6%	100,0%	14 502
Regio Zwolle	87,1%	8,2%	4,6%	100,0%	35 669
Twente	89,3%	6,2%	4,5%	100,0%	41 180
Noord-Holland-Noord	88,0%	8,8%	3,2%	100,0%	44 526
Zaanstreek/Waterland	85,7%	10,7%	3,7%	100,0%	18 929
Zuid-Kennemerland en IJmond	88,0%	9,3%	2,7%	100,0%	24 604
Groot Amsterdam	86,1%	8,9%	5,0%	100,0%	20 276
Gooi en Vechtstreek	89,3%	8,4%	2,3%	100,0%	20 531
Amsterdam	87,4%	8,7%	3,9%	100,0%	45 722
Flevoland	83,7%	11,6%	4,7%	100,0%	12 688
Almere	86,7%	6,2%	7,1%	100,0%	13 759
Stedendriehoek en Noordwest-Veluwe	87,8%	7,0%	5,2%	100,0%	37 568
FoodValley	87,3%	7,4%	5,4%	100,0%	20 792
Amersfoort	86,0%	8,2%	5,7%	100,0%	22 821
Midden-Utrecht	88,4%	8,1%	3,5%	100,0%	36 510
Stad Utrecht	85,2%	13,3%	1,5%	100,0%	16 687
Holland Rijnland	86,8%	8,3%	4,9%	100,0%	34 840
Zuid-Holland Centraal	86,3%	9,6%	4,1%	100,0%	22 296
Haaglanden	84,1%	10,1%	5,8%	100,0%	16 892
Midden-Holland	82,1%	12,0%	6,0%	100,0%	14 931
's-Gravenhage	81,9%	12,1%	6,1%	100,0%	32 545
Rijnmond	81,9%	12,2%	5,9%	100,0%	39 311
Drechtsteden	82,9%	9,9%	7,2%	100,0%	14 832
Gorinchem	85,1%	12,4%	2,5%	100,0%	8 387
Rotterdam	82,6%	11,6%	5,7%	100,0%	40 166
Rivierenland	86,0%	9,8%	4,2%	100,0%	15 559
Rijk van Nijmegen	90,0%	8,9%	1,0%	100,0%	21 362
Midden-Gelderland	90,3%	7,9%	1,7%	100,0%	23 308
Achterhoek	89,0%	7,5%	3,5%	100,0%	16 560

	Bevoegd	Benoembaar	Onbevoegd	Totaal	Lesuren
Zeeland	87,6%	8,7%	3,8%	100,0%	21 368
West-Brabant	90,2%	7,8%	2,1%	100,0%	41 287
Midden-Brabant	89,9%	5,4%	4,7%	100,0%	24 424
Noordoost-Brabant	89,2%	8,5%	2,2%	100,0%	36 329
Zuidoost-Brabant	92,1%	6,6%	1,3%	100,0%	31 961
Helmond-De Peel	90,0%	8,4%	1,6%	100,0%	15 486
Noord-Limburg	89,5%	7,9%	2,6%	100,0%	13 632
Midden-Limburg	93,0%	5,8%	1,2%	100,0%	12 805
Zuid-Limburg	93,7%	4,6%	1,7%	100,0%	27 566
Totaal	87,5%	8,5%	4,0%	100,0%	
Lesuren	906 373	88 460	41 003		1 035 837

B Lesuren per onderwijstype naar vak

Tabel 43: Gegeven vakken naar onderwijstype, 2019

	Vmbo	Havo	Vwo	Comb.	Totaal	Lesuren
Aardrijkskunde	2,2%	4,9%	4,4%	4,6%	3,6%	43 042
Algemene natuurwetenschappen (ANW)	0,0%	0,0%	0,2%	0,1%	0,1%	944
Algemene voorbereiding op maatschappij en beroep (AVMB)	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	1 130
AVO-vakken gemengd	0,8%	0,1%	0,1%	0,9%	0,5%	5 717
Bedrijfseconomie, ondernemerschap en financiële zelfredzaamheid	0,0%	1,6%	0,8%	0,1%	0,5%	6 500
Beeldende vorming	1,5%	1,4%	1,3%	2,9%	1,6%	19 098
Begeleidingsuren/counselinguren	0,7%	0,3%	0,2%	1,0%	0,5%	6 181
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Bouwen, wonen en interieur (BWI)	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	1 725
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Dienstverlening & producten (D&P)	0,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%	4 134
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Economie en ondernemen (E&O)	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	2 588
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Groen	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	4 911
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Horeca, bakkerijen en recreatie (HBR)	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	1 957
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Media, vormgeving en ICT (MVI)	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	944
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Mobiliteit en transport (M&T)	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	724
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Producteren, installeren en energie (PIE)	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	2 248
Beroepsgericht keuzevak bij het profielvak Zorg en welzijn (Z&W)	0,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%	3 672
Beweging en sport/bewegen, sport en maatschappij (BSM)	0,4%	0,7%	0,3%	0,5%	0,5%	5 502
Biologie	5,0%	4,9%	4,8%	4,3%	4,8%	58 017
Biologie en verzorging	0,3%	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	2 279
Bouwen, wonen en interieur, vmbo profielvak, profielmodule (BWI)	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	4 436
CKV	0,4%	1,5%	0,9%	0,4%	0,7%	8 924
Dans	0,1%	0,1%	0,0%	0,3%	0,1%	952
Dienstverlening & producten, vmbo profielvak, profielmodule (D&P)	2,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,9%	10 357
Drama	0,4%	0,3%	0,4%	1,2%	0,5%	5 535
Duits	3,1%	5,4%	5,4%	3,3%	4,2%	50 021
Economie	4,1%	5,2%	3,6%	1,1%	3,8%	45 921
Economie en ondernemen, vmbo profielvak, profielmodule (E&O)	1,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%	6 650
Engels	9,1%	9,9%	9,1%	8,6%	9,2%	110 279
Filosofie/wijsbegeerte	0,0%	0,1%	0,7%	0,2%	0,2%	2 710
Frans	1,2%	4,9%	5,3%	6,1%	3,5%	42 454
Geschiedenis (en staatsinrichting)	2,5%	6,1%	5,1%	4,7%	4,1%	49 452
Godsdienst/levensbeschouwing	1,0%	1,6%	1,4%	1,5%	1,3%	15 549
Groen, vmbo profielvak, profielmodule	0,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	4 889
Handvaardigheid	0,5%	0,5%	0,4%	1,1%	0,5%	6 585
Horeca, bakkerijen en recreatie, vmbo profielvak, profielmodule (HBR)	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	2 697
Informatica	0,3%	0,7%	0,8%	0,5%	0,5%	6 307
Keuzewerktijd (KWT)	1,1%	0,4%	0,5%	3,5%	1,1%	12 856

	Vmbo	Havo	Vwo	Comb.	Totaal	Lesuren
Klassieke talen (Latijn/Grieks)/klassieke culturele vorming (KCV)	0,0%	0,0%	5,0%	0,3%	1,3%	15 536
Kunst (algemeen) en cultuur(geschiedenis)	0,5%	0,6%	0,7%	0,8%	0,6%	7 549
Kunstvakken I en II vmbo	0,7%	0,0%	0,0%	0,1%	0,3%	4 017
Lichamelijke opvoeding	7,4%	6,5%	6,2%	8,4%	7,0%	84 050
Maatschappelijke beroepsvorming (MaBeVo)	0,2%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	983
Maatschappijleer	2,4%	1,8%	1,1%	0,3%	1,7%	20 124
Maatschappijwetenschappen	0,1%	0,6%	0,4%	0,1%	0,3%	3 421
Management en organisatie	0,0%	0,2%	0,6%	0,1%	0,2%	2 341
Media, vormgeving en ICT, vmbo profielvak, profielmodule (MVI)	0,4%	0,0%	0,0%	0,1%	0,2%	2 005
Mentorles	4,7%	4,0%	3,7%	6,0%	4,4%	53 348
Mobiliteit en transport, vmbo profielvak, profielmodule (M&T)	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	1 936
Muziek	0,8%	1,3%	1,4%	2,9%	1,3%	15 303
Natuur, leven en technologie (NLT)	0,2%	0,5%	0,6%	0,3%	0,4%	4 206
Natuurkunde	0,9%	4,1%	4,5%	1,2%	2,5%	29 816
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	3,1%	0,6%	0,6%	1,2%	1,7%	20 886
Nederlands	10,4%	10,6%	9,0%	9,4%	10,0%	119 485
NT2 (Nederlands als tweede taal)	0,2%	0,0%	0,0%	0,2%	0,1%	1 250
O&O (Onderzoek & Ontwerpen)	0,1%	0,6%	0,8%	1,3%	0,5%	6 004
Praktische sectororientatie (PSO)	1,2%	0,0%	0,0%	0,5%	0,6%	6 952
Produceren, installeren en energie, vmbo profielvak, profielmodule (PIE)	1,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,5%	5 758
Rekenen	1,3%	0,2%	0,1%	0,4%	0,7%	8 188
Scheikunde	0,3%	3,7%	4,0%	0,7%	2,0%	23 865
Spaans	0,1%	0,5%	0,8%	0,5%	0,4%	4 810
Techniek	1,2%	0,4%	0,3%	1,2%	0,8%	9 760
Tekenen	0,7%	1,0%	1,1%	1,5%	1,0%	11 431
Wiskunde	9,6%	10,8%	11,5%	9,7%	10,3%	123 596
Zorg en welzijn, vmbo profielvak, profielmodule (Z&W)	2,9%	0,0%	0,0%	0,3%	1,3%	15 287
Resterende vakken	4,7%	1,2%	1,6%	5,4%	3,3%	39 255
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
Lesuren	516 794	243 915	300 974	137 365		1 199 049

C Verdeling lesuren naar avo-vak en graadsector

In deze bijlage is het percentage lesuren avo-vakken weergegeven voor de verschillende onderwijstypen voor de eerste- en tweedegraadsector afzonderlijk (vergelijk Tabel 5).

Tabel 44: Percentage gegeven lesuren per avo-vak naar onderwijstype (eerstegraads), 2019

	Havo	Vwo	Combinaties	Totaal
Aardrijkskunde	4,0%	3,3%	2,9%	3,6%
Beeldende vorming	0,5%	0,5%	4,1%	0,7%
Biologie	5,4%	5,4%	3,2%	5,3%
Duits	3,9%	4,9%	2,5%	4,4%
Economie	7,2%	5,1%	3,4%	6,0%
Engels	10,4%	9,0%	6,5%	9,5%
Frans	2,8%	3,9%	3,3%	3,4%
Geschiedenis (en staatsinrichting)	6,0%	4,4%	2,9%	5,0%
Godsdienst/levensbeschouwing	1,5%	1,2%	0,5%	1,3%
Klassieke talen/klassieke culturele vorming (KCV)	0,0%	5,1%	0,2%	2,7%
Lichamelijke opvoeding	5,7%	5,2%	7,1%	5,5%
Maatschappijleer	3,2%	1,9%	0,6%	2,5%
Muziek	0,5%	0,6%	5,7%	0,7%
Natuurkunde	3,9%	5,3%	2,7%	4,6%
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	0,1%	0,1%	0,6%	0,1%
Nederlands	11,2%	8,7%	4,0%	9,6%
Scheikunde	4,4%	5,4%	2,8%	4,9%
Techniek	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%
Tekenen	0,6%	0,7%	1,6%	0,7%
Wiskunde	11,0%	12,8%	7,9%	11,8%
Resterende vakken	17,6%	16,4%	37,4%	17,7%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Lesuren	131 998	158 710	11 259	301 966

Tabel 45: Percentage gegeven lesuren per avo-vak naar onderwijstype (tweedegraads), 2019

	Vmbo	Havo	Vwo	Combinaties	Totaal
Aardrijkskunde	2,2%	5,9%	5,6%	4,8%	3,6%
Beeldende vorming	1,5%	2,5%	2,2%	2,8%	1,9%
Biologie	5,0%	4,3%	4,3%	4,4%	4,7%
Duits	3,1%	7,2%	6,0%	3,3%	4,1%
Economie	4,1%	2,8%	1,9%	0,8%	3,1%
Engels	9,1%	9,3%	9,2%	8,8%	9,1%
Frans	1,2%	7,4%	7,0%	6,4%	3,6%
Geschiedenis (en staatsinrichting)	2,5%	6,1%	5,9%	4,9%	3,8%
Godsdienst/levensbeschouwing	1,0%	1,8%	1,7%	1,6%	1,3%
Klassieke talen/klassieke culturele vorming (KCV)	0,0%	0,0%	4,9%	0,3%	0,8%
Lichamelijke opvoeding	7,4%	7,4%	7,2%	8,5%	7,5%
Maatschappijleer	2,4%	0,1%	0,1%	0,2%	1,4%
Muziek	0,8%	2,3%	2,3%	2,6%	1,5%
Natuurkunde	0,9%	4,3%	3,7%	1,1%	1,8%
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	3,1%	1,3%	1,2%	1,2%	2,3%
Nederlands	10,4%	9,9%	9,2%	9,9%	10,1%
Scheikunde	0,3%	2,9%	2,3%	0,5%	1,0%
Techniek	1,2%	0,8%	0,7%	1,3%	1,1%
Tekenen	0,7%	1,5%	1,6%	1,5%	1,0%
Wiskunde	9,6%	10,5%	9,9%	9,8%	9,8%
Resterende vakken	33,7%	11,8%	13,2%	25,3%	26,5%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
Lesuren	516 794	111 918	142 264	126 106	897 083

D Verdeling lesuren naar leeftijd en graadsector

De tabellen in deze bijlage betreffen een opsplitsing van Figuur 8 (en Tabel 34 uit bijlage A) naar graadsector. Te zien is dat in het eerstegraadsgebied vaker sprake is van ouderen en in het tweedegraadsgebied vaker sprake is van jongeren. Het vak Duits in het eerstegraadsgebied wordt bijvoorbeeld slechts in 14,3% van de lesuren door de groep onder 35 jaar gegeven.

Tabel 46: Verdeling lesuren naar leeftijdscategorie per avo-vak (eerstegraads), 2019

	-35	35-45	45-55	55+	Totaal	Lesuren
Aardrijkskunde	26,6%	32,0%	19,1%	22,2%	100,0%	10 925
Beeldende vorming	12,2%	31,7%	28,5%	27,6%	100,0%	2 006
Biologie	26,5%	28,6%	22,9%	22,0%	100,0%	15 950
Duits	14,3%	21,7%	24,8%	39,2%	100,0%	13 152
Economie	26,4%	21,8%	24,5%	27,2%	100,0%	17 948
Engels	26,8%	23,8%	23,2%	26,2%	100,0%	28 695
Frans	14,2%	18,0%	30,2%	37,5%	100,0%	10 166
Geschiedenis (en staatsinrichting)	23,8%	30,0%	20,9%	25,3%	100,0%	15 240
Godsdienst/levensbeschouwing	24,8%	20,2%	19,7%	35,3%	100,0%	3 959
Klassieke talen/klassieke culturele vorming (KCV)	24,1%	23,9%	19,2%	32,8%	100,0%	8 159
Lichamelijke opvoeding	33,9%	32,0%	18,8%	15,3%	100,0%	16 612
Maatschappijleer	37,2%	26,4%	15,0%	21,4%	100,0%	7 438
Muziek	24,3%	21,8%	24,7%	29,2%	100,0%	2 192
Natuurkunde	23,1%	23,5%	24,7%	28,7%	100,0%	13 828
Nederlands	25,7%	20,5%	23,0%	30,8%	100,0%	28 996
Scheikunde	24,2%	20,4%	33,3%	22,1%	100,0%	14 804
Tekenen	13,4%	25,6%	25,9%	35,2%	100,0%	2 113
Wiskunde	18,8%	20,0%	27,2%	34,0%	100,0%	35 706
Resterende vakken	23,3%	25,3%	24,5%	26,9%	100,0%	53 419
Totaal	24,0%	24,1%	24,0%	27,9%	100,0%	
Lesuren	72379	72729	72400	84032		301 540

Tabel 47: Verdeling lesuren naar leeftijdscategorie per avo-vak (tweedegraads), 2019

	-35	35-45	45-55	55+	Totaal	Lesuren
Aardrijkskunde	41,9%	24,2%	16,9%	17,0%	100%	32 092
Beeldende vorming	25,2%	27,6%	25,0%	22,2%	100%	17 079
Biologie	36,6%	23,8%	19,3%	20,4%	100%	42 019
Duits	26,1%	21,9%	24,2%	27,7%	100%	36 788
Economie	36,2%	21,4%	20,9%	21,5%	100%	27 867
Engels	40,6%	22,6%	19,0%	17,9%	100%	81 412
Frans	25,4%	21,7%	25,6%	27,3%	100%	32 190
Geschiedenis (en staatsinrichting)	41,4%	25,7%	18,0%	14,9%	100%	34 129
Godsdienst/levensbeschouwing	33,4%	20,1%	17,9%	28,6%	100%	11 538
Klassieke talen/klassieke culturele vorming (KCV)	31,8%	24,2%	16,4%	27,6%	100%	7 365
Lichamelijke opvoeding	44,6%	30,6%	15,0%	9,8%	100%	67 426
Maatschappijleer	46,7%	21,6%	14,9%	16,8%	100%	12 657
Muziek	32,7%	19,2%	20,8%	27,3%	100%	13 069
Natuurkunde	32,2%	19,3%	24,7%	23,8%	100%	15 891
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	33,4%	20,9%	22,3%	23,4%	100%	20 489
Nederlands	32,2%	21,7%	19,8%	26,2%	100%	90 128
Scheikunde	34,4%	21,4%	24,5%	19,7%	100%	9 032
Techniek	14,2%	21,7%	27,6%	36,5%	100%	9 704
Tekenen	22,2%	27,9%	21,5%	28,5%	100%	9 314
Wiskunde	30,1%	20,3%	24,1%	25,5%	100%	87 588
Resterende vakken	31,7%	24,1%	21,6%	22,5%	100%	237 490
Totaal	33,9%	23,4%	20,8%	21,9%	100%	
Lesuren	303 922	209 274	185 983	196 089		895 268

E Bevoegd gegeven lesuren naar vak

Tabel 48: Percentage bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren per vak, vakken <0,05% zijn in resterende vakken opgenomen, 2019

	Bevoegd	Benoemb.	Onbev.	Totaal	Lesuren
Aardrijkskunde	90,3%	6,9%	2,8%	100%	43 039
Algemene natuurwetenschappen (ANW)	79,2%	16,5%	4,3%	100%	924
Algemene voorbereiding op maatschappij en beroep (AVMB)	70,0%	23,8%	6,3%	100%	1 020
Bedrijfseconomie, ondernemerschap en financiële zelfredzaamheid	79,6%	17,7%	2,7%	100%	6 490
Beeldende vorming	96,1%	2,4%	1,5%	100%	19 085
Beweging en sport/bewegen, sport en maatschappij (BSM)	98,2%	1,3%	0,5%	100%	5 498
Biologie	90,6%	6,4%	3,0%	100%	57 979
Biologie en verzorging	79,1%	13,1%	7,8%	100%	2 279
Bouwen, wonen en interieur, vmbo profielvak, profielmodule (BWI)	78,3%	14,3%	7,4%	100%	4 436
CKV	92,7%	5,3%	2,0%	100%	8 904
Dans	91,5%	8,5%	0,0%	100%	934
Dienstverlening & producten, vmbo profielvak, profielmodule (D&P)	63,9%	24,7%	11,4%	100%	10 272
Drama	91,1%	4,2%	4,7%	100%	5 533
Duits	89,7%	7,3%	3,0%	100%	49 988
Economie	85,1%	10,4%	4,5%	100%	45 910
Economie en ondernemen, vmbo profielvak, profielmodule (E&O)	80,8%	12,2%	7,0%	100%	6 650
Engels	87,0%	8,6%	4,5%	100%	110 197
Filosofie/wijsbegeerte	89,4%	9,4%	1,2%	100%	2 710
Frans	93,1%	4,8%	2,1%	100%	42 443
Geschiedenis (en staatsinrichting)	93,0%	5,1%	1,8%	100%	49 421
Groen, vmbo profielvak, profielmodule	87,3%	8,8%	3,9%	100%	4 877
Handvaardigheid	96,0%	3,3%	0,7%	100%	6 571
Horeca, bakkerijen en recreatie, vmbo profielvak, profielmodule (HBR)	84,9%	8,8%	6,3%	100%	2 697
Informatica	55,2%	30,6%	14,2%	100%	6 215
Klassieke talen (Latijn/Grieks)/klassieke culturele vorming (KCV)	93,6%	3,4%	3,1%	100%	15 524
Kunst (algemeen) en cultuur(geschiedenis)	92,9%	5,0%	2,1%	100%	7 538
Kunsvakken I en II vmbo	93,3%	5,1%	1,6%	100%	4 017
Lichamelijke opvoeding	98,4%	1,1%	0,5%	100%	84 038
Maatschappelijke beroepsvorming (MaBeVo)	72,9%	18,7%	8,4%	100%	848
Maatschappijleer	75,0%	18,7%	6,3%	100%	20 104
Maatschappijwetenschappen	89,2%	8,3%	2,4%	100%	3 421
Management en organisatie	87,6%	10,8%	1,6%	100%	2 335
Media, vormgeving en ICT, vmbo profielvak, profielmodule (MVI)	71,7%	19,6%	8,7%	100%	1 945
Mobiliteit en transport, vmbo profielvak, profielmodule (M&T)	72,1%	13,4%	14,5%	100%	1 936
Muziek	94,2%	3,0%	2,8%	100%	15303
Natuur, leven en technologie (NLT)	84,5%	11,9%	3,5%	100%	4 179
Natuurkunde	83,4%	12,0%	4,6%	100%	29 816
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	76,6%	14,4%	9,0%	100%	20862
Nederlands	87,3%	8,6%	4,2%	100%	119 357
O&O (Onderzoek & Ontwerpen)	81,0%	15,2%	3,8%	100%	5 831

	Bevoegd	Benoemb.	Onbev.	Totaal	Lesuren
Produceren, installeren en energie, vmbo profielvak, profielmodule (PIE)	69,1%	22,3%	8,6%	100%	5 742
Rekenen	71,8%	18,8%	9,4%	100%	8 059
Scheikunde	86,8%	9,9%	3,3%	100%	23 865
Spaans	88,6%	8,2%	3,2%	100%	4 810
Techniek	79,9%	10,5%	9,6%	100%	9 673
Tekenen	97,9%	1,6%	0,5%	100%	11 429
Wiskunde	82,7%	11,8%	5,5%	100%	123 534
Zorg en welzijn, vmbo profielvak, profielmodule (Z&W)	81,5%	11,9%	6,7%	100%	15 251
Resterende vakken	82,3%	11,7%	6,1%	100%	2 349
Totaal	87,5%	8,5%	4,0%	100%	
Lesuren	906 373	88 460	41 003		1 035 837

Tabel 49: Percentage bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren – cijfers uit Tabel 48 voor alleen onderwijstype vmbo, waarbij vakken met minder dan 100 lesuren niet in de tabel zijn opgenomen, 2019

	Bevoegd	Benoemb.	Onbev.	Totaal	Lesuren
Aardrijkskunde	87,3%	8,5%	4,2%	100,0%	11 538
Algemene natuurwetenschappen (ANW)	66,2%	27,4%	6,4%	100,0%	156
Algemene voorbereiding op maatschappij en beroep (AVMB)	69,5%	24,9%	5,6%	100,0%	800
Beeldende vorming	95,3%	2,9%	1,8%	100,0%	7 640
Beweging en sport/bewegen, sport en maatschappij (BSM)	98,1%	1,5%	0,3%	100,0%	2 068
Biologie	88,3%	7,2%	4,5%	100,0%	25 718
Biologie en verzorging	77,8%	14,9%	7,3%	100,0%	1 634
Bouwen, wonen en interieur, vmbo profielvak, profielmodule (BWI)	78,4%	14,2%	7,4%	100,0%	4 430
CKV	90,2%	5,7%	4,2%	100,0%	1 925
Dans	91,3%	8,7%	0,0%	100,0%	298
Dienstverlening & producten, vmbo profielvak, profielmodule (D&P)	63,9%	24,8%	11,3%	100,0%	10 251
Drama	87,6%	5,0%	7,4%	100,0%	1 821
Duits	86,7%	8,6%	4,7%	100,0%	16 079
Economie	85,9%	8,0%	6,1%	100,0%	20 988
Economie en ondernemen, vmbo profielvak, profielmodule (E&O)	80,9%	12,3%	6,8%	100,0%	6 601
Engels	83,7%	9,4%	6,9%	100,0%	46 954
Frans	90,5%	5,5%	3,9%	100,0%	6 064
Geschiedenis (en staatsinrichting)	91,7%	5,3%	3,0%	100,0%	12 804
Groen, vmbo profielvak, profielmodule	87,2%	8,9%	3,9%	100,0%	4 865
Handvaardigheid	93,8%	5,1%	1,2%	100,0%	2 703
Horeca, bakkerijen en recreatie, vmbo profielvak, profielmodule (HBR)	84,9%	8,7%	6,4%	100,0%	2 677
Informatica	49,3%	36,6%	14,0%	100,0%	1548
Kunst (algemeen) en cultuur(geschiedenis)	88,2%	7,2%	4,6%	100,0%	2 642
Kunstvakken I en II vmbo	93,1%	5,3%	1,6%	100,0%	3 656
Lichamelijke opvoeding	98,2%	1,1%	0,7%	100,0%	38 235
Maatschappelijke beroepsvorming (MaBeVo)	73,7%	16,1%	10,2%	100,0%	660
Maatschappijleer	72,2%	19,9%	8,0%	100,0%	12 231
Maatschappijwetenschappen	77,6%	16,7%	5,8%	100,0%	648

	Bevoegd	Benoemb.	Onbev.	Totaal	Lesuren
Management en organisatie	38,8%	54,1%	7,1%	100,0%	125
Media, vormgeving en ICT, vmbo profielvak, profielmodule (MVI)	71,8%	20,2%	8,0%	100,0%	1 793
Mobiliteit en transport, vmbo profielvak, profielmodule (M&T)	72,1%	13,4%	14,5%	100,0%	1 936
Muziek	91,4%	4,1%	4,4%	100,0%	4 001
Natuur, leven en technologie (NLT)	77,5%	17,3%	5,2%	100,0%	893
Natuurkunde	74,1%	18,3%	7,6%	100,0%	4 503
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	75,8%	14,3%	9,8%	100,0%	15 917
Nederlands	85,4%	8,9%	5,7%	100,0%	53 664
O&O (Onderzoek & Ontwerpen)	77,0%	19,4%	3,6%	100,0%	299
Produceren, installeren en energie, vmbo profielvak, profielmodule (PIE)	69,1%	22,3%	8,6%	100,0%	5 734
Rekenen	70,3%	19,6%	10,1%	100,0%	6 669
Scheikunde	84,2%	10,7%	5,1%	100,0%	1 761
Spaans	81,1%	9,9%	9,0%	100,0%	487
Techniek	78,6%	11,5%	9,8%	100,0%	6 110
Tekenen	96,9%	2,2%	0,9%	100,0%	3 558
Wiskunde	78,0%	13,4%	8,6%	100,0%	49 466
Zorg en welzijn, vmbo profielvak, profielmodule (Z&W)	81,5%	11,8%	6,7%	100,0%	14 798
Resterende vakken	76,9%	15,6%	7,6%	100,0%	893
Totaal	84,0%	10,0%	6,0%	100,0%	
Lesuren	353111	42207	25036		420 353

*Tabel 50: Percentage bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren – cijfers uit Tabel 48 **voor alleen onderwijstypen havo en vwo** (geen combinaties), waarbij vakken met minder dan 100 lesuren niet in de tabel zijn opgenomen, 2019*

	Bevoegd	Benoemb.	Onbev.	Totaal	Lesuren
Aardrijkskunde	91,8%	6,3%	1,8%	100,0%	25 151
Algemene natuurwetenschappen (ANW)	84,6%	12,0%	3,4%	100,0%	657
Algemene voorbereiding op maatschappij en beroep (AVMB)	68,0%	21,6%	10,4%	100,0%	187
Bedrijfseconomie, ondernemerschap en financiële zelfredzaamheid	79,8%	17,5%	2,7%	100,0%	6 370
Beeldende vorming	97,4%	1,5%	1,1%	100,0%	7 446
Beweging en sport/bewegen, sport en maatschappij (BSM)	98,9%	0,7%	0,4%	100,0%	2 711
Biologie	93,3%	5,3%	1,4%	100,0%	26409
Biologie en verzorging	91,4%	8,6%	0,0%	100,0%	304
CKV	93,3%	5,2%	1,5%	100,0%	6 482
Dans	98,3%	1,7%	0,0%	100,0%	191
Drama	93,5%	2,2%	4,3%	100,0%	2 071
Duits	91,5%	6,7%	1,8%	100,0%	29 408
Economie	84,6%	12,5%	2,9%	100,0%	23 471
Engels	90,1%	7,8%	2,1%	100,0%	51464
Filosofie/wijsbegeerte	89,4%	9,3%	1,3%	100,0%	2 356
Frans	94,0%	4,4%	1,6%	100,0%	27 966
Geschiedenis (en staatsinrichting)	94,0%	4,8%	1,2%	100,0%	30 143
Handvaardigheid	99,2%	0,7%	0,2%	100,0%	2 335
Informatica	58,1%	28,4%	13,5%	100,0%	4 059

	Bevoegd	Benoemb.	Onbev.	Totaal	Lesuren
Klassieke talen (Latijn/Grieks)/klassieke culturele vorming (KCV)	93,9%	3,2%	3,0%	100,0%	15 112
Kunst (algemeen) en cultuur(geschiedenis)	97,2%	2,1%	0,7%	100,0%	3 800
Kunstvakken I en II vmbo	95,7%	4,3%	0,0%	100,0%	175
Lichamelijke opvoeding	98,5%	1,1%	0,4%	100,0%	34 332
Maatschappijleer	80,2%	16,4%	3,5%	100,0%	7 527
Maatschappijwetenschappen	92,8%	5,9%	1,4%	100,0%	2 676
Management en organisatie	90,7%	7,9%	1,3%	100,0%	2 145
Muziek	96,1%	2,3%	1,6%	100,0%	7 339
Natuur, leven en technologie (NLT)	87,8%	9,6%	2,6%	100,0%	2 920
Natuurkunde	85,6%	10,7%	3,7%	100,0%	23 616
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	81,2%	12,6%	6,2%	100,0%	3 350
Nederlands	90,0%	7,7%	2,3%	100,0%	52 815
O&O (Onderzoek & Ontwerpen)	82,3%	14,0%	3,8%	100,0%	3 763
Rekenen	78,9%	14,9%	6,1%	100,0%	813
Scheikunde	87,4%	9,6%	3,0%	100,0%	21 095
Spaans	89,2%	8,7%	2,2%	100,0%	3 610
Techniek	84,3%	8,9%	6,7%	100,0%	1 872
Tekenen	98,2%	1,3%	0,5%	100,0%	5 828
Wiskunde	86,7%	10,5%	2,7%	100,0%	60 771
Resterende vakken	85,0%	9,2%	5,7%	100,0%	938
Totaal	90,3%	7,4%	2,2%	100,0%	
Lesuren	455239	37466	11276	100,0%	503 980

Tabel 51: Percentage bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren voor het tweedegraadsgebied (avo vakken met aandeel > 1%), 2019

	Bevoegd	Benoemb.	Onbev.	Lesuren
Aardrijkskunde	90,1%	6,6%	3,3%	32 117
Beeldende vorming	96,1%	2,4%	1,5%	17 074
Biologie	89,5%	6,8%	3,8%	42 024
Duits	89,1%	7,0%	3,8%	36 847
Economie	86,1%	8,2%	5,7%	27 919
Engels	86,2%	8,2%	5,6%	81 456
Frans	93,2%	4,3%	2,5%	32 256
Geschiedenis (en staatsinrichting)	92,9%	4,8%	2,2%	34 183
Lichamelijke opvoeding	98,3%	1,1%	0,6%	67 421
Maatschappijleer	71,9%	20,3%	7,8%	12 667
Muziek	93,8%	3,1%	3,1%	13 111
Natuurkunde	80,5%	13,0%	6,5%	15 935
Natuurkunde/scheikunde (NASK)	76,6%	14,3%	9,1%	20 642
Nederlands	86,4%	8,5%	5,1%	90 333
Scheikunde	84,7%	10,1%	5,1%	9 044
Techniek	79,9%	10,5%	9,6%	9 662
Tekenen	97,9%	1,5%	0,6%	9 316
Wiskunde	81,8%	11,1%	7,1%	87 786

Tabel 52: Percentage bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren voor het eerstegraadsgebied (leerjaren 4, 5 en 6 havo/vwo, avo vakken met aandeel > 1%), 2019

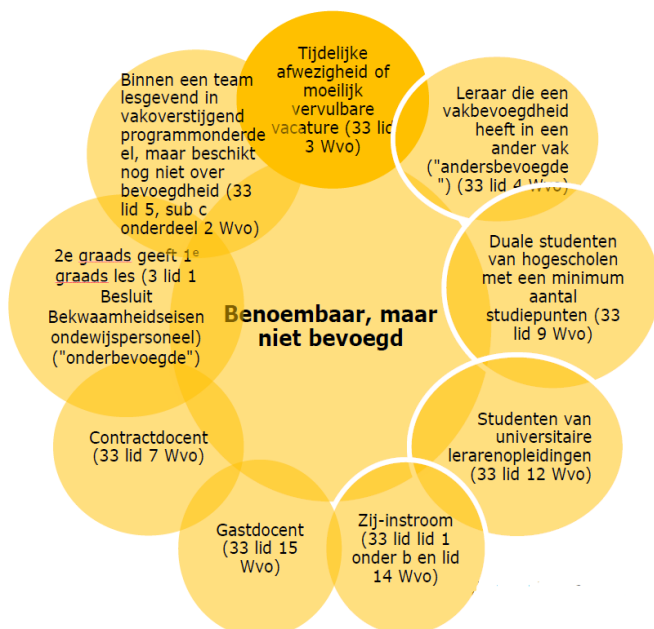
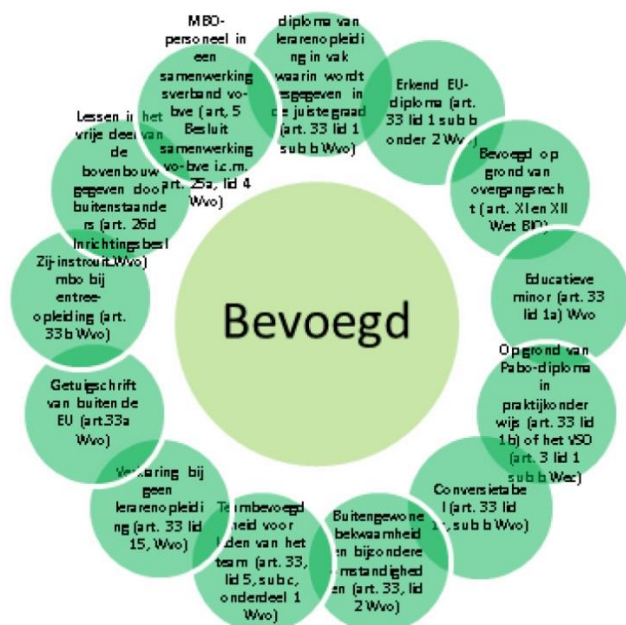
	Bevoegd	Benoemb.	Onbev.	Lesuren
Aardrijkskunde	90,8%	7,8%	1,4%	10 922
Biologie	93,7%	5,5%	0,9%	15 954
Duits	91,1%	8,2%	0,7%	13 140
Economie	83,5%	13,9%	2,6%	17 990
Engels	89,2%	9,6%	1,2%	28 741
Frans	92,8%	6,3%	0,9%	10 187
Geschiedenis (en staatsinrichting)	93,2%	5,9%	0,9%	15 237
Klassieke talen/klassieke culturele vorming (KCV)	95,3%	2,6%	2,1%	8 155
Lichamelijke opvoeding	98,6%	1,1%	0,3%	16 617
Maatschappijleer	80,4%	16,0%	3,6%	7 437
Natuurkunde	86,6%	10,9%	2,5%	13 880
Nederlands	89,9%	8,8%	1,2%	29 023
Scheikunde	88,1%	9,7%	2,1%	14 820
Wiskunde	84,9%	13,4%	1,7%	35 748

Tabel 53: Percentage bevoegd, benoembaar en onbevoegd gegeven lesuren naar onderwijstype voor lessen in het vo gegeven op zogeheten verticale scholengemeenschappen (scholen waar ook sprake is van mbo), de overige vo scholen en het totaal van de scholen

	Onderwijstype	Bevoegd	Benoemb.	Onbev.	Lesuren
Vo	Vmbo	84,4%	9,8%	5,9%	378 926
	Havo	87,9%	9,4%	2,7%	224 725
	Vwo	92,3%	5,8%	1,9%	278 003
	Combinatie	87,9%	7,9%	4,2%	110 687
	Totaal	87,8%	8,4%	3,8%	992 340
Vo afdeling mbo	Vmbo	80,6%	12,5%	6,9%	41 427
	Havo	84,2%	13,2%	2,6%	826
	Vwo	87,0%	7,3%	5,6%	427
	Combinatie	86,4%	7,9%	5,6%	817
	Totaal	80,8%	12,4%	6,8%	43 496
Totaal	Vmbo	84,0%	10,0%	6,0%	420 353
	Havo	87,9%	9,4%	2,7%	225 551
	Vwo	92,3%	5,8%	1,9%	278 430
	Combinatie	87,9%	7,9%	4,2%	111 504
	Totaal	87,5%	8,5%	4,0%	1 035 837

F Indeling bevoegd, benoembaar, onbevoegd

In de 'Verdiepende analyse onbevoegd lesgeven' die als bijlage¹⁶ dient bij de 'Bijlage bij Plan van aanpak Tegengaan onbevoegd lesgeven' zijn de wettelijke mogelijkheden rond bevoegd en benoembaar lesgeven toegelicht. We tonen hier de aldaar getoonde samenvattende figuren:

¹⁶ Zie: <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-onderwijs-cultuur-en-wetenschap/documenten/rapporten/2016/02/29/verdiepende-analyse-onbevoegd-lesgeven>

In de meting in dit rapport is eerst op grond van onder meer BRON HO en oudere bevoegdheidsmetingen vastgesteld of men bevoegd was (bestandsanalyse). Zo ja, dan valt men in de categorie bevoegd. Voor de restgroep (ongeveer een kwart van het aantal lesuren) is aan de school gevraagd in welke bevoegdheids- of benoembaarheidscategorie een les (in feite een persoon-vak-graadgebied combinatie) valt (zelfrapportage). De mogelijkheden uit de bovenstaande figuren zijn daarbij voorgelegd aan de scholen op basis van de indeling die in Tabel 54 is weergegeven. De zelfrapportage (bevraging van de bevoegdheidssituatie van alle lesuren waarvan niet uit bestandsanalyse kan worden vastgesteld dat ze bevoegd gegeven worden) is vergelijkbaar aan die van IPTO-2014 en later (maar nieuw en sterk verbeterd ten opzichte van IPTO-2013). Daarom kunnen de in dit rapport getoonde bevoegdheidscijfers niet vergeleken worden met die van IPTO-2013 en eerder.

Ten opzichte van IPTO-2018 is de onderstaande tabel op één uitzondering na alleen tekstueel op detailpunten aangepast. De uitzondering betreft dat bij punt 9 (bevoegd op grond van pabo diploma) is toegevoegd dat men bevoegd is indien: Leraar beschikt over pabo-diploma en geeft les aan de eerste twee leerjaren van het vmbo in de basis- en kaderberoepsgerichte leerwegen. Hiervoor moet de leraar een certificaat hebben van een daarbij behorend scholingstraject. Via de beleidsregel ontheffing benoembaarheidsvereisten en bekwaamheidserkenning is een ontheffing geregeld.

Tabel 54: Mogelijke keuzes rond bevoegdheid die de scholen bij het invullen van IPTO zijn aangeboden, 2019

BEVOEGD		
1	Bevoegd (diploma van na 2006 voor vak en graad)	Leraar beschikt over een Nederlands diploma van <u>na</u> 1 augustus 2006 dat vermeldt voor welk(e) vak(ken) en in welke graad de leraar aan de bekwaamheidseisen voldoet.
2	Bevoegd op grond van overgangsrecht Wet BIO (voor diploma's van vóór 2006)	Leraar beschikt over een diploma van vóór 1 augustus 2006 op basis waarvan hij bevoegd is. Voor alle diploma's van vóór 2006 is bepaald voor welk(e) vak(ken) en welke graad lesgegeven mag worden op 1 augustus 2006 (zie het handboek bevoegdheid van DUO).
3	Erkend buitenlands diploma	De wet kent de mogelijkheid van erkenning van buitenlandse beroepskwalificaties.
4	Educatieve minor/module	Het is voor een aantal vakken ook mogelijk bevoegd les te geven op basis van een educatieve minor gevolgd tijdens een wo-bachelor, of een educatieve module (post-bachelor). Dit mag in de theoretische leerweg van het vmbo, en de onderbouw van havo en vwo.

5	Bevoegdheid via conversietabel	De conversietabel is bedoeld voor situaties waarin een behaald diploma geen uitsluitel geeft over de bevoegdheid voor een bepaald vak. Dit kunnen nieuwe vakken zijn, vakken die van naam zijn veranderd of vakken waarvoor geen lerarenopleiding bestaat. Een leraar kan zo met een andere lerarenopleiding bevoegd zijn in een bepaald vak indien dit voor de betreffende combinatie van vak en opleiding in de conversietabel is geregeld (in voorkomende gevallen na bijscholing).
6	Bevoegd in team	Het is in de eerste twee leerjaren (leerjaar 1 & 2) mogelijk als lid van een team bevoegd les te geven in vakoverstijgende programma-onderdelen als men zelf over een bevoegdheid beschikt voor een van de onderliggende vakken. Dit mag alleen indien het team als geheel beschikt over bevoegdheid voor alle vakken die deel uitmaken van het vakoverstijgende programma.
7	Ontheffing of erkenning van de minister van OCW	<ul style="list-style-type: none"> a) In gevallen waarin geen lerarenopleiding voorhanden is, kan de minister bepalen dat toch voldaan is aan de bekwaamheidseisen; b) Het is mogelijk in bijzondere gevallen leraren die een buitengewone vakbekwaamheid hebben (en er sprake is van een bijzonder geval) ontheffing te verlenen.
8	MBO-bevoegd	<ul style="list-style-type: none"> a) Docenten die een entreeopleiding verzorgen (mbo-1) binnen het vo, kunnen lesgeven met een MBO-bevoegdheid; b) Het is binnen een samenwerkingsverband mogelijk mbo-docenten les te laten geven in beroepsgerichte vakken, (zie artikel 5 van het Besluit samenwerking vo-bve i.c.m. 25a lid 4 WVO).
9	Bevoegd op grond van pabo diploma	<p>Leraar beschikt over pabo-diploma en geeft les aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) uitsluitend lwoo-leerlingen en is afgestudeerd tussen 1985 en 2006. Het gaat hierbij alleen om de vakken tekenen, muziek, handvaardigheid, rekenen/wiskunde, Engels, Nederlands, geschiedenis, aardrijkskunde, biologie en de praktijk-oriënterende vakken; b) vmbo-leerlingen in de vakken Nederlands of Rekenen en is afgestudeerd voor 1985; c) de eerste twee leerjaren van het vmbo in de basis- en kaderberoepsgerichte leerwegen. Hiervoor moet de leraar een certificaat hebben van een daarbij behorend scholingstraject. Via de beleidsregel ontheffing benoembaarheidsvereisten en bekwaamheidserkenning is een ontheffing geregeld.

BENOEMBAAR		
10	Vervanging en moeilijk vervulbare vacature	Tijdelijke vervangers bij afwezigheid, en leraren bij moeilijk vervulbare vacatures mogen maximaal 1 jaar zonder het juiste diploma lesgeven. Deze leraar moet als het jaar voorbij is wel in opleiding om te kunnen blijven lesgeven. Afspraak is dat men binnen 2 jaar bevoegd dient te zijn. Dit kan verlengd worden met 2 jaar.
11	Andersbevoegd	Leraren die al een bevoegdheid hebben mogen daarnaast ook twee jaar lang een ander vak geven (zgn. andersbevoegden), mits de leraar wel in opleiding gaat voor dat vak. Deze periode mag op aanvraag 2 jaar verlengd worden.
12	LIO	Studenten van lerarenopleidingen mogen afhankelijk van de precieze situatie 5 maanden tot 2 jaar lesgeven. Studenten van hbo-opleidingen moeten bovendien voldoende studiepunten gehaald hebben.
13	Zij-instroom	Personen die het traject 'zij-instroom in het beroep' volgen met een geschiktheidsverklaring. Dit mag 2 jaar. Deze periode mag met 2 jaar verlengd worden door het schoolbestuur indien daar redenen voor zijn.
14	Gastdocent	Gastdocenten mogen lesgeven onder verantwoordelijkheid van een andere leraar voor maximaal 160 uur per schooljaar. In het havo/vwo kunnen andere instellingen of personen van buiten de school in het vrije deel les onder een aantal strikte voorwaarden geven.
15	Onderbevoegd	Leraren met een tweedegraads bevoegdheid die eerstegraads lesgeven (zgn. onderbevoegden) mogen dit maximaal 1 jaar doen, mits de leraar voornamelijk in de onderbouw lesgeeft en de school voor maximaal 5% van de lessen in de bovenbouw deze constructie toepast. Scholen moeten dit melden bij de inspectie.
16	Benoembaar in team	Het is onder voorwaarden mogelijk in leerjaar 1 & 2 als lid van een team les te geven in vakoverstijgende programmaonderdelen als de andere leden van het team beschikken over bevoegdheden in de onderliggende vakken. Het verschil met bevoegd in team (categorie 6) is dat de betreffende persoon (nog) niet over een van de onderliggende bevoegdheden beschikt.
17	Benoembaar voor vmbo profielvak o.b.v. overgangsrecht	Leraar gaf 1 september 2016 al les in een beroepsgericht vak en is in vaste dienst. De leraar dient aanvullende scholing te volgen voor 2022.
ONBEVOEGD		
18	Onbevoegd	Het vak wordt niet bevoegd of benoembaar gegeven.

ONBEPAAALBAAR		
19	Onbepaalbaar	Voor deze les bestaat geen lerarenopleiding die een bevoegdheid verleent of het gaat om een schooleigen vak.
20	Ondersteunt leraar	Er staat tegelijkertijd ook een bevoegde leraar in de klas.
21	Geeft dit vak niet	Het rooster waaruit is afgeleid dat de persoon dit vak geeft is op dit punt niet correct.

De aantallen lessen die door de scholen gerapporteerd worden onder de verschillende bevoegdheidscategorieën, gecombineerd met de informatie we uit IPTO-2014 t/m IPTO-2019 en BRON HO afgeleid hebben staan weergegeven in Tabel 55.

Tabel 55: Detailinformatie lessen naar bevoegdheidscategorie

Bevoegdheidscategorie	Lessen	%
<i>Stap 1: is de bevoegdheid te halen uit BRON HO of eerdere IPTO metingen?</i>		
Bevoegd volgens bron ho	529 614	51,1%
IPTO-2018: Bevoegd voor dit vak op deze graad	50 645	4,9%
IPTO-2018: Overgangsrecht	1 288	0,1%
IPTO-2018: Erkend buitenlands diploma	597	0,1%
IPTO-2018: Beschikking van de minister van OCW	267	0,0%
IPTO-2018: MBO-bevoegd	187	0,0%
IPTO-2018: Bevoegd volgens bron ho	1 595	0,2%
IPTO-2017: Bevoegd voor dit vak op deze graad	29 896	2,9%
IPTO-2017: Overgangsrecht	935	0,1%
IPTO-2017: Erkend buitenlands diploma	517	0,0%
IPTO-2017: Beschikking van de minister van OCW	345	0,0%
IPTO-2017: MBO-bevoegd	126	0,0%
IPTO-2017: Bevoegd volgens bron ho	11	0,0%
IPTO-2016: Bevoegd voor dit vak op deze graad	26 271	2,5%
IPTO-2016: Overgangsrecht	678	0,1%
IPTO-2016: Erkend buitenlands diploma	353	0,0%
IPTO-2016: Beschikking van de minister van OCW	143	0,0%
IPTO-2016: MBO-bevoegd	61	0,0%
IPTO-2016: Bevoegd volgens bron ho	649	0,1%
IPTO-2015: Bevoegd voor dit vak op deze graad	20 323	2,0%
IPTO-2015: Overgangsrecht	497	0,0%
IPTO-2015: Erkend buitenlands diploma	355	0,0%
IPTO-2015: Beschikking van de minister van OCW	18	0,0%
IPTO-2015: MBO-bevoegd	57	0,0%
IPTO-2015: Bevoegd volgens bron ho	3 485	0,3%
IPTO-2014: Bevoegd	30 150	2,9%
IPTO-2014: Overgangsrecht	406	0,0%
IPTO-2014: Buitenlands diploma	470	0,0%
IPTO-2014: Verklaring bevoegd bij ontbreken lerarenopleiding	96	0,0%
IPTO-2014: Ontheffing vanwege buitengewone vakbekwaamheid	149	0,0%
IPTO-2014: MBO-bevoegd	17	0,0%
IPTO-2014: Reguliere vakken Bevoegd (volgens reguliere ipto)	96 066	9,3%

Bevoegdheidscategorie	Lesuren	%
<i>Stap 2: Voor de gevallen waar niet bekend is dat men bevoegd is wordt de bevoegdheidssituatie aan de scholen gevraagd, zie Tabel 54</i>		
Bevoegd voor dit vak op deze graad	93 728	9,0%
Overgangsrecht	1 647	0,2%
Erkend buitenlands diploma	1 547	0,1%
Educatieve minor	882	0,1%
Bevoegd via ander vak en conversietabel	2 019	0,2%
Bevoegd in team	2 198	0,2%
Ontheffing of erkenning van de minister van OCW	519	0,1%
MBO-bevoegd	436	0,0%
Bevoegd op grond van pabo diploma	7 132	0,7%
Vervanging en moeilijk vervulbare vacature	6 823	0,7%
Andersbevoegd	24 822	2,4%
LIO	32 637	3,2%
Zij-instroom	3 816	0,4%
Gastdocent	801	0,1%
Onderbevoegd	15 532	1,5%
Benoembaar in team	1 211	0,1%
Benoembaar voor vmbo profielvak	2 819	0,3%
Onbevoegd	41 003	4,0%
Totaal	1 035 837	

G Functie en aard dienstverband

Door koppeling met personeelsinformatie aangeleverd door DUO, waar nodig aangevuld door informatie van de scholen, kan de functie van degene die de les geeft worden vastgesteld. Helaas leidt dit in IPTO-2019 tot 3,7% van de lesuren tot de situatie 'onbekend'. In Tabel 56 is te zien dat dit het voor het restant van de lesuren vrijwel altijd om de functie 'leraar' gaat. In de eerstegraadsector is dit relatief iets vaker het geval dan in de tweedegraadsector (maar hier zijn ook minder lesuren 'onbekend'). De overige categorieën zijn relatief klein. Omdat veruit de meeste lesuren door onderwijzend personeel worden gegeven, wordt in het rapport geen onderscheid gemaakt naar functie. De tabellen hebben dus betrekking op alle in Tabel 56 genoemde functies samen. Voor leerlingen zijn immers de gegeven lesuren van belang, ongeacht de functie van de persoon die lesgeeft.

Tabel 56: Gegeven lesuren: Verdeling naar functie (totaal en eerste- en tweedegraads apart), 2019

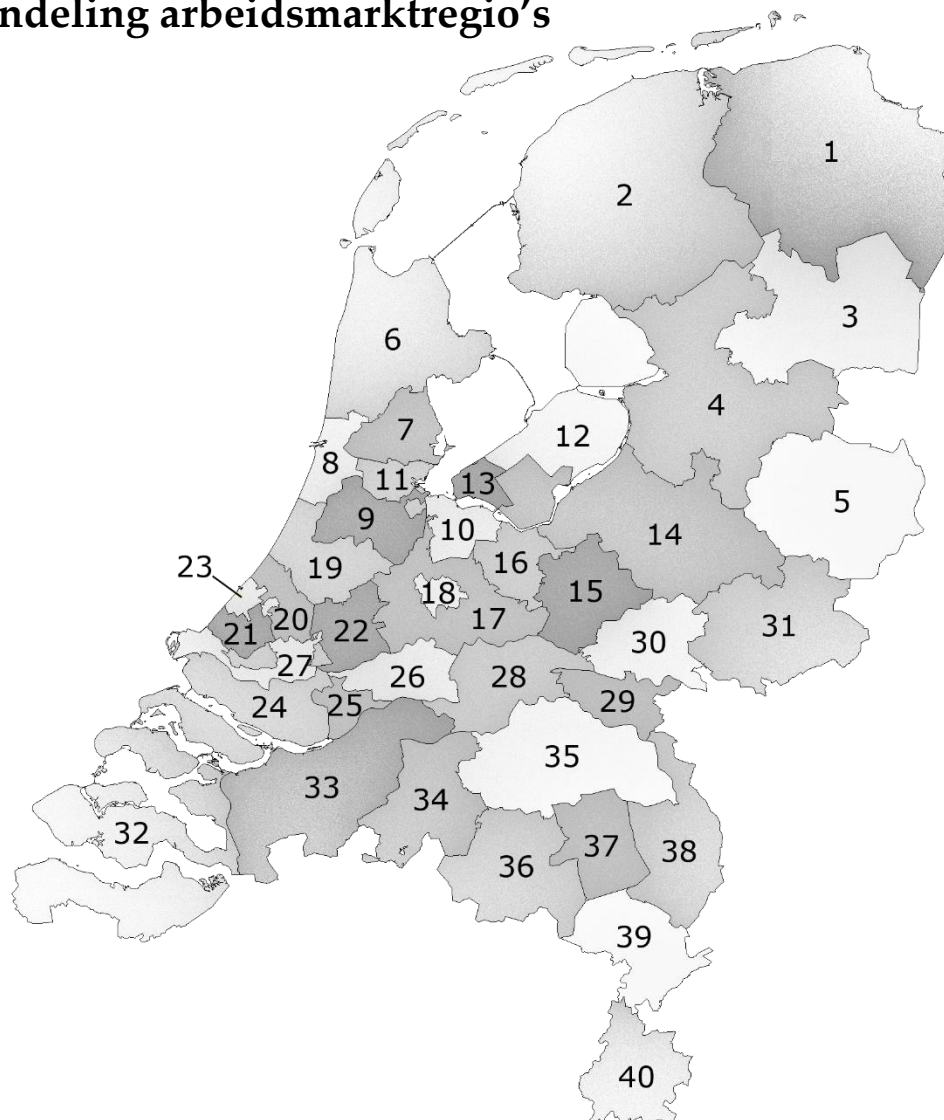
	Eerstegraads les	Tweedegraads les	Totaal
Onbekend	3,3%	3,9%	3,7%
Directie	0,2%	0,1%	0,2%
Onderwijzend personeel	95,2%	93,1%	93,6%
Leraar in opleiding	0,2%	0,5%	0,4%
Onderwijsassistent	0,0%	0,0%	0,0%
Stagiaire	0,1%	0,1%	0,1%
Onderwijs Ondersteunend Personeel	0,3%	1,4%	1,1%
Uitzendkracht/gedetacheerde	0,3%	0,4%	0,4%
Ondersteunend en Beheer Personeel	0,4%	0,3%	0,4%
Overig	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%
Lesuren	301 966	897 083	1 199 049

In Tabel 57 zijn de gegeven lesuren naar de aard van het dienstverband opgesplitst. Uit de tabel blijkt dat (voor zover bekend) vrijwel alle lesuren door zogeheten regulier personeel worden gegeven. In een beperkt deel van de lesuren is sprake van vervanging. Dit is niet verwonderlijk omdat scholen gevraagd wordt het zogeheten basisrooster (niet het dagrooster waarin korttijdelijke vervanging door ziekte is opgenomen) aan te leveren voor IPTO. Om dezelfde redenen als in de voorgaande tabel is ook hier in een deel van de lesuren sprake van een overig of onbekend dienstverband. Omdat de categorie regulier dienstverband veruit het grootste is, hebben we ervoor gekozen om in dit rapport geen opsplitsing te maken naar de aard van het dienstverband.

Tabel 57: Gegeven lesuren naar aard van het dienstverband, 2019

	Eerstegraads les	Tweedegraads les	Totaal
Regulier	95,3%	93,7%	94,1%
Vervanging	1,0%	1,6%	1,5%
Onbekend, overig dienstverband	3,8%	4,6%	4,4%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%
Lesuren	301 966	897 083	1 199 049

H Indeling arbeidsmarktregio's

1	Groningen	21	Haaglanden
2	Friesland	22	Midden-Holland
3	Drenthe	23	's-Gravenhage
4	Regio Zwolle	24	Rijnmond
5	Twente	25	Drechtsteden
6	Noord-Holland-Noord	26	Gorinchem
7	Zaanstreek/Waterland	27	Rotterdam
8	Zuid-Kennemerland en IJmond	28	Rivierenland
9	Groot Amsterdam	29	Rijk van Nijmegen
10	Gooi en Vechtstreek	30	Midden-Gelderland
11	Amsterdam	31	Achterhoek
12	Flevoland	32	Zeeland
13	Almere	33	West-Brabant
14	Stedendriehoek en Noordwest-Veluwe	34	Midden-Brabant
15	FoodValley	35	Noordoost-Brabant
16	Amersfoort	36	Zuidoost-Brabant
17	Midden-Utrecht	37	Helmond-De Peel
18	Stad Utrecht	38	Noord-Limburg
19	Holland Rijnland	39	Midden-Limburg
20	Zuid-Holland Centraal	40	Zuid-Limburg